

Sisältö

II Muut kuin lainsäätämismääräyksessä hyväksyttävät säädökset

ASETUKSET

- ★ **Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/1412, annettu 19 päivänä elokuuta 2022, *Cananga odorata* (Lam) Hook f. & Thomson -kasvista saatavan eteerisen tuoksuilangiaöljyn hyväksymisestä kaikkien eläinlajien rehun lisäaineena ⁽¹⁾** 1
- ★ **Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/1413, annettu 19 päivänä elokuuta 2022, afrikkalaista sikaruttoa koskevista erityisistä torjuntatoimenpiteistä annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteen I muuttamisesta ⁽¹⁾** 6

PÄÄTÖKSET

- ★ **Komission päätös (EU) 2022/1414, annettu 4 päivänä joulukuuta 2020, tukiohjelmasta SA.21259 (2018/C) (ex 2018/NN), jonka Portugali on myöntänyt Zona Franca da Madeiralle (ZFM) – Järjestely III (tiedoksiannettu numerolla C(2020) 8550) ⁽¹⁾** 49
- ★ **Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/1415, annettu 18 päivänä elokuuta 2022, Milanon lentoasemia Malpensa, Linate ja Orio al Serio (Bergamo) koskevien muutettujen liikenteenjakamissääntöjen osittaisesta hyväksymisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 19 artiklan nojalla (tiedoksiannettu numerolla C(2022) 5783)** 88

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.

II

(Muut kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2022/1412,

annettu 19 päivänä elokuuta 2022,

Cananga odorata (Lam) Hook f. & Thomson -kasvista saatavan eteerisen tuoksuilangiaöljyn
hyväksymisestä kaikkien eläinlajien rehun lisäaineena

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista 22 päivänä syyskuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EY) N:o 1831/2003 säädetään eläinten ruokinnassa käytettävien lisäaineiden hyväksymisestä ja vahvistetaan perustelut ja menettelyt hyväksynnän myöntämiseksi. Asetuksen 10 artiklan 2 kohdassa säädetään sellaisten lisäaineiden uudelleenarvioinnista, joille on annettu hyväksyntä neuvoston direktiivin 70/524/ETY ⁽²⁾ mukaisesti.
- (2) Tuoksuilangiaöljy hyväksyttiin ilman aikarajoitusta kaikkien eläinlajien rehun lisäaineena direktiivin 70/524/ETY mukaisesti. Kyseinen lisäaine merkittiin sen jälkeen rehujen lisäaineita koskevaan rekisteriin olemassa olevana tuotteena asetuksen (EY) N:o 1831/2003 10 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.
- (3) Asetuksen (EY) N:o 1831/2003 10 artiklan 2 kohdan ja 7 artiklan mukaisesti toimitettiin hakemus, joka koskee *Cananga odorata* (Lam) Hook f. & Thomson -kasvista saatavan eteerisen tuoksuilangiaöljyn uudelleenarviointia kaikkien eläinlajien rehun lisäaineena.
- (4) Hakija pyysi, että kyseinen lisäaine luokiteltaisiin lisäaineluokkaan ”sensoriset lisäaineet” ja funktionaaliseen ryhmään ”aromiaineet”. Hakemuksen mukana toimitettiin asetuksen (EY) N:o 1831/2003 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti vaadittavat tiedot ja asiakirjat.
- (5) Hakija pyysi lisäaineen käytön sallimista myös juomavedessä. Asetuksessa (EY) N:o 1831/2003 ei kuitenkaan sallita aromiaineiden käyttöä juomavedessä. Sen vuoksi *Cananga odorata* (Lam) Hook f. & Thomson -kasvista saatavan eteerisen tuoksuilangiaöljyn käyttöä juomavedessä ei pitäisi sallia.

⁽¹⁾ EUVL L 268, 18.10.2003, s. 29.

⁽²⁾ Neuvoston direktiivi 70/524/ETY, annettu 23 päivänä marraskuuta 1970, rehujen lisäaineista (EYVL L 270, 14.12.1970, s. 1).

- (6) Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen, jäljempänä 'elintarviketurvallisuusviranomaisen', totesi 27 päivänä tammikuuta 2022, antamassaan lausunnossa ⁽³⁾, että *Cananga odorata* (Lam) Hook f. & Thomson -kasvista saatavalla eteerisellä tuoksuilangiaöljyllä ei ehdotettujen käyttöedellytysten mukaisesti käytettynä ole haitallisia vaikutuksia eläinten tai kuluttajien terveyteen eikä ympäristöön. Elintarviketurvallisuusviranomaisen totesi myös, että *Cananga odorata* (Lam) Hook f. & Thomson -kasvista saatavaa eteeristä tuoksuilangiaöljyä olisi pidettävä ihoa ja silmiä ärsyttävänä aineena sekä ihoa ja hengitysteitä herkistävänä aineena. Sen vuoksi komissio katsoo, että ihmisten terveydelle aiheutuvien haittavaikutusten ehkäisemiseksi olisi toteutettava asianmukaisia suojaotoimenpiteitä erityisesti lisäaineen käyttäjien osalta.
- (7) Elintarviketurvallisuusviranomaisen totesi myös, että koska *Cananga odorata* (Lam) Hook f. & Thomson -kasvista saatavaa eteeristä tuoksuilangiaöljyä käytetään yleisesti elintarvikkeissa aromiaineena ja koska sen funktio rehussa olisi olennaisilta osin sama kuin elintarvikkeissa, sen tehoa ei tarvitse osoittaa muulla tavoin. Lisäksi se vahvisti asetuksella (EY) N:o 1831/2003 perustetun vertailulaboratorion toimittaman raportin analyysimenetelmistä, joilla lisäaine määritetään rehua.
- (8) *Cananga odorata* (Lam) Hook f. & Thomson -kasvista saatavan eteerisen tuoksuilangiaöljyn arviointi osoittaa, että asetuksen (EY) N:o 1831/2003 5 artiklassa säädettyt hyväksynnän edellytykset täyttyvät. Sen vuoksi kyseisen aineen käyttö tämän asetuksen liitteessä kuvatulla tavalla olisi hyväksyttävä.
- (9) Valvonnan tehostamiseksi olisi asetettava joitakin edellytyksiä. Etenkin suositeltu pitoisuus olisi ilmoitettava lisäaineiden etiketissä. Jos kyseinen pitoisuus ylittyy, esiseosten etiketissä olisi ilmoitettava tietyt tiedot.
- (10) Se, että *Cananga odorata* (Lam) Hook f. & Thomson -kasvista saatavan eteerisen tuoksuilangiaöljyn käyttöä aromiaineena juomavedessä ei ole hyväksytty, ei estä sen käyttöä rehuseoksissa, jotka annostellaan veden mukana.
- (11) Koska turvallisuuteen liittyvät syyt eivät edellytä asianomaisen aineen hyväksynnän edellytyksiin tehtävien muutosten välitöntä soveltamista, on aiheellista säätää siirtymäajasta, jotta asianomaiset tahot voivat valmistautua hyväksynnästä aiheutuvien uusien vaatimusten noudattamiseen.
- (12) Tässä asetuksessa säädetty toimenpiteet ovat pysyvän kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehukomitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Hyväksyntä

Hyväksytään lisäaineluokkaan "sensoriset lisäaineet" ja funktionaaliseen ryhmään "aromiaineet" kuuluva, liitteessä täsmennetty aine eläinten ruokinnassa käytettävänä rehun lisäaineena kyseisessä liitteessä vahvistetuin edellytyksin.

2 artikla

Siirtymätoimenpiteet

1. Sallitaan liitteessä eritellyn aineen ja sitä sisältävien esiseosten, jotka on valmistettu ja varustettu merkinnöillä ennen 11 päivää maaliskuuta 2023 niiden sääntöjen mukaisesti, jotka ovat olleet voimassa ennen 11 päivää syyskuuta 2022, saattaminen markkinoille ja käyttö, kunnes varastot loppuvat.
2. Sallitaan liitteessä eriteltyä ainetta sisältävien rehuseosten ja rehuaineiden, jotka on valmistettu ja varustettu merkinnöillä ennen 11 päivää syyskuuta 2023 niiden sääntöjen mukaisesti, jotka ovat olleet voimassa ennen 11 päivää syyskuuta 2022, saattaminen markkinoille ja käyttö, kunnes varastot loppuvat, jos kyseiset rehuseokset ja rehuaineet on tarkoitettu elintarviketuotantoeläimille.

⁽³⁾ EFSA Journal (2022); 20(2):7159.

3. Sallitaan liitteessä eriteltyä ainetta sisältävien rehuseosten ja rehuaineiden, jotka on valmistettu ja varustettu merkinnöillä ennen 11 päivää syyskuuta 2023 niiden sääntöjen mukaisesti, jotka ovat olleet voimassa ennen 11 päivää syyskuuta 2022, saattaminen markkinoille ja käyttö, kunnes varastot loppuvat, jos kyseiset rehuseokset ja rehuaineet on tarkoitettu muille kuin elintarviketuotantoeläimille.

3 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 19 päivänä elokuuta 2022.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN

LIITE

Lisäaineen tunnistenumero	Lisäaine	Koostumus, kemiallinen kaava, kuvaus, analyysimenetelmä	Eläinlaji tai -ryhmä	Enimmäisikä	Vähimmäispitoisuus	Enimmäispitoisuus	Muut määräykset	Hyväksynnän voimassaolo päättyy
					mg lisäainetta / kg täysrehua, jonka kosteuspitoisuus on 12 %			

Luokka: sensoriset lisäaineet.
Funktionaalinen ryhmä: aromiaineet

2b103-eo	Eteerinen tuoksuilangiaöljy	<p><i>Lisäaineen koostumus</i></p> <p><i>Cananga odorata</i> (Lam) Hook f. & Thomson -kasvin kukista saatava eteerinen tuoksuilangiaöljy Nestemäinen muoto</p> <p>Estragoli ≤ 0,008 %</p> <p><i>Tehoaineen kuvaus</i></p> <p><i>Cananga odorata</i> (Lam) Hook f. & Thomson -kasvin kukista höyrytislauksella saatava eteerinen tuoksuilangiaöljy sellaisena kuin Euroopan neuvosto on sen määritellyt (!).</p> <p>Germakra-1(10),4(14),5-trieeni 9,5–28 % α-Farneseeni: 3–21 % Linaloli: 2–19 % Bentsyyliasetaatti: 0,5–14 % Bentsyylibentsoaatti: 4,2–10 % β-Karyofylleeni: 4–17 %</p> <p>CAS-numero: 8006-81-3 Einecs-numero: 281-092-1 FEMA-numero: 3199 CoE-numero: 103</p>	Kaikki eläinlajit lukuun ottamatta kissoja	–	–	–	<p>1. Lisäaine on sekoitettava rehuun esiseoksenä.</p> <p>2. Lisäaineen ja esiseosten käyttöohjeissa on mainittava varastointia koskevat edellytykset sekä stabiilisuus lämpökäsittelyssä.</p> <p>3. Sekoittaminen muiden estragolia sisältävien lisäaineiden kanssa ei ole sallittua.</p> <p>4. Lisäaineen etiketissä on oltava seuraavat tiedot:</p> <p>”Tehoaineen suositeltu enimmäispitoisuus kilossa täysrehua, jonka kosteuspitoisuus on 12 %:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Broilerit sekä muut lihantuotantoa varten kasvatettavat toissijaiset siipikarjalajit: 1 mg; — Munivat kanat ja muut munantuotantoa varten ja siitoseläimiksi kasvatettavat toissijaiset siipikarjalajit sekä lihakalkkunat ja kanit: 1,5 mg; — Kaikkien heimoon <i>Suidae</i> kuuluvien lajien porsaas: 2 mg; — Kaikki lihantuotantoa varten kasvatettavat heimoon <i>Suidae</i> kuuluvat eläimet: 2,5 mg; 	11. syyskuuta 2032
			Kissat	-	-	1		

		<p><i>Analyyssimenetelmä</i> ⁽²⁾</p> <p>β-Karyofylleenin (fytokemiallinen merkkiaine) määrittäminen rehun lisäaineesta (eteerinen tuoksuilangiaöljy):</p> <p>— Kaasukromatografia yhdistettynä liekki-ioni-saatiodektoriin (GC-FID) (perustuu ISO 3063 -standardiin)</p>				<p>— Emakot ja lypsävät märehitjät: 3 mg;</p> <p>— Lihantuotantoa varten kasvatettavat märehitjät sekä hevoset: 4,5 mg;</p> <p>— Vasikat (juottorehu), koirat, kalat ja akvaariokalat: 5 mg;</p> <p>— Muut lajit lukuun ottamatta kissoja: 1 mg.”</p> <p>5. Esiseoksen etiketissä on ilmoitettava tehoaineen funktionaalinen ryhmä, tunnistenumero, nimi ja lisätty määrä, jos etiketissä mainittu käyttötaso johtaisi 4 kohdassa tarkoitettua tason ylittymiseen.</p> <p>6. Rehualan toimijoiden on lisäaineen ja esiseosten käyttäjiä varten vahvistettava toimintamenettelyt ja järjestelyt hengitysteitse tai iho- tai silmäkosketuksesta aiheutuvasta altistuksesta johtuvien mahdollisten riskien varalta. Jos riskejä ei voida näiden menettelyjen ja järjestelyjen avulla poistaa tai minimoida, lisäainetta ja esiseoksia käsiteltäessä on käytettävä asianmukaisia henkilönsuojaimia, iho-, silmä- ja hengityssuojat mukaan lukien.</p>	
--	--	---	--	--	--	---	--

⁽¹⁾ Natural sources of flavourings – Report No. 2 (2007)

⁽²⁾ Analyyssimenetelmiä koskevia yksityiskohtaisia tietoja on saatavissa seuraavasta vertailulaboratorion osoitteesta: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eurl-fa-eurl-feed-additives/eurl-fa-authorisation/eurl-fa-evaluation-reports_en

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2022/1413,**annettu 19 päivänä elokuuta 2022,****afrikkalaista sikaruttoa koskevista erityisistä torjuntatoimenpiteistä annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteen I muuttamisesta****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveyssäännöstö") 9 päivänä maaliskuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 71 artiklan 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Afrikkalainen sikarutto on kotieläiminä pidettävien ja luonnonvaraisten sikaeläinten tarttuva virustauti, joka voi merkittävästi vaikuttaa tällaisiin eläinkantoihin ja sikatilojen kannattavuuteen häiritsemällä kyseisten eläinten ja niistä saatavien tuotteiden lähetysten siirtoja unionissa ja niiden vientiä kolmansiin maihin.
- (2) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/605 ⁽²⁾ hyväksyttiin asetuksen (EU) 2016/429 puitteissa, ja siinä säädetään afrikkalaista sikaruttoa koskevista erityisistä taudintorjuntatoimenpiteistä, joita kyseisen asetuksen liitteessä I lueteltujen jäsenvaltioiden, jäljempänä 'asianomaiset jäsenvaltiot', on sovellettava rajoitetun ajan mainitussa liitteessä luetelluilla rajoitusvyöhykkeillä I, II ja III.
- (3) Alueet, jotka luetellaan rajoitusvyöhykkeinä I, II ja III täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I, perustuvat afrikkalaisen sikaruton epidemiologiseen tilanteeseen unionissa. Täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitettä I on viimeksi muutettu komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2022/1366 ⁽³⁾ kyseisen taudin epidemiologisen tilanteen muuttuttua Liettuassa, Puolassa ja Slovakiassa.
- (4) Kun täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I vahvistettuihin rajoitusvyöhykkeisiin I, II ja III tehdään muutoksia, niiden olisi perustuttava afrikkalaisen sikaruton epidemiologiseen tilanteeseen taudin esiintymisalueilla ja afrikkalaisen sikaruton yleiseen epidemiologiseen tilanteeseen asianomaisessa jäsenvaltiossa, taudin leviämisen tasoon ja tieteellisesti perusteltuihin periaatteisiin ja perusteisiin, joiden nojalla afrikkalaisesta sikarutosta johtuva vyöhykejako määritellään maantieteellisesti, sekä jäsenvaltioiden kanssa pysyvässä kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehukomiteassa sovittuihin ja komission verkkosivustolla julkisesti saatavilla oleviin unionin suuntaviivoihin ⁽⁴⁾. Muutoksissa olisi otettava huomioon myös kansainväliset normit, kuten Maailman eläintautijärjestön maaeläinten terveyttä koskeva säännöstö ⁽⁵⁾ ja asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten esittämät vyöhykejakoa koskevat perustelut.
- (5) Uusia afrikkalaisen sikaruton taudinpurkauksia on ilmennyt luonnonvaraisissa sikaeläimissä Saksassa ja Italiassa sekä pidettävissä sikaeläimissä Latviassa.

⁽¹⁾ EUVL L 84, 31.3.2016, s. 1.

⁽²⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/605, annettu 7 päivänä huhtikuuta 2021, afrikkalaista sikaruttoa koskevista erityisistä torjuntatoimenpiteistä (EUVL L 129, 15.4.2021, s. 1).

⁽³⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/1366, annettu 4 päivänä elokuuta 2022, afrikkalaista sikaruttoa koskevista erityisistä torjuntatoimenpiteistä annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteen I muuttamisesta (EUVL L 205, 5.8.2022, s. 234).

⁽⁴⁾ Valmisteluasiakirja SANTE/7112/2015/Rev. 3 "Principles and criteria for geographically defining ASF regionalisation". https://ec.europa.eu/food/animals/animal-diseases/control-measures/asf_en

⁽⁵⁾ OIE Terrestrial Animal Health Code, 29. painos, 2021. Niteet I ja II, ISBN 978-92-95115-40-8; <https://www.woah.org/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/terrestrial-code-online-access/>

- (6) Elokuussa 2022 Saksassa Brandenburgin osavaltiossa havaittiin useita afrikkalaisen sikaruton taudinpurkauksia luonnonvaraisissa sikaeläimissä alueella, joka mainitaan tällä hetkellä rajoitusvyöhykkeenä II täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I ja joka sijaitsee lähellä tällä hetkellä rajoitusvyöhykkeenä I lueteltua aluetta. Nämä afrikkalaisen sikaruton uudet taudinpurkaukset luonnonvaraisissa sikaeläimissä merkitsevät riskitason nousua, joka olisi otettava huomioon mainitussa liitteessä. Näin ollen kyseinen alue, joka mainitaan tällä hetkellä rajoitusvyöhykkeenä I kyseisessä liitteessä ja joka sijaitsee lähellä rajoitusvyöhykkeenä II mainittua Saksan aluetta, jolla nämä afrikkalaisen sikaruton äskettäiset taudinpurkaukset ilmenivät, olisi nyt lueteltava kyseisessä liitteessä rajoitusvyöhykkeenä II eikä rajoitusvyöhykkeenä I, ja rajoitusvyöhykkeen I nykyiset rajat olisi lisäksi määriteltävä uudelleen näiden viimeaikaisten taudinpurkausten huomioon ottamiseksi.
- (7) Lisäksi elokuussa 2022 Italiassa Piemonten alueella havaittiin yksi afrikkalaisen sikaruton taudinpurkaus luonnonvaraisissa sikaeläimissä alueella, joka mainitaan tällä hetkellä rajoitusvyöhykkeenä II täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I ja joka sijaitsee lähellä tällä hetkellä rajoitusvyöhykkeenä I lueteltua aluetta. Tämä uusi afrikkalaisen sikaruton taudinpurkaus luonnonvaraisessa sikaeläimessä merkitsee riskitason nousua, joka olisi otettava huomioon mainitussa liitteessä. Näin ollen kyseinen alue, joka mainitaan tällä hetkellä rajoitusvyöhykkeenä I kyseisessä liitteessä ja joka sijaitsee lähellä rajoitusvyöhykkeenä II mainittua Italian aluetta, jolla nämä afrikkalaisen sikaruton äskettäiset taudinpurkaukset ilmenivät, olisi nyt lueteltava kyseisessä liitteessä rajoitusvyöhykkeenä II eikä rajoitusvyöhykkeenä I, ja rajoitusvyöhykkeen I nykyiset rajat olisi lisäksi määriteltävä uudelleen näiden viimeaikaisten taudinpurkausten huomioon ottamiseksi.
- (8) Lisäksi elokuussa 2022 Latviassa Balvin ja Rēzeknen kunnissa havaittiin kaksi afrikkalaisen sikaruton taudinpurkausta pidettävissä sikaeläimissä alueilla, jotka mainitaan tällä hetkellä rajoitusvyöhykkeinä II täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I. Nämä uudet afrikkalaisen sikaruton taudinpurkaukset pidettävissä sikaeläimissä merkitsevät riskitason nousua, joka olisi otettava huomioon mainitussa liitteessä. Näin ollen kyseiset Latvian alueet, jotka mainitaan tällä hetkellä rajoitusvyöhykkeinä II kyseisessä liitteessä, olisi nyt lueteltava kyseisessä liitteessä rajoitusvyöhykkeinä III eikä rajoitusvyöhykkeinä II.
- (9) Näiden äskettäisten Saksassa ja Italiassa luonnonvaraisissa sikaeläimissä sekä Latviassa pidettävissä sikaeläimissä esiintyneiden afrikkalaisen sikaruton taudinpurkausten seurauksena ja ottaen huomioon afrikkalaisen sikaruton nykyinen epidemiologinen tilanne unionissa kyseisten jäsenvaltioiden vyöhykejakoa on arvioitu uudelleen ja päivitetty. Myös käytössä olevia riskinhallintatoimenpiteitä on arvioitu uudelleen ja päivitetty. Nämä muutokset olisi otettava huomioon täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteessä I.
- (10) Jotta voidaan ottaa huomioon afrikkalaisen sikaruton viimeaikainen epidemiologinen kehitys unionissa ja torjua ennakoivasti taudin leviämiseen liittyviä riskejä, olisi määriteltävä riittävän suuret uudet rajoitusvyöhykkeet Saksan, Italian ja Latvian osalta ja sisällytettävä ne täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteeseen I rajoitusvyöhykkeinä I, II ja III. Koska afrikkalaisen sikaruton tilanne unionissa vaihtelee koko ajan, näiden uusien rajoitusvyöhykkeiden määrittämisessä olisi otettava huomioon tilanne ympäröivillä alueilla.
- (11) Koska epidemiologinen tilanne unionissa on afrikkalaisen sikaruton leviämisen kannalta kriittinen, on tärkeää, että täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liitteeseen I tällä asetuksella tehtävät muutokset tulevat voimaan mahdollisimman pian.
- (12) Tässä asetuksessa säädetty toimenpiteet ovat pysyvän kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehukomitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Korvataan täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liite I tämän asetuksen liitteessä olevalla tekstillä.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 19 päivänä elokuuta 2022.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN

LIITE

Korvataan täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/605 liite I seuraavasti:

"LIITE I

RAJOITUSVYÖHYKKEET

I OSA

1. Saksa

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Saksassa:

Bundesland Brandenburg:

— Landkreis Dahme-Spreewald:

— Gemeinde Alt Zauche-Wußwerk,

— Gemeinde Byhleguhre-Byhlen,

— Gemeinde Märkische Heide, mit den Gemarkungen Alt Schadow, Neu Schadow, Pretschen, Plattkow, Wittmannsdorf, Schuhlen-Wiese, Bückchen, Kuschkow, Gröditsch, Groß Leuthen, Leibchel, Glietz, Groß Leine, Dollgen, Krugau, Dürrenhofe, Biebersdorf und Klein Leine,

— Gemeinde Neu Zauche,

— Gemeinde Schwielochsee mit den Gemarkungen Groß Liebitz, Guhlen, Mochow und Siegadel,

— Gemeinde Spreewaldheide,

— Gemeinde Straupitz,

— Landkreis Märkisch-Oderland:

— Gemeinde Müncheberg mit den Gemarkungen Müncheberg, Eggersdorf bei Müncheberg und Hoppegarten bei Müncheberg,

— Gemeinde Bliesdorf mit den Gemarkungen Kunersdorf – westlich der B167 und Bliesdorf – westlich der B167

— Gemeinde Märkische Höhe mit den Gemarkungen Reichenberg und Batzlow,

— Gemeinde Wriezen mit den Gemarkungen Haselberg, Frankenfelde, Schulzendorf, Lüdersdorf Biesdorf, Rathsdorf – westlich der B 167 und Wriezen – westlich der B167

— Gemeinde Buckow (Märkische Schweiz),

— Gemeinde Strausberg mit den Gemarkungen Hohenstein und Ruhlsdorf,

— Gemeine Garzau-Garzin,

— Gemeinde Waldsiefersdorf,

— Gemeinde Rehfelde mit der Gemarkung Werder,

— Gemeinde Reichenow-Mögelin,

— Gemeinde Prötzel mit den Gemarkungen Harnekop, Sternebeck und Prötzel östlich der B 168 und der L35,

— Gemeinde Oberbarnim,

— Gemeinde Bad Freienwalde mit der Gemarkung Sonnenburg,

— Gemeinde Falkenberg mit den Gemarkungen Dannenberg, Falkenberg westlich der L 35, Gersdorf und Krüge,

— Gemeinde Höhenland mit den Gemarkungen Steinbeck, Wollenberg und Wölsickendorf,

— Landkreis Barnim:

— Gemeinde Joachimsthal östlich der L220 (Eberswalder Straße), östlich der L23 (Töpferstraße und Templiner Straße), östlich der L239 (Glambecker Straße) und Schorfheide (JO) östlich der L238,

- Gemeinde Friedrichswalde mit der Gemarkung Glambeck östlich der L 239,
- Gemeinde Althüttendorf,
- Gemeinde Ziethen mit den Gemarkungen Groß Ziethen und Klein Ziethen westlich der B198,
- Gemeinde Chorin mit den Gemarkungen Golzow, Senftenhütte, Buchholz, Schorfheide (Ch), Chorin westlich der L200 und Sandkrug nördlich der L200,
- Gemeinde Britz,
- Gemeinde Schorfheide mit den Gemarkungen Altenhof, Werbellin, Lichterfelde und Finowfurt,
- Gemeinde (Stadt) Eberswalde mit der Gemarkungen Finow und Spechthausen und der Gemarkung Eberswalde südlich der B167 und westlich der L200,
- Gemeinde Breydin,
- Gemeinde Melchow,
- Gemeinde Sydower Fließ mit der Gemarkung Grüntal nördlich der K6006 (Landstraße nach Tuchen), östlich der Schönholzer Straße und östlich Am Postweg,
- Hohenfinow südlich der B167,
- Landkreis Uckermark:
 - Gemeinde Passow mit den Gemarkungen Briest, Passow und Schönow,
 - Gemeinde Mark Landin mit den Gemarkungen Landin nördlich der B2, Grünow und Schönermark,
 - Gemeinde Angermünde mit den Gemarkungen Frauenhagen, Mürow, Angermünde nördlich und nordwestlich der B2, Dobberzin nördlich der B2, Kerkow, Welsow, Bruchhagen, Greiffenberg, Günterberg, Biesenbrow, Görsdorf, Wolletz und Altkünkendorf,
 - Gemeinde Zichow,
 - Gemeinde Casekow mit den Gemarkungen Blumberg, Wartin, Luckow-Petershagen und den Gemarkungen Biesendahlshof und Casekow westlich der L272 und nördlich der L27,
 - Gemeinde Hohenselchow-Groß Pinnow mit der Gemarkung Hohenselchow nördlich der L27,
 - Gemeinde Tantow,
 - Gemeinde Mescherin
 - Gemeinde Gartz (Oder) mit der Gemarkung Geesow sowie den Gemarkungen Gartz und Hohenreinkendorf nördlich der L27 und B2 bis Gartenstraße,
 - Gemeinde Pinnow nördlich und westlich der B2,
 - Gemeinde Nordwestuckermark mit den Gemarkungen Zernikow, Holzendorf, Rittgarten, Falkenhagen, Schapow, Schönermark (NWU), Wilhelmshof, Naugarten, Horst, Gollmitz, Klein-Sperrenwalde und Kröchlendorff,
 - Gemeinde Boitzenburger-Land mit den Gemarkungen Berkholz, Wichmannsdorf, Kuhz und Haßleben,
 - Gemeinde Mittenwalde,
 - Gemeinde Gerswalde mit den Gemarkungen Gerswalde, Buchholz, Pinnow (GE), Kaakstedt und Fergitz
 - Gemeinde Flieth-Steglitz,
 - Gemeinde Angermünde mit den Gemarkungen Wilmersdorf und Schmiedeberg,
 - Gemeinde Oberuckersee mit der Gemarkung Grünheide,
 - Gemeinde Gramzow mit der Gemarkung Gramzow östlich der der K7315, Gemarkungen

- Meichow, Neumeichow, Polßen
- Gemeinde Randowtal mit den Gemarkungen Wollin, Schmölln, Schwaneberg, Grenz
- Gemeinde Brüßow mit den Gemarkungen Battin, Grünberg und Trampe,
- Gemeinde Carmzow-Wallmow.
- Gemeinde Grünow mit der Gemarkung Grenz,
- Gemeinde Schenkenberg mit der Gemarkung Kleptow,
- Gemeinde Schönfeld,
- Gemeinde Göritz,
- Gemeinde Prenzlau mit den Gemarkungen Dedelow, Schönwerder und Dauer,
- Gemeinde Uckerland mit der Gemarkung Bandelow südlich der Straße von Bandelow zum Bandlowsee und der Gemarkung Jagow südlich der Straße vom Bandlowsee zur K7341,
- Landkreis Oder-Spree:
 - Gemeinde Storkow (Mark),
 - Gemeinde Spreenhagen mit den Gemarkungen Braunsdorf, Markgrafpieske, Lebbin und Spreenhagen,
 - Gemeinde Grünheide (Mark) mit den Gemarkungen Kagel, Kienbaum und Hangelsberg,
 - Gemeinde Fürstenwalde westlich der B 168 und nördlich der L 36,
 - Gemeinde Rauen,
 - Gemeinde Wendisch Rietz bis zur östlichen Uferzone des Scharmützelsees und von der südlichen Spitze des Scharmützelsees südlich der B246,
 - Gemeinde Reichenwalde,
 - Gemeinde Bad Saarow mit der Gemarkung Petersdorf und der Gemarkung Bad Saarow-Pieskow westlich der östlichen Uferzone des Scharmützelsees und ab nördlicher Spitze westlich der L35,
 - Gemeinde Tauche mit der Gemarkung Werder,
 - Gemeinde Steinhöfel mit den Gemarkungen Jänickendorf, Schönfelde, Beerfelde, Gölsdorf, Buchholz, Tempelberg und den Gemarkungen Steinhöfel, Hasenfelde und Heinersdorf westlich der L36 und der Gemarkung Neuendorf im Sande nördlich der L36,
- Landkreis Spree-Neiße:
 - Gemeinde Turnow-Preilack mit der Gemarkung Turnow,
 - Gemeinde Drachhausen,
 - Gemeinde Schmogrow-Fehrow,
 - Gemeinde Drehnow,
 - Gemeinde Teichland mit den Gemarkungen Maust und Neuendorf,
 - Gemeinde Dissen-Striesow,
 - Gemeinde Briesen,
 - Gemeinde Spremberg mit den Gemarkungen, Klein Buckow westlich der B79, Radeweise, Radewiese, Stradow, Straußdorf, Wolkenberg und der Gemarkung Spremberg westlich der Tagebaurandstraße,
 - Gemeinde Drebkau mit den Gemarkungen Jehserig und Kausche,
 - Gemeinde Neuhausen/Spree mit den Gemarkungen Groß Oßnig, Groß Döbbern und Klein Döbbern westlich der B 97,
 - Gemeinde Drebkau mit der Gemarkung Schorbus östlich der L521,

- Gemeinde Kolkwitz mit den Gemarkungen Klein Gaglow und Hähnchen,
 - Gemeinde Welzow mit der Gemarkung Welzow,
 - Kreisfreie Stadt Cottbus außer der Gemarkung Kahren,
 - Landkreis Oberspreewald-Lausitz:
 - Gemeinde Neupetershain,
 - Gemeinde Lauchhammer,
 - Gemeinde Schwarzheide,
 - Gemeinde Schipkau,
 - Gemeinde Senftenberg mit den Gemarkungen Brieske, Niemtsch, Senftenberg, Reppist, Hosena, Großkoschen, Kleinkoschen und Sedlitz,
 - die Gemeinde Schwarzbach mit der Gemarkung Biehlen,
 - Gemeinde Neu-Seeland mit den Gemarkungen Lieske, Bahnsdorf und Lindchen,
 - Gemeinde Großräschen mit den Gemarkungen Dörrwalde und Allmosen,
 - Gemeinde Tettau,
 - Landkreis Elbe-Elster:
 - Gemeinde Großthiemig,
 - Gemeinde Hirschfeld,
 - Gemeinde Gröden,
 - Gemeinde Schraden,
 - Gemeinde Merzdorf,
 - Gemeinde Röderland mit der Gemarkung Wainsdorf, Prösen, Stolzenhain a.d. Röder,
 - Gemeinde Plessa mit der Gemarkung Plessa,
 - Landkreis Prignitz:
 - Gemeinde Groß Pankow mit den Gemarkungen Baek, Tangendorf, Tacken, Hohenvier, Strigleben, Steinberg und Gulow,
 - Gemeinde Perleberg mit der Gemarkung Schönfeld,
 - Gemeinde Karstädt mit den Gemarkungen Postlin, Strehlen, Blüten, Klockow, Premslin, Glövizin, Waterloo, Karstädt, Dargardt, Garlin und die Gemarkungen Groß Warnow, Klein Warnow, Reckenzin, Streesow und Dallmin westlich der Bahnstrecke Berlin/Spandau-Hamburg/Altona,
 - Gemeinde Gülitz-Reetz,
 - Gemeinde Putlitz mit den Gemarkungen Lockstädt, Mansfeld und Laaske,
 - Gemeinde Triglitz,
 - Gemeinde Marienfließ mit der Gemarkung Frehne,
 - Gemeinde Küssernitztal mit der Gemarkungen Buckow, Preddöhl und Grabow,
 - Gemeinde Gerdshagen mit der Gemarkung Gerdshagen,
 - Gemeinde Meyenburg,
 - Gemeinde Pritzwalk mit der Gemarkung Steffenshagen,
- Bundesland Sachsen:
- Landkreis Bautzen
 - Gemeinde Arnsdorf, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Cunewalde,

- Gemeinde Demitz-Thumitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Gemeinde Doberschau-Gaußig,
- Gemeinde Göda, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Gemeinde Großharthau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Gemeinde Großpostwitz/O.L.,
- Gemeinde Hochkirch, sofern nicht bereits der Sperrzone II,
- Gemeinde Kubschütz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Gemeinde Neukirch/Lausitz,
- Gemeinde Obergurig,
- Gemeinde Schmölln-Putzkau,
- Gemeinde Sohland a. d. Spree,
- Gemeinde Stadt Bautzen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Gemeinde Stadt Bischofswerda, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Gemeinde Stadt Radeberg, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Gemeinde Stadt Schirgiswalde-Kirschau,
- Gemeinde Stadt Wilthen,
- Gemeinde Steinigtwolmsdorf,
- Stadt Dresden:
 - Stadtgebiet, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
- Landkreis Meißen:
 - Gemeinde Diera-Zehren, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Glaubitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Hirschstein,
 - Gemeinde Käbschütztal,
 - Gemeinde Klipphausen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Niederau, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Nünchritz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Röderaue, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Stadt Gröditz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Stadt Lommatzsch,
 - Gemeinde Stadt Meißen, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Stadt Nossen außer Ortsteil Nossen,
 - Gemeinde Stadt Riesa,
 - Gemeinde Stadt Strehla,
 - Gemeinde Stauchitz,
 - Gemeinde Wülknitz, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,
 - Gemeinde Zeithain,
- Landkreis Mittelsachsen:
 - Gemeinde Reinsberg,

— Landkreis Sächsische Schweiz-Osterzgebirge:

- Gemeinde Bannewitz,
- Gemeinde Dürrröhrsdorf-Dittersbach,
- Gemeinde Kreischa,
- Gemeinde Lohmen,
- Gemeinde Müglitztal,
- Gemeinde Stadt Dohna,
- Gemeinde Stadt Freital,
- Gemeinde Stadt Heidenau,
- Gemeinde Stadt Hohnstein,
- Gemeinde Stadt Neustadt i. Sa.,
- Gemeinde Stadt Pirna,
- Gemeinde Stadt Rabenau mit den Ortsteilen Lübau, Obernaundorf, Oelsa, Rabenau und Spechtritz,
- Gemeinde Stadt Stolpen,
- Gemeinde Stadt Tharandt mit den Ortsteilen Fördergersdorf, Großopitz, Kurort Hartha, Pohrsdorf und Spechtshausen,
- Gemeinde Stadt Wilsdruff, sofern nicht bereits Teil der Sperrzone II,

Bundesland Mecklenburg-Vorpommern:

— Landkreis Vorpommern Greifswald

- Gemeinde Penkun südlich der Autobahn A11,
- Gemeinde Nadrense südlich der Autobahn A11,

— Landkreis Ludwigslust-Parchim:

- Gemeinde Barkhagen mit den Ortsteilen und Ortslagen: Altenlinden, Kolonie Lalchow, Plauerhagen, Zarchlin, Barkow-Ausbau, Barkow,
- Gemeinde Blievenstorf mit dem Ortsteil: Blievenstorf,
- Gemeinde Brenz mit den Ortsteilen und Ortslagen: Neu Brenz, Alt Brenz,
- Gemeinde Domsühl mit den Ortsteilen und Ortslagen: Severin, Bergrade Hof, Bergrade Dorf, Zieslütbe, Alt Dammerow, Schlieven, Domsühl, Domsühl-Ausbau, Neu Schlieven,
- Gemeinde Gallin-Kuppentin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Kuppentin, Kuppentin-Ausbau, Daschow, Zahren, Gallin, Penzlin,
- Gemeinde Ganzlin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Dresenow, Dresenower Mühle, Twietfort, Ganzlin, Tönchow, Wendisch Priborn, Liebhof, Gnevsdorf,
- Gemeinde Granzin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Lindenbeck, Greven, Beckendorf, Bahlenrade, Granzin,
- Gemeinde Grabow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Fresenbrügge, Grabow, Griemoor, Heidehof, Kaltehof, Winkelmoor,
- Gemeinde Groß Laasch mit den Ortsteilen und Ortslagen: Groß Laasch,
- Gemeinde Kremmin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Beckentin, Kremmin,
- Gemeinde Kritzow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Schlemmin, Kritzow,
- Gemeinde Lewitzrand mit dem Ortsteil und Ortslage: Matzlow-Garwitz (teilweise),

- Gemeinde Lübz mit den Ortsteilen und Ortschaften: Bobzin, Broock, Broock Ausbau, Hof Gischow, Lübz, Lutheran, Lutheran Ausbau, Riederfelde, Ruthen, Wessentin, Wessentin Ausbau,
- Gemeinde Neustadt-Glewe mit den Ortsteilen und Ortschaften: Hohes Feld, Kiez, Klein Laasch, Liebs Siedlung, Neustadt-Glewe, Tuckhude, Wabel,
 - Gemeinde Obere Warnow mit den Ortsteilen und Ortschaften: Grebbin und Wozinkel, Gemarkung Kossebade teilweise, Gemarkung Herzberg mit dem Waldgebiet Bahlenholz bis an die östliche Gemeindegrenze, Gemarkung Woeten unmittelbar östlich und westlich der L16,
 - Gemeinde Parchim mit den Ortsteilen und Ortschaften: Dargelütz, Neuhof, Kiekindemark, Neu Klockow, Möderitz, Malchow, Damm, Parchim, Voigtsdorf, Neu Matzlow,
 - Gemeinde Passow mit den Ortsteilen und Ortschaften: Unterbrüz, Brüz, Welzin, Neu Brüz, Weisin, Charlottenhof, Passow,
 - Gemeinde Plau am See mit den Ortsteilen und Ortschaften: Reppentin, Gaarz, Silbermühle, Appelburg, Seelust, Plau-Am See, Plötzenhöhe, Klebe, Lalchow, Quetzin, Heidekrug,
 - Gemeinde Rom mit den Ortsteilen und Ortschaften: Lancken, Stralendorf, Rom, Darze, Paarsch,
 - Gemeinde Spornitz mit den Ortsteilen und Ortschaften: Dütschow, Primark, Steinbeck, Spornitz,
 - Gemeinde Werder mit den Ortsteilen und Ortschaften: Neu Benthen, Benthen, Tannenhof, Werder.

2. Viro

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Virossa:

- Hiiu maakond.

3. Kreikka

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Kreikassa:

- in the regional unit of Drama:
 - the community departments of Sidironero and Skaloti and the municipal departments of Livadero and Ksiropotamo (in Drama municipality),
 - the municipal department of Paranesti (in Paranesti municipality),
 - the municipal departments of Kokkinogeia, Mikropoli, Panorama, Pyrgoi (in Prosotsani municipality),
 - the municipal departments of Kato Nevrokopi, Chrysokefalo, Achladea, Vathytopos, Volakas, Granitis, Dasotos, Eksohi, Katafyto, Lefkogeia, Mikrokleisoura, Mikromilea, Ochyro, Pagoneri, Perithorio, Kato Vrontou and Potamoi (in Kato Nevrokopi municipality),
- in the regional unit of Xanthi:
 - the municipal departments of Kimmerion, Stavroupoli, Gerakas, Dafnonas, Komnina, Kariofyto and Neochori (in Xanthi municipality),
 - the community departments of Satres, Thermes, Kotyli, and the municipal departments of Myki, Echinon and Oraio and (in Myki municipality),
 - the community department of Selero and the municipal department of Sounio (in Avdira municipality),
- in the regional unit of Rodopi:
 - the municipal departments of Komotini, Anthochorio, Gratini, Thrylorio, Kalhas, Karydia, Kikidio, Kosmio, Pandrosos, Aigeiros, Kallisti, Meleti, Neo Sidirochori and Mega Doukato (in Komotini municipality),
 - the municipal departments of Ipio, Arriana, Darmeni, Archontika, Fillyra, Ano Drosini, Aratos and the Community Departments Kehros and Organi (in Arriana municipality),

- the municipal departments of Iasmos, Sostis, Asomatoi, Polyanthos and Amvrosia and the community department of Amaxades (in Iasmos municipality),
- the municipal department of Amaranta (in Maroneia Sapon municipality),
- in the regional unit of Evros:
 - the municipal departments of Kyriaki, Mandra, Mavrokklisi, Mikro Dereio, Protokklisi, Roussa, Goniko, Geriko, Sidirochori, Megalo Derio, Sidiro, Giannouli, Agriani and Petrolofos (in Soufli municipality),
 - the municipal departments of Dikaia, Arzos, Elaia, Therapio, Komara, Marasia, Ormenio, Pentalofos, Petrota, Plati, Ptelea, Kyprinos, Zoni, Fulakio, Spilaio, Nea Vyssa, Kavili, Kastanies, Rizia, Sterna, Ampelakia, Valtos, Megali Doxipara, Neochori and Chandras (in Orestiada municipality),
 - the municipal departments of Asvestades, Ellinochori, Karoti, Koufovouno, Kiani, Mani, Sitochori, Alepochori, Asproneri, Metaxades, Vrysika, Doksa, Elafoxori, Ladi, Paliouri and Poimeniko (in Didymoteixo municipality),
- in the regional unit of Serres:
 - the municipal departments of Kerkini, Livadia, Makrynitsa, Neochori, Platanakia, Petritsi, Akritochori, Vyroneia, Gonimo, Mandraki, Megalochori, Rodopoli, Ano Poroia, Katw Poroia, Sidirokastro, Vamvakophyto, Promahonas, Kamaroto, Strymonochori, Charopo, Kastanousi and Chortero and the community departments of Achladochori, Agkistro and Kapnophyto (in Sintiki municipality),
 - the municipal departments of Serres, Elaionas and Oinoussa and the community departments of Orini and Ano Vrontou (in Serres municipality),
 - the municipal departments of Dasochoriou, Irakleia, Valtero, Karperi, Koimisi, Lithotopos, Limnochori, Podismeno and Chrysochorafa (in Irakleia municipality).

4. Latvia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Latviassa:

- Dienvidkurzemes novada, Grobiņas pagasts, Nīcas pagasta daļa uz ziemeļiem no apdzīvotas vietas Bernāti, autoceļa V1232, A11, V1222, Bārtas upes, Otaņķu pagasts, Grobiņas pilsēta,
- Ropažu novada Stopiņu pagasta daļa, kas atrodas uz rietumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Dauguļupes ielas un Dauguļupītes.

5. Lietuva

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Liettuassa:

- Kalvarijos savivaldybė,
- Klaipėdos rajono savivaldybė: Agluonėnų, Dovilų, Gargždų, Priekulės, Vėžaičių, Kretingalės ir Dauparų-Kvietinių seniūnijos,
- Marijampolės savivaldybė,
- Palangos miesto savivaldybė,
- Vilkaviškio rajono savivaldybė: Bartninkų, Gižų, Gražiškių, Keturvalakių, Kybartų, Pajevonio, Šeimenos, Vilkaviškio miesto, Virbalio, Vištyčio seniūnijos..

6. Unkari

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Unkarissa:

- Békés megye 950950, 950960, 950970, 951950, 952050, 952750, 952850, 952950, 953050, 953150, 953650, 953660, 953750, 953850, 953960, 954250, 954260, 954350, 954450, 954550, 954650, 954750, 954850, 954860, 954950, 955050, 955150, 955250, 955260, 955270, 955350, 955450, 955510, 955650, 955750, 955760, 955850, 955950, 956050, 956060, 956150 és 956160 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Bács-Kiskun megye 600150, 600850, 601550, 601650, 601660, 601750, 601850, 601950, 602050, 603250, 603750 és 603850 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

- Budapest 1 kódszámú, vadgazdálkodási tevékenységre nem alkalmas területe,
- Csongrád-Csanád megye 800150, 800160, 800250, 802220, 802260, 802310 és 802450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Fejér megye 400150, 400250, 400351, 400352, 400450, 400550, 401150, 401250, 401350, 402050, 402350, 402360, 402850, 402950, 403050, 403450, 403550, 403650, 403750, 403950, 403960, 403970, 404650, 404750, 404850, 404950, 404960, 405050, 405750, 405850, 405950,
- 406050, 406150, 406550, 406650 és 406750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Győr-Moson-Sopron megye 100550, 100650, 100950, 101050, 101350, 101450, 101550, 101560 és 102150 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Jász-Nagykun-Szolnok megye 750150, 750160, 750260, 750350, 750450, 750460, 754450, 754550, 754560, 754570, 754650, 754750, 754950, 755050, 755150, 755250, 755350 és 755450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Komárom-Esztergom megye 250150, 250250, 250450, 250460, 250550, 250650, 250750, 251050, 251150, 251250, 251350, 251360, 251650, 251750, 251850, 252250, kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Pest megye 571550, 572150, 572250, 572350, 572550, 572650, 572750, 572850, 572950, 573150, 573250, 573260, 573350, 573360, 573450, 573850, 573950, 573960, 574050, 574150, 574350, 574360, 574550, 574650, 574750, 574850, 574860, 574950, 575050, 575150, 575250, 575350, 575550, 575650, 575750, 575850, 575950, 576050, 576150, 576250, 576350, 576450, 576650, 576750, 576850, 576950, 577050, 577150, 577350, 577450, 577650, 577850, 577950, 578050, 578150, 578250, 578350, 578360, 578450, 578550, 578560, 578650, 578850, 578950, 579050, 579150, 579250, 579350, 579450, 579460, 579550, 579650, 579750, 580250 és 580450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe.

7. Puola

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Puolassa:

w województwie kujawsko – pomorskim:

- powiat rypiński,
- powiat brodnicki,
- powiat grudziądzki,
- powiat miejski Grudziądz,
- powiat wąbrzeski,

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gminy Wielbark i Rozogi w powiecie szczycieńskim,

w województwie podlaskim:

- gminy Wysokie Mazowieckie z miastem Wysokie Mazowieckie, Czyżew i część gminy Kulesze Kościelne położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie wysokomazowieckim,
- gminy Miastkowo, Nowogród, Śniadowo i Zbójna w powiecie łomżyńskim,
- gminy Szumowo, Zambrów z miastem Zambrów i część gminy Kołaki Kościelne położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie zambrowskim,
- gminy Grabowo, Kolno i miasto Kolno, Turośl w powiecie kolneńskim,

w województwie mazowieckim:

- powiat ostrołęcki,
- powiat miejski Ostrołęka,
- gminy Bielsk, Brudzeń Duży, Bulkowo, Drobin, Gąbin, Łąck, Nowy Duninów, Radzanowo, Słupno, Staroźreby i Stara Biała w powiecie płockim,
- powiat miejski Płock,

- powiat ciechanowski,
 - gminy Baboszewo, Dzierżąnia, Joniec, Nowe Miasto, Płońsk i miasto Płońsk, Raciąż i miasto Raciąż, Sochocin w powiecie płońskim,
 - powiat sierpecki,
 - gmina Biezuń, Lutocin, Siemiątkowo i Żuromin w powiecie żuromińskim,
 - część powiatu ostrowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
 - gminy Dzieżgowo, Lipowiec Kościelny, Mława, Radzanów, Strzegowo, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wiśniewo w powiecie mławskim,
 - powiat przasnyski,
 - powiat makowski,
 - powiat pułtuski,
 - część powiatu wyszkowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
 - część powiatu węgrowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
 - część powiatu wołomińskiego niewymieniona w części II załącznika I,
 - gminy Mokobody i Suchożebry w powiecie siedleckim,
 - gminy Dobrze, Jakubów, Kałuszyn, Stanisławów w powiecie mińskim,
 - gminy Bielany i gmina wiejska Sokołów Podlaski w powiecie sokołowskim,
 - powiat gostyniński,
- w województwie podkarpackim:
- powiat jasielski,
 - powiat strzyżowski,
 - część powiatu ropczycko – sędziszowskiego niewymieniona w części II i II załącznika I,
 - gminy Pruchnik, Rokietnica, Roźwienica, w powiecie jarosławskim,
 - gminy Fredropol, Krasieczyn, Krzywca, Przemyśl, część gminy Orły położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77, część gminy Żurawica na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77 w powiecie przemyskim,
 - powiat miejski Przemyśl,
 - gminy Gać, Jawornik Polski, Kańczuga, część gminy Zarzecze położona na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Mlecza w powiecie przeworskim,
 - powiat łańcucki,
 - gminy Trzebownisko, Głogów Małopolski, część gminy Świlcza położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 94 i część gminy Sokołów Małopolski położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 875 w powiecie rzeszowskim,
 - gmina Raniżów w powiecie kolbuszowskim,
 - gminy Brzostek, Jodłowa, Pilzno, miasto Dębica, część gminy Czarna położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy Żyraków położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy wiejskiej Dębica położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr A4 w powiecie dębickim,
- w województwie świętokrzyskim:
- gminy Nowy Korczyn, Solec-Zdrój, Wiślica, Stopnica, Tuczępy, Busko Zdrój w powiecie buskim,
 - powiat kazimierski,
 - powiat skarżyski,
 - część powiatu opatowskiego niewymieniona w części II załącznika I,

- część powiatu sandomierskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- gminy Bogoria, Osiek, Staszów i część gminy Rytwiany położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 764, część gminy Szydłów położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 756 w powiecie staszowskim,
- gminy Pawłów, Wąchock, część gminy Brody położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 9 oraz na południowy – zachód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 0618T biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania w miejscowości Lipie, drogę biegnącą od miejscowości Lipie do wschodniej granicy gminy i część gminy Mirzec położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 744 biegnącą od południowej granicy gminy do miejscowości Tychów Stary a następnie przez drogę nr 0566T biegnącą od miejscowości Tychów Stary w kierunku północno – wschodnim do granicy gminy w powiecie starachowickim,
- powiat ostrowiecki,
- gminy Falków, Ruda Maleniecka, Radoszyce, Smyków, Słupia Konecka, część gminy Końskie położona na zachód od linii kolejowej, część gminy Stąporków położona na południe od linii kolejowej w powiecie koneckim,
- gminy Bodzentyn, Bieliny, Łągów, Morawica, Nowa Słupia, część gminy Raków położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr 756 i 764, część gminy Chęciny położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 762, część gminy Górno położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy łączącą miejscowości Leszczyna – Cedzyna oraz na południe od linii wyznaczonej przez ul. Kielecką w miejscowości Cedzyna biegnącą do wschodniej granicy gminy, część gminy Daleszyce położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 764 biegnącą od wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą łączącą miejscowości Daleszyce – Słopiec – Borków, dalej na północ od linii wyznaczonej przez tę drogę biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 764 do przecięcia z linią rzeki Belnianka, następnie na północ od linii wyznaczonej przez rzeki Belnianka i Czarna Nida biegnącej do zachodniej granicy gminy w powiecie kieleckim,
- gminy Działoszyce, Michałów, Pińczów, Złota w powiecie pińczowskim,
- gminy Imielno, Jędrzejów, Nagłowice, Sędziszów, Słupia, Sobków, Wodzisław w powiecie jędrzejowskim,
- gminy Moskorzew, Radków, Secemin, część gminy Włoszczowa położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Konieczno i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Konieczno – Rogienice – Dąbie – Podłazie, część gminy Kluczewsko położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Krogulec – Nowiny – Komorniki do przecięcia z linią rzeki Czarna, następnie na północ od linii wyznaczonej przez rzekę Czarna biegnącą do przecięcia z linią wyznaczoną przez drogę nr 742 i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od przecięcia z linią rzeki Czarna do południowej granicy gminy w powiecie włoszczowskim,

w województwie łódzkim:

- gminy Łyszkowice, Kocierzew Południowy, Kiernoza, Chąšno, Nieborów, część gminy wiejskiej Łowicz położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 92 biegnącej od granicy miasta Łowicz do zachodniej granicy gminy oraz część gminy wiejskiej Łowicz położona na wschód od granicy miasta Łowicz i na północ od granicy gminy Nieborów w powiecie łowickim,
- gminy Cielądz, Rawa Mazowiecka z miastem Rawa Mazowiecka w powiecie rawskim,
- gminy Bolimów, Głuchów, Godzianów, Lipce Reymontowskie, Maków, Nowy Kawęczyn, Skierniewice, Słupia w powiecie skierniewickim,
- powiat miejski Skierniewice,
- gminy Mniszków, Paradyż, Sławno i Żarnów w powiecie opoczyńskim,
- powiat tomaszowski,
- powiat brzeziński,
- powiat łaski,

- powiat miejski Łódź,
 - powiat łódzki wschodni,
 - powiat pabianicki,
 - powiat wierzuszowski,
 - gminy Aleksandrów Łódzki, Stryków, miasto Zgierz w powiecie zgierskim,
 - gminy Bełchatów z miastem Bełchatów, Drużbice, Kluki, Rusiec, Szczerców, Zelów w powiecie bełchatowskim,
 - powiat wieluński,
 - powiat sieradzki,
 - powiat zduńskowolski,
 - gminy Aleksandrów, Czarnocin, Grabica, Moszczenica, Ręczno, Sulejów, Wola Krzysztoporska, Wolbórz w powiecie piotrkowskim,
 - powiat miejski Piotrków Trybunalski,
 - gminy Masłowice, Przedbórz, Wielgomłyny i Żytno w powiecie radomszczańskim,
- w województwie śląskim:
- gmina Koniecpol w powiecie częstochowskim,
- w województwie pomorskim:
- gminy Ostaszewo, miasto Krynica Morska oraz część gminy Nowy Dwór Gdański położona na południowy – zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 7, następnie przez drogę nr 7 i S7 biegnącą do zachodniej granicy gminy w powiecie nowodworskim,
 - gminy Lichnowy, Miłoradz, Malbork z miastem Malbork, część gminy Nowy Staw położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 w powiecie malborskim,
 - gminy Mikołajki Pomorskie, Stary Targ i Sztum w powiecie sztumskim,
 - powiat gdański,
 - Miasto Gdańsk,
 - powiat tczewski,
 - powiat kwidzyński,
- w województwie lubuskim:
- gmina Lubiszyn w powiecie gorzowskim,
 - gmina Dobięgniew w powiecie strzelecko – drezdeneckim,
- w województwie dolnośląskim:
- gminy Dziadowa Kłoda, Międzybórz, Syców, Twardogóra, część gminy wiejskiej Oleśnica położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr S8, część gminy Dobroszyce położona na wschód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy w powiecie oleśnickim,
 - gminy Jordanów Śląski, Kobierzyce, Mietków, Sobótka, część gminy Żórawina położona na zachód od linii wyznaczonej przez autostradę A4, część gminy Kąty Wrocławskie położona na południe od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie wrocławskim,
 - część gminy Domaniów położona na południowy zachód od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie oławskim,
 - gmina Wiązów w powiecie strzelińskim,
 - część powiatu średzkiego niewymieniona w części II załącznika I,

- miasto Świeradów – Zdrój w powiecie lubańskim,
- gminy Pielgrzymka, miasto Złotoryja, część gminy wiejskiej Złotoryja położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej granicy gminy w miejscowości Nowa Wieś Złotoryjska do granicy miasta Złotoryja oraz na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od granicy miasta Złotoryja do wschodniej granicy gminy w powiecie złotoryjskim,
- gmina Mirsk w powiecie lwóweckim,
- gminy Janowice Wielkie, Mysłakowice, Stara Kamienica w powiecie karkonoskim,
- część powiatu miejskiego Jelenia Góra położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 366,
- gminy Bolków, Męcinka, Mściwojów, Paszowice, miasto Jawor w powiecie jaworskim,
- gminy Dobromierz, Jaworzyna Śląska, Marcinowice, Strzegom, Żarów w powiecie świdnickim,
- gminy Dzierżoniów, Pieszycy, miasto Bielawa, miasto Dzierżoniów w powiecie dzierżoniowskim,
- gminy Głuszycza, Mieroszów w powiecie wałbrzyskim,
- gmina Nowa Ruda i miasto Nowa Ruda w powiecie kłodzkim,
- gminy Kamienna Góra, Marciszów i miasto Kamienna Góra w powiecie kamiennogórskim,

w województwie wielkopolskim:

- gminy Koźmin Wielkopolski, Rozdrażew, miasto Sulmierzyce, część gminy Krotoszyn położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 15 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 36, nr 36 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 15 do skrzyżowania z drogą nr 444, nr 444 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 36 do południowej granicy gminy w powiecie krotoszyńskim,
- gminy Brodnica, część gminy Dolsk położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 434 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 437, a następnie na wschód od drogi nr 437 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 434 do południowej granicy gminy, część gminy Śrem położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 310 biegnącą od zachodniej granicy gminy do miejscowości Śrem, następnie na wschód od drogi nr 432 w miejscowości Śrem oraz na wschód od drogi nr 434 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 432 do południowej granicy gminy w powiecie śremskim,
- gminy Borek Wielkopolski, Piaski, Pogorzela, w powiecie gostyńskim,
- gmina Grodzisk Wielkopolski i część gminy Kamieniec położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 308 w powiecie grodziskim,
- gmina Czempin w powiecie kościańskim,
- gminy Kleszczewo, Kostrzyn, Kórnik, Pobiedziska, Mosina, miasto Puszczykowo, część gminy wiejskiej Murowana Goślina położona na południe od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy miasta Murowana Goślina do północno-wschodniej granicy gminy w powiecie poznańskim,
- gmina Kiszkowo i część gminy Klecko położona na zachód od rzeki Mała Węlna w powiecie gnieźnieńskim,
- powiat czarnkowsko-trzcianecki,
- część gminy Wronki położona na północ od linii wyznaczonej przez rzekę Wartę biegnącą od zachodniej granicy gminy do przecięcia z drogą nr 182, a następnie na wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr 182 oraz 184 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 182 do południowej granicy gminy w powiecie szamotulskim,
- gmina Budzyń w powiecie chodzieskim,
- gminy Mieścisko, Skoki i Wągrowiec z miastem Wągrowiec w powiecie wągrowieckim,
- powiat pleszewski,

- gmina Zagórow w powiecie słupeckim,
 - gmina Pyzdry w powiecie wrzesińskim,
 - gminy Kotlin, Żerków i część gminy Jarocin położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr S11 i 15 w powiecie jarocińskim,
 - powiat ostrowski,
 - powiat miejski Kalisz,
 - powiat kaliski,
 - powiat turecki,
 - gminy Rzgów, Grodziec, Krzymów, Stare Miasto, Rychwał w powiecie konińskim,
 - powiat kępiński,
 - powiat ostrzeszowski,
- w województwie opolskim:
- gminy Domaszowice, Pokój, część gminy Namysłów położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wschodniej do zachodniej granicy gminy w powiecie namysłowskim,
 - gminy Wołczyn, Kluczbork, Byczyna w powiecie kluczborskim,
 - gminy Praszka, Gorzów Śląski część gminy Rudniki położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 42 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 43 i na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 43 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 42 w powiecie oleskim,
 - gmina Grodków w powiecie brzeskim,
 - gminy Komprachcice, Łubniany, Murów, Niemodlin, Tułowice w powiecie opolskim,
 - powiat miejski Opole,
- w województwie zachodniopomorskim:
- gminy Nowogródek Pomorski, Barlinek, Myślibórz, część gminy Dębno położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 126 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 23 w miejscowości Dębno, następnie na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 23 do skrzyżowania z ul. Jana Pawła II w miejscowości Cychry, następnie na północ od ul. Jana Pawła II do skrzyżowania z ul. Ogrodową i dalej na północ od linii wyznaczonej przez ul. Ogrodową, której przedłużenie biegnie do wschodniej granicy gminy w powiecie myśliborskim,
 - gmina Stare Czarnowo w powiecie gryfińskim,
 - gmina Bielice, Kozielice, Pyrzyce w powiecie pyrzyckim,
 - gminy Bierzwnik, Krzęcin, Pełczyce w powiecie choszczeńskim,
 - część powiatu miejskiego Szczecin położona na zachód od linii wyznaczonej przez rzekę Odra Zachodnia biegnącą od północnej granicy gminy do przecięcia z drogą nr 10, następnie na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 10 biegnącą od przecięcia z linią wyznaczoną przez rzekę Odra Zachodnia do wschodniej granicy gminy,
 - gminy Dobra (Szczecińska), Kołbaskowo, Police w powiecie polickim,
- w województwie małopolskim:
- powiat brzeski,
 - powiat gorlicki,
 - powiat proszowicki,
 - część powiatu nowosądeckiego niewymieniona w części II załącznika I,
 - gminy Czorsztyn, Krościenko nad Dunajcem, Ochotnica Dolna w powiecie nowotarskim,
 - powiat miejski Nowy Sącz,

- powiat tarnowski,
- powiat miejski Tarnów,
- część powiatu dąbrowskiego niewymieniona w części III załącznika I.

8. Slovakia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Slovakiassa:

- in the district of Nové Zámky, Sikenička, Pavlová, Bíňa, Kamenín, Kamenný Most, Malá nad Hronom, Belá, Lubá, Šarkan, Gbelce, Bruty, Mužla, Obid, Štúrovo, Nána, Kamenica nad Hronom, Chľaba, Leľa, Bajtava, Salka, Malé Kosihy,
- in the district of Veľký Krtíš, the municipalities of Ipeľské Predmostie, Veľká nad Ipľom, Hrušov, Kleňany, Sečianky,
- in the district of Levice, the municipalities of Keľ, Čata, Pohronský Ruskov, Hronovce, Želiezovce, Zalaba, Malé Ludince, Šalov, Sikenica, Pastovce, Bielovce, Ipeľský Sokolec, Lontov, Kubáňovo, Sazdice, Demandice, Dolné Semerovce, Vyškovce nad Ipľom, Preseľany nad Ipľom, Hrkovce, Tupá, Horné Semerovce, Hokovce, Slatina, Horné Turovce, Veľké Turovce, Šahy, Tešmak, Plášťovce, Ipeľské Uľany, Bátovce, Pečenice, Jabloňovce, Bohunice, Pukanec, Uhliská,
- in the district of Krupina, the municipalities of Dudince, Terany, Hontianske Moravce, Sudince, Súdovce, Lišov,
- the whole district of Ružomberok,
- in the region of Turčianske Teplice, municipalities of Turček, Horná Štubňa, Čremošné, Háj, Rakša, Mošovce,
- in the district of Martin, municipalities of Blatnica, Folkušová, Necpaly,
- in the district of Dolný Kubín, the municipalities of Kral'ovany, Žaškov, Jasenová, Vyšný Kubín, Oravská Poruba, Leštiny, Osádka, Malatiná, Chlebnice, Krivá,
- in the district of Tvrdošín, the municipalities of Oravský Biely Potok, Habovka, Zuberec,
- in the district of Žarnovica, the municipalities of Rudno nad Hronom, Voznica, Hodruša-Hámre,
- the whole district of Žiar nad Hronom, except municipalities included in zone II.

9. Italia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet I Italiassa:

Piedmont Region:

- in the province of Alessandria, the municipalities of Casalnoceto, Oviglio, Tortona, Viguzzolo, Ponti, Frugarolo, Bergamasco, Castellar Guidobono, Berzano Di Tortona, Castelletto D'erro, Cerreto Grue, Carbonara Scrivia, Casasco, Carentino, Frascaro, Paderna, Montegioco, Spineto Scrivia, Villaromagnano, Pozzolo Formigaro, Momperone, Merana, Monleale, Terzo, Borgoratto Alessandrino, Casal Cermelli, Montemarzino, Bistagno, Castellazzo Bormida, Bosco Marengo, Spigno Monferrato, Castelspina, Denice, Volpeglino, Alice Bel Colle, Gamalero, Volpedo, Pozzol Groppo, Montechiaro D'acqui, Sarezzano,
- in the province of Asti, the municipalities of Olmo Gentile, Nizza Monferrato, Incisa Scapaccino, Roccaverano, Castel Boglione, Mombaruzzo, Maranzana, Castel Rocchero, Rocchetta Palafea, Castelletto Molina, Castelnuovo Belbo, Montabone, Quaranti, Mombaldone, Fontanile, Calamandrana, Bruno, Sessame, Monastero Bormida, Bubbio, Cassinasco, Serole, Loazzolo, Cessole, Lesine, San Giorgio Scarampi,
- in the province of Cuneo, the municipalities of Bergolo, Pezzolo Valle Uzzone, Cortemilia, Levice, Castelletto Uzzone, Perletto,

Liguria Region:

- in the province of Genova, the Municipalities of Rovegno, Rapallo, Portofino, Cicagna, Avegno, Montebruno, Santa Margherita Ligure, Favale Di Malvaro, Recco, Camogli, Moconesi, Tribogna, Fascia, Uscio, Gorreto, Fontanigorda, Neirone, Rondanina, Lorsica, Propata;

- in the province of Savona, the municipalities of Cairo Montenotte, Quiliano, Dego, Altare, Piana Crixia, Mioglia, Giusvalla, Albissola Marina, Savona,

Emilia-Romagna Region:

- in the province of Piacenza, the municipalities of Ottone, Zerba,

Lombardia Region:

- in the province of Pavia, the municipalities of Rocca Susella, Montesegale, Menconico, Val Di Nizza, Bagnaria, Santa Margherita Di Staffora, Ponte Nizza, Brallo Di Pregola, Varzi, Godiasco, Cecima,

Lazio Region:

- in the province of Rome,

North: the municipalities of Riano, Castelnuovo di Porto, Capena, Fiano Romano, Morlupo, Sacrofano, Magliano Romano, Formello, Campagnano di Roma, Anguillara;

West: the municipality of Fiumicino;

South: the municipality of Rome between the boundaries of the municipality of Fiumicino (West), the limits of Zone 3 (North), the Tiber river up to the intersection with the Grande Raccordo Anulare GRA Highway, the Grande Raccordo Anulare GRA Highway up to the intersection with A24 Highway, A24 Highway up to the intersection with Viale del Tecnopolo, viale del Tecnopolo up to the intersection with the boundaries of the municipality of Guidonia Montecelio;

East: the municipalities of Guidonia Montecelio, Montelibretti, Palombara Sabina, Monterotondo, Mentana, Sant'Angelo Romano, Fonte Nuova.

II OSA

1. Bulgaria

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Bulgariassa:

- the whole region of Haskovo,
- the whole region of Yambol,
- the whole region of Stara Zagora,
- the whole region of Pernik,
- the whole region of Kyustendil,
- the whole region of Plovdiv, excluding the areas in Part III,
- the whole region of Pazardzhik, excluding the areas in Part III,
- the whole region of Smolyan,
- the whole region of Dobrich,
- the whole region of Sofia city,
- the whole region of Sofia Province,
- the whole region of Blagoevgrad excluding the areas in Part III,
- the whole region of Razgrad,
- the whole region of Kardzhali,
- the whole region of Burgas,
- the whole region of Varna excluding the areas in Part III,
- the whole region of Silistra,
- the whole region of Ruse,
- the whole region of Veliko Tarnovo,
- the whole region of Pleven,
- the whole region of Targovishte,

- the whole region of Shumen,
- the whole region of Sliven,
- the whole region of Vidin,
- the whole region of Gabrovo,
- the whole region of Lovech,
- the whole region of Montana,
- the whole region of Vratza.

2. Saksa

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Saksassa:

Bundesland Brandenburg:

- Landkreis Oder-Spree:
 - Gemeinde Grunow-Dammendorf,
 - Gemeinde Mixdorf
 - Gemeinde Schlaubetal,
 - Gemeinde Neuzelle,
 - Gemeinde Neißemünde,
 - Gemeinde Lawitz,
 - Gemeinde Eisenhüttenstadt,
 - Gemeinde Vogelsang,
 - Gemeinde Ziltendorf,
 - Gemeinde Wiesenau,
 - Gemeinde Friedland,
 - Gemeinde Siehdichum,
 - Gemeinde Müllrose,
 - Gemeinde Briesen,
 - Gemeinde Jacobsdorf
 - Gemeinde Groß Lindow,
 - Gemeinde Brieskow-Finkenheerd,
 - Gemeinde Ragow-Merz,
 - Gemeinde Beeskow,
 - Gemeinde Rietz-Neuendorf,
 - Gemeinde Tauche mit den Gemarkungen Stremmen, Ranzig, Trebatsch, Sabrodt, Sawall, Mitweide, Lindenberg, Falkenberg (T), Görsdorf (B), Wulfersdorf, Giesensdorf, Briescht, Kossenblatt und Tauche,
 - Gemeinde Langewahl,
 - Gemeinde Berkenbrück,
 - Gemeinde Steinhöfel mit den Gemarkungen Arensdorf und Demitz und den Gemarkungen Steinhöfel, Hasenfelde und Heinersdorf östlich der L 36 und der Gemarkung Neuendorf im Sande südlich der L36,
 - Gemeinde Fürstenwalde östlich der B 168 und südlich der L36,
 - Gemeinde Diensdorf-Radlow,

- Gemeinde Wendisch Rietz östlich des Scharmützelsees und nördlich der B 246,
- Gemeinde Bad Saarow mit der Gemarkung Neu Golm und der Gemarkung Bad Saarow-Pieskow östlich des Scharmützelsees und ab nördlicher Spitze östlich der L35,
- Landkreis Dahme-Spreewald:
 - Gemeinde Jamlitz,
 - Gemeinde Lieberose,
 - Gemeinde Schwielochsee mit den Gemarkungen Goyatz, Jessern, Lamsfeld, Ressen, Speichrow und Zaue,
- Landkreis Spree-Neiße:
 - Gemeinde Schenkendöbern,
 - Gemeinde Guben,
 - Gemeinde Jänschwalde,
 - Gemeinde Tauer,
 - Gemeinde Peitz,
 - Gemeinde Turnow-Preilack mit der Gemarkung Preilack,
 - Gemeinde Teichland mit der Gemarkung Bärenbrück,
 - Gemeinde Heinersbrück,
 - Gemeinde Forst,
 - Gemeinde Groß Schacksdorf-Simmersdorf,
 - Gemeinde Neiße-Malxetal,
 - Gemeinde Jämlitz-Klein Döben,
 - Gemeinde Tschernitz,
 - Gemeinde Döbern,
 - Gemeinde Felixsee,
 - Gemeinde Wiesengrund,
 - Gemeinde Spremberg mit den Gemarkungen Groß Luja, Sellessen, Türkendorf, Graustein, Waldesdorf, Hornow, Schönheide, Lieskau, Bühlow, Groß Buckow, Jessen, Pulsberg, Roitz, Terpe und der Gemarkung Spremberg östlich der Tagebaurandstraße und der Gemarkung Klein Buckow östlich der B 97,
 - Gemeinde Welzow mit den Gemarkungen Proschim und Haidemühl,
 - Gemeinde Neuhausen/Spree mit den Gemarkungen Kahsel, Bagenz, Drieschnitz, Gablenz, Laubsdorf, Komptendorf und Sergen und der Gemarkung Roggosen, Haasow, Kathlow, Koppatz, Frauendorf, Neuhausen und den Gemarkungen Groß Döbern, Klein Döbern und Groß Oßnig östlich der B 97,
 - Kreisfreie Stadt Cottbus mit der Gemarkung Kahren,
- Landkreis Märkisch-Oderland:
 - Gemeinde Bleyen-Genschmar,
 - Gemeinde Neuhardenberg
 - Gemeinde Golzow,
 - Gemeinde Küstriner Vorland,
 - Gemeinde Alt Tucheband,
 - Gemeinde Reitwein,
 - Gemeinde Podelzig,
 - Gemeinde Gusow-Platkow,

- Gemeinde Seelow,
- Gemeinde Vierlinden,
- Gemeinde Lindendorf,
- Gemeinde Fichtenhöhe,
- Gemeinde Lietzen,
- Gemeinde Falkenhagen (Mark),
- Gemeinde Zeschdorf,
- Gemeinde Treplin,
- Gemeinde Lebus,
- Gemeinde Müncheberg mit den Gemarkungen Jahnsfelde, Trebnitz, Obersdorf, Münchehofe und Hermersdorf,
- Gemeinde Märkische Höhe mit der Gemarkung Ringenwalde,
- Gemeinde Bliesdorf mit der Gemarkung Metzdorf und Gemeinde Bliesdorf – östlich der B167 bis östlicher Teil, begrenzt aus Richtung Gemarkungsgrenze Neutrebbin südlich der Bahnlinie bis Straße „Sophienhof“ dieser westlich folgend bis „Ruesterchegraben“ weiter entlang Feldweg an den Windrädern Richtung „Herrnhof“, weiter entlang „Letschiner Hauptgraben“ nord-östlich bis Gemarkungsgrenze Alttrebbin und Kunersdorf – östlich der B167,
- Gemeinde Bad Freienwalde mit den Gemarkungen Altglietzen, Altranft, Bad Freienwalde, Bralitz, Hohenwutzen, Schiffmühle, Hohensaaten und Neuenhagen,
- Gemeinde Falkenberg mit der Gemarkung Falkenberg östlich der L35,
- Gemeinde Oderaue,
- Gemeinde Wriezen mit den Gemarkungen Altwriezen, Jäckelsbruch, Neugaul, Bearegard, Eichwerder, Rathsdorf – östlich der B167 und Wriezen – östlich der B167,
- Gemeinde Neulewin,
- Gemeinde Neutrebbin,
- Gemeinde Letschin,
- Gemeinde Zechin,
- Landkreis Barnim:
 - Gemeinde Lunow-Stolzenhagen,
 - Gemeinde Parsteinsee,
 - Gemeinde Oderberg,
 - Gemeinde Liepe,
 - Gemeinde Hohenfinow (nördlich der B167),
 - Gemeinde Niederfinow,
 - Gemeinde (Stadt) Eberswalde mit den Gemarkungen Eberswalde nördlich der B167 und östlich der L200, Sommerfelde und Tornow nördlich der B167,
 - Gemeinde Chorin mit den Gemarkungen Brodowin, Chorin östlich der L200, Serwest, Neuehütte, Sandkrug östlich der L200,
 - Gemeinde Ziethen mit der Gemarkung Klein Ziethen östlich der Serwester Dorfstraße und östlich der B198,
- Landkreis Uckermark:
 - Gemeinde Angermünde mit den Gemarkungen Crussow, Stolpe, Gellmersdorf, Neukünkendorf, Bölkendorf, Herzsprung, Schmargendorf und den Gemarkungen Angermünde südlich und südöstlich der B2 und Dobberzin südlich der B2,

- Gemeinde Schwedt mit den Gemarkungen Criewen, Zützen, Schwedt, Stendell, Kummerow, Kunow, Vierraden, Blumenhagen, Oderbruchwiesen, Enkelsee, Gatow, Hohenfelde, Schöneberg, Flemisdorf und der Gemarkung Felchow östlich der B2,
 - Gemeinde Pinnow südlich und östlich der B2,
 - Gemeinde Berkholz-Meyenburg,
 - Gemeinde Mark Landin mit der Gemarkung Landin südlich der B2,
 - Gemeinde Casekow mit der Gemarkung Woltersdorf und den Gemarkungen Biesendahlshof und Casekow östlich der L272 und südlich der L27,
 - Gemeinde Hohenselchow-Groß Pinnow mit der Gemarkung Groß Pinnow und der Gemarkung Hohenselchow südlich der L27,
 - Gemeinde Gartz (Oder) mit der Gemarkung Friedrichsthal und den Gemarkungen Gartz und Hohenreinkendorf südlich der L27 und B2 bis Gartenstraße,
 - Gemeinde Passow mit der Gemarkung Jamikow,
 - Kreisfreie Stadt Frankfurt (Oder),
 - Landkreis Prignitz:
 - Gemeinde Karstädt mit den Gemarkungen Neuhof und Kribbe und den Gemarkungen Groß Warnow, Klein Warnow, Reckenzin, Streesow und Dallmin östlich der Bahnstrecke Berlin/Spandau-Hamburg/Altona,
 - Gemeinde Berge,
 - Gemeinde Pirow mit den Gemarkungen Hülsebeck, Pirow, Bresch und Burow,
 - Gemeinde Putlitz mit den Gemarkungen Sagast, Nettelbeck, Porep, Lütkendorf, Putlitz, Weitendorf und Telschow,
 - Gemeinde Marienfließ mit den Gemarkungen Jännersdorf, Stepenitz und Krependorf,
 - Landkreis Oberspreewald-Lausitz:
 - Gemeinde Senftenberg mit der Gemarkung Peickwitz,
 - Gemeinde Hohenbocka,
 - Gemeinde Grünewald,
 - Gemeinde Hermsdorf,
 - Gemeinde Kroppen,
 - Gemeinde Ortrand,
 - Gemeinde Großmehlen,
 - Gemeinde Lindenau,
 - Gemeinde Frauendorf,
 - Gemeinde Ruhland,
 - Gemeinde Guteborn
 - Gemeinde Schwarzbach mit der Gemarkung Schwarzbach,
- Bundesland Sachsen:
- Landkreis Bautzen:
 - Gemeinde Arnsdorf nördlich der B6,
 - Gemeinde Burkau,
 - Gemeinde Crostwitz,
 - Gemeinde Demitz-Thumitz nördlich der S111,
 - Gemeinde Elsterheide,

- Gemeinde Frankenthal,
- Gemeinde Göda nördlich der S111,
- Gemeinde Großdubrau,
- Gemeinde Großharthau nördlich der B6,
- Gemeinde Großnaundorf,
- Gemeinde Haselbachtal,
- Gemeinde Hochkirch nördlich der B6,
- Gemeinde Königswartha,
- Gemeinde Kubschütz nördlich der B6,
- Gemeinde Laußnitz,
- Gemeinde Lichtenberg,
- Gemeinde Lohsa,
- Gemeinde Malschwitz,
- Gemeinde Nebelschütz,
- Gemeinde Neukirch,
- Gemeinde Neschwitz,
- Gemeinde Ohorn,
- Gemeinde Oßling,
- Gemeinde Ottendorf-Okrilla,
- Gemeinde Panschwitz-Kuckau,
- Gemeinde Puschwitz,
- Gemeinde Räckelwitz,
- Gemeinde Radibor,
- Gemeinde Ralbitz-Rosenthal,
- Gemeinde Rammenau,
- Gemeinde Schwepnitz,
- Gemeinde Spreetal,
- Gemeinde Stadt Bautzen nördlich der S111 bis Abzweig S 156 und nördlich des Verlaufs S 156 bis Abzweig B6 und nördlich des Verlaufs der B 6 bis zur östlichen Gemeindegrenze,
- Gemeinde Stadt Bernsdorf,
- Gemeinde Stadt Bischofswerda nördlich der B6 nördlich der S111,
- Gemeinde Stadt Elstra,
- Gemeinde Stadt Großröhrsdorf,
- Gemeinde Stadt Hoyerswerda,
- Gemeinde Stadt Kamenz,
- Gemeinde Stadt Königsbrück,
- Gemeinde Stadt Lauta,
- Gemeinde Stadt Pulsnitz,
- Gemeinde Stadt Radeberg nördlich der B6,
- Gemeinde Stadt Weißenberg,

- Gemeinde Stadt Wittichenau,
 - Gemeinde Steina,
 - Gemeinde Wachau,
 - Stadt Dresden:
 - Stadtgebiet nördlich der BAB4 bis zum Verlauf westlich der Elbe, dann nördlich der B6,
 - Landkreis Görlitz,
 - Landkreis Meißen:
 - Gemeinde Diera-Zehren östlich der Elbe,
 - Gemeinde Ebersbach,
 - Gemeinde Glaubitz östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
 - Gemeinde Klipphausen östlich der S177,
 - Gemeinde Lampertswalde,
 - Gemeinde Moritzburg,
 - Gemeinde Niederau östlich der B101,
 - Gemeinde Nünchritz östlich der Elbe und südlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
 - Gemeinde Priestewitz,
 - Gemeinde Röderau östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
 - Gemeinde Schönfeld,
 - Gemeinde Stadt Coswig,
 - Gemeinde Stadt Gröditz östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
 - Gemeinde Stadt Großenhain,
 - Gemeinde Stadt Meißen östlich des Straßenverlaufs der S177 bis zur B6, dann B6 bis zur B101, ab der B101 Elbtalbrücke Richtung Norden östlich der Elbe,
 - Gemeinde Stadt Radebeul,
 - Gemeinde Stadt Radeburg,
 - Gemeinde Thendorf,
 - Gemeinde Weinböhla,
 - Gemeinde Wülknitz östlich des Grödel-Elsterwerdaer-Floßkanals,
 - Landkreis Sächsische Schweiz-Osterzgebirge:
 - Gemeinde Stadt Wilsdruff nördlich der BAB4 zwischen den Abfahrten Wilsdruff und Dreieck Dresden-West,
- Bundesland Mecklenburg-Vorpommern:
- Landkreis Ludwigslust-Parchim:
 - Gemeinde Balow mit dem Ortsteil: Balow,
 - Gemeinde Brunow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Bauerkuhl, Brunow (bei Ludwigslust), Klüß, Löcknitz (bei Parchim),
 - Gemeinde Dambeck mit dem Ortsteil und der Ortslage: Dambeck (bei Ludwigslust),
 - Gemeinde Ganzlin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Barackendorf, Hof Retzow, Klein Damerow, Retzow, Wangelin,

- Gemeinde Gehlsbach mit den Ortsteilen und Ortslagen: Ausbau Darß, Darß, Hof Karbow, Karbow, Karbow-Ausbau, Quaßlin, Quaßlin Hof, Quaßliner Mühle, Vietlübbe, Wahlstorf
- Gemeinde Groß Godems mit den Ortsteilen und Ortslagen: Groß Godems, Klein Godems,
- Gemeinde Karrenzin mit den Ortsteilen und Ortslagen: Herzfeld, Karrenzin, Karrenzin-Ausbau, Neu Herzfeld, Repzin, Wulfsahl,
- Gemeinde Kreien mit den Ortsteilen und Ortslagen: Ausbau Kreien, Hof Kreien, Kolonie Kreien, Kreien, Wilsen,
- Gemeinde Kritzow mit dem Ortsteil und der Ortslage: Benzin,
- Gemeinde Lübz mit den Ortsteilen und Ortslagen: Burow, Gischow, Meyerberg,
- Gemeinde Möllenbeck mit den Ortsteilen und Ortslagen: Carlshof, Horst, Menzendorf, Möllenbeck,
- Gemeinde Muchow mit dem Ortsteil und Ortslage: Muchow,
- Gemeinde Parchim mit dem Ortsteil und Ortslage: Slate,
- Gemeinde Prislich mit den Ortsteilen und Ortslagen: Marienhof, Neese, Prislich, Werle,
- Gemeinde Rom mit dem Ortsteil und Ortslage: Klein Niendorf,
- Gemeinde Ruhner Berge mit den Ortsteilen und Ortslagen: Dorf Polnitz, Drenkow, Griebow, Jarchow, Leppin, Malow, Malower Mühle, Marnitz, Mentin, Mooster, Poitendorf, Polnitz, Suckow, Tessenow, Zachow,
- Gemeinde Siggelkow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Groß Pankow, Klein Pankow, Neuburg, Redlin, Siggelkow,
- Gemeinde Stolpe mit den Ortsteilen und Ortslagen: Barkow, Granzin, Stolpe Ausbau, Stolpe,
- Gemeinde Ziegendorf mit den Ortsteilen und Ortslagen: Drefahl, Meierstorf, Neu Drefahl, Pampin, Platschow, Stresendorf, Ziegendorf,
- Gemeinde Zierzow mit den Ortsteilen und Ortslagen: Kolbow, Zierzow.

3. Viro

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Virossa:

- Eesti Vabariik (välja arvatud Hiiuma maakond).

4. Latvia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Latviassa:

- Aizkraukles novads,
- Alūksnes, novada Alsviķu, Annas, Ilzenes, Jaunalūksnes, Jaunlaicenes, Kalncempju, Liepnas, Malienas, Mārupes, Mārkalnes, Pededzes, Veclaicenes, Zeltiņu, Ziemera pagasts, Jaunannas pagasta daļa uz ziemeļrietumiem no Pededzes upes, Alūksnes pilsēta,
- Augšdaugavas novads,
- Ādažu novads,
- Balvu, novada Baltinavas, Bērzpils, Briežuciema, Krišjāņu, Kupravas, Lazdukalna, Lazdulejas, Medņevas, Rugāju, Susāju, Šķilbēnu, Tilžas, Vectilžas, Vecumu, Žīguru, Viļakas pilsēta,
- Bauskas novads,
- Cēsu novads,
- Dienvidkurzemes novada Aizputes, Cīravas, Lažas, Durbes, Dunalkas, Tadaīķu, Vecpils, Bārtas, Sakas, Bunkas, Priekules, Gramzdas, Kalētu, Virgas, Dunikas, Vaiņodes, Gaviezes, Rucavas, Vērgales, Medzes pagasts, Nīcas pagasta daļa uz dienvidiem no apdzīvotas vietas Bernāti, autoceļa V1232, A11, V1222, Bārtas upes, Embūtes pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa P116, P106, autoceļa no apdzīvotas vietas Dinsdurbe, Kalvenes pagasta daļa uz

rietumiem no ceļa pie Vārtājas upes līdz autoceļam A9, uz dienvidiem no autoceļa A9, uz rietumiem no autoceļa V1200, Kazdangas pagasta daļa uz rietumiem no ceļa V1200, P115, P117, V1296, Aizputes, Durbes, Pāvilostas, Priekules pilsēta,

- Dobeles novads,
- Gulbenes, novada Beļavas, Daukstu, Druvienas, Galgauskas, Jaungulbenes, Lejasciema, Lizuma, Līgo, Rankas, Stāmerienas, Stradu, Tīrzas pagasts, Litenes pagasta daļa uz rietumiem no Pededzes upes, Gulbenes pilsēta,
- Jelgavas novads,
- Jēkabpils novads,
- Krāslavas novads,
- Kuldīgas novada Alsungas, Gudenieku, Kurmāles, Rendas, Kabiles, Vārmes, Pelču, Snēpeles, Turlavas pagasts, Laidu pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V1296, V1295, V1272, Raņķu pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V1272 līdz robežai ar Ventas upi, Skrundas pagasta daļa uz ziemeļaustrumiem no Skrundas, Cieceres upes un Ventas upes, Ēdoles pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa V1269, V1271, V1288, P119, Īvandes pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa P119, Rumbas pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa P120, Kuldīgas pilsēta,
- Ķekavas novads,
- Limbažu novads,
- Līvānu novads,
- Ludzas novads,
- Madonas novads,
- Mārupes novads,
- Ogres novads,
- Olaines novads,
- Preiļu, novada Aglonas, Aizkalnes, Pelēču, Preiļu, Riebiņu, Rožkalnu, Saunas, Sīļukalna, Stabulnieku, Upmalas, Vārkavas pagasts, Galēnu pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa V740, V595, Rušonas pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V742, Preiļu pilsēta,
- Rēzeknes, novada Audriņu, Bērzgales, Čornajas, Dekšāres, Dricānu, Gaigalavas, Griškānu, Ilzeskalna, Kantinieku, Kaunatas, Lendžu, Mākoņkalna, Nagļu, Nautrēnu, Ozolaines, Ozolmuižas, Pušas, Rikavas, Sakstagala, Sokolku, Stoļerovas, Stružānu, Vērēmu, Viļānu pagasts, Lūznavas pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa A13 līdz apdzīvotai vietai Vertukšne, uz austrumiem no Vertukšnes ezera, Maltas pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa Vertukšne – Rozentova un uz austrumiem no autoceļa P56, P57, V569, Feimaņu pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V577, V742, Viļānu pilsēta,
- Ropažu novada Garkalnes, Ropažu pagasts, Stopiņu pagasta daļa, kas atrodas uz austrumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Dauguļupes ielas un Dauguļupītes, Vangažu pilsēta,
- Salaspils novads,
- Saldus novads,
- Saulkrastu novads,
- Siguldas novads,
- Smiltenes novads,
- Talsu novads,
- Tukuma novads,
- Valkas novads,
- Valmieras novads,
- Varakļānu novads,

- Ventspils novada Ances, Popes, Puzes, Tārgales, Vārves, Užavas, Usmas, Jūrkalnes pagasts, Ugāles pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V1347, uz austrumiem no autoceļa P123, Ziru pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa V1269, P108, Piltenes pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V1310, V1309, autoceļa līdz Ventas upei, Piltenes pilsēta,
- Daugavpils valstspilsētas pašvaldība,
- Jelgavas valstspilsētas pašvaldība,
- Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība,
- Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība.

5. Lietuva

Seuraavat rajoitusvöhykkeet II Liettuassa:

- Alytaus miesto savivaldybė,
- Alytaus rajono savivaldybė,
- Anykščių rajono savivaldybė,
- Akmenės rajono savivaldybė,
- Birštono savivaldybė,
- Biržų miesto savivaldybė,
- Biržų rajono savivaldybė,
- Druskininkų savivaldybė,
- Elektrėnų savivaldybė,
- Ignalinos rajono savivaldybė,
- Jonavos rajono savivaldybė,
- Joniškio rajono savivaldybė,
- Jurbarko rajono savivaldybė: Eržvilko, Juodaičių, Seredžiaus, Smalininkų, Veliuonos ir Viešvilės seniūnijos,
- Kaišiadorių rajono savivaldybė,
- Kauno miesto savivaldybė,
- Kauno rajono savivaldybė,
- Kazlų rūdos savivaldybė: Kazlų Rūdos seniūnija, išskyrus Audiejiškės k., Aukštosios Išdagos k., Bagotosios k., Bartininkų k., Berštupio k., Beržnavienės k., Būdviečio II k., Geruliškės k., Girnupių k., Karklinių k., Kriauniškės k., Kučiškės k., Skindeliškės k., Stainiškės k., Stepkiškės k., Šakmušio k., Šiaudadūšės k., Šliurpkiškės k., Plutiškių seniūnija.
- Kelmės rajono savivaldybė,
- Kėdainių rajono savivaldybė,
- Klaipėdos rajono savivaldybė: Judrėnų, Endriejavo ir Veiviržėnų seniūnijos,
- Kupiškio rajono savivaldybė,
- Kretingos rajono savivaldybė,
- Lazdijų rajono savivaldybė,
- Mažeikių rajono savivaldybė,
- Molėtų rajono savivaldybė: Alantos, Balninkų, Čiulėnų, Inturkės, Joniškio, Luokesos, Mindūnų, Suginčių ir Videniškių seniūnijos,
- Pagėgių savivaldybė,
- Pakruojo rajono savivaldybė,
- Panevėžio rajono savivaldybė,

- Panevėžio miesto savivaldybė,
- Pasvalio rajono savivaldybė,
- Radviliškio rajono savivaldybė,
- Rietavo savivaldybė,
- Prienų rajono savivaldybė,
- Plungės rajono savivaldybė,
- Raseinių rajono savivaldybė,
- Rokiškio rajono savivaldybė,
- Skuodo rajono savivaldybė,
- Šakių rajono savivaldybė; Kriūkų, Kudirkos Naumiesčio, Lekėčių, Lukšių, Plokščių, Slavikų seniūnijos; Sudargo seniūnijos dalis, išskyrus Pervaznikų kaimą; Šakių seniūnijos dalis, išskyrus Juniškių, Bedalių, Zajošių, Kriaučėnų, Liukų, Gotlybiškių, Ritinių kaimus; seniūnija,
- Šalčininkų rajono savivaldybė,
- Šiaulių miesto savivaldybė,
- Šiaulių rajono savivaldybė,
- Šilutės rajono savivaldybė,
- Širvintų rajono savivaldybė: Čiobiškio, Gelvonų, Jauniūnų, Kernavės, Musinkų ir Širvintų seniūnijos,
- Šilalės rajono savivaldybė,
- Švenčionių rajono savivaldybė,
- Tauragės rajono savivaldybė,
- Telšių rajono savivaldybė,
- Trakų rajono savivaldybė,
- Ukmergės rajono savivaldybė: Deltuvos, Lyduokių, Pabaisko, Pivonijos, Siesikų, Šešuolių, Taujėnų, Ukmergės miesto, Veprių, Vidiškių ir Žemaitkiemo seniūnijos,
- Utenos rajono savivaldybė,
- Varėnos rajono savivaldybė,
- Vilniaus miesto savivaldybė,
- Vilniaus rajono savivaldybė: Avižienių, Bezdonių, Buivydžių, Dūkštų, Juodšilių, Kalvelių, Lavoriškių, Maišiagalos, Marijampolio, Medininkų, Mickūnų, Nemenčinės, Nemenčinės miesto, Nemėžio, Pagirių, Riešės, Rudaminos, Rukainių, Sudervės, Sužionių, Šatrininkų ir Zujūnų seniūnijos,
- Visagino savivaldybė,
- Zarasų rajono savivaldybė.

6. Unkari

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Unkarissa:

- Békés megye 950150, 950250, 950350, 950450, 950550, 950650, 950660, 950750, 950850, 950860, 951050, 951150, 951250, 951260, 951350, 951450, 951460, 951550, 951650, 951750, 952150, 952250, 952350, 952450, 952550, 952650, 953250, 953260, 953270, 953350, 953450, 953550, 953560, 953950, 954050, 954060, 954150, 956250, 956350, 956450, 956550, 956650 és 956750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Borsod-Abaúj-Zemplén megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,
- Fejér megye 403150, 403160, 403250, 403260, 403350, 404250, 404550, 404560, 404570, 405450, 405550, 405650, 406450 és 407050 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

- Hajdú-Bihar megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,
- Heves megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe,
- Jász-Nagykun-Szolnok megye 750250, 750550, 750650, 750750, 750850, 750970, 750980, 751050, 751150, 751160, 751250, 751260, 751350, 751360, 751450, 751460, 751470, 751550, 751650, 751750, 751850, 751950, 752150, 752250, 752350, 752450, 752460, 752550, 752560, 752650, 752750, 752850, 752950, 753060, 753070, 753150, 753250, 753310, 753450, 753550, 753650, 753660, 753750, 753850, 753950, 753960, 754050, 754150, 754250, 754360, 754370, 754850, 755550, 755650 és 755750 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Komárom-Esztergom megye: 250350, 250850, 250950, 251450, 251550, 251950, 252050, 252150, 252350, 252450, 252460, 252550, 252650, 252750, 252850, 252860, 252950, 252960, 253050, 253150, 253250, 253350, 253450 és 253550 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Nógrád megye valamennyi vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Pest megye 570150, 570250, 570350, 570450, 570550, 570650, 570750, 570850, 570950, 571050, 571150, 571250, 571350, 571650, 571750, 571760, 571850, 571950, 572050, 573550, 573650, 574250, 577250, 580050 és 580150 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye valamennyi vadgazdálkodási egységének teljes területe.

7. Puola

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Puolassa:

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gminy Kalinowo, Stare Juchy, Prostki oraz gmina wiejska Elk w powiecie elckim,
- powiat elbląski,
- powiat miejski Elbląg,
- powiat gołdapski,
- powiat piski,
- powiat bartoszycki,
- powiat olecki,
- powiat giżycki,
- powiat braniewski,
- powiat kętrzyński,
- powiat lidzbarski,
- gminy Dźwierzuty Jedwabno, Pasym, Świętajno, Szczytno i miasto Szczytno w powiecie szczycieńskim,
- powiat mrągowski,
- powiat węgorzewski,
- powiat olsztyński,
- powiat miejski Olsztyn,
- powiat nidzicki,
- gminy Kisielice, Susz, Zalewo w powiecie iławskim,
- część powiatu ostródzkiego niewymieniona w części III załącznika I,
- gmina Iłowo – Osada, część gminy wiejskiej Działdowo położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wchodniej do zachodniej granicy gminy, część gminy Płońnica położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wchodniej do zachodniej granicy gminy, część gminy Lidzbark położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 544 biegnącą od wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 541 oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 541 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 544 w powiecie działdowskim,

w województwie podlaskim:

- powiat bielski,
- powiat grajewski,
- powiat moniecki,
- powiat sejneński,
- gminy Łomża, Piątnica, Jedwabne, Przytuły i Wizna w powiecie łomżyńskim,
- powiat miejski Łomża,
- powiat siemiatycki,
- powiat hajnowski,
- gminy Ciechanowiec, Klukowo, Szepietowo, Kobylin-Borzymy, Nowe Piekuty, Sokoły i część gminy Kulesze Kościelne położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie wysokomazowieckim,
- gmina Rutki i część gminy Kołaki Kościelne położona na północ od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie zambrowskim,
- gminy Mały Płock i Stawiski w powiecie kolneńskim,
- powiat białostocki,
- powiat suwalski,
- powiat miejski Suwałki,
- powiat augustowski,
- powiat sokólski,
- powiat miejski Białystok,

w województwie mazowieckim:

- gminy Domanice, Korczew, Kotuń, Mordy, Paprotnia, Przesmyki, Siedlce, Skórzec, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn w powiecie siedleckim,
- powiat miejski Siedlce,
- gminy Ceranów, Jabłonna Lacka, Kosów Lacki, Repki, Sabnie, Sterdyń w powiecie sokołowskim,
- powiat łosicki,
- powiat sochaczewski,
- powiat zwoleński,
- powiat kozienicki,
- powiat lipski,
- powiat radomski
- powiat miejski Radom,
- powiat szydłowiecki,
- gminy Lubowidz i Kuczbork Osada w powiecie żuromińskim,
- gmina Wieczfnia Kościelna w powiecie mławskim,
- gminy Bodzanów, Szubice, Wyszogród i Mała Wieś w powiecie płockim,
- powiat nowodworski,
- gminy Czerwińsk nad Wisłą, Naruszewo, Załuski w powiecie płońskim,

- gminy: miasto Kobyłka, miasto Marki, miasto Ząbki, miasto Zielonka, część gminy Tłuszcz ograniczona liniami kolejowymi: na północ od linii kolejowej biegnącej od wschodniej granicy gminy do miasta Tłuszcz oraz na wschód od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy gminy do miasta Tłuszcz, część gminy Jadów położona na północ od linii kolejowej biegnącej od wschodniej do zachodniej granicy gminy w powiecie wołomińskim,
 - powiat garwoliński,
 - gminy Boguty – Pianki, Brok, Zaręby Kościelne, Nur, Małkinia Górna, część gminy Wąsewo położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 60, część gminy wiejskiej Ostrów Mazowiecka położona na południe od miasta Ostrów Mazowiecka i na południe od linii wyznaczonej przez drogę 60 biegnącą od zachodniej granicy miasta Ostrów Mazowiecka do zachodniej granicy gminy w powiecie ostrowskim,
 - część gminy Sadowne położona na północny- zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową, część gminy Łochów położona na północny – zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową w powiecie węgrowskim,
 - gminy Brańszczyk, Długosiodło, Rząśnik, Wyszków, część gminy Zabrodzie położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr S8 w powiecie wyszkowskim,
 - gminy Ceglów, Dębe Wielkie, Halinów, Latowicz, Mińsk Mazowiecki i miasto Mińsk Mazowiecki, Mrozy, Siennica, miasto Sulejówek w powiecie mińskim,
 - powiat otwocki,
 - powiat warszawski zachodni,
 - powiat legionowski,
 - powiat piaseczyński,
 - powiat pruszkowski,
 - powiat grójecki,
 - powiat grodziski,
 - powiat zyrardowski,
 - powiat białobrzegi,
 - powiat przysuski,
 - powiat miejski Warszawa,
- w województwie lubelskim:
- powiat bialski,
 - powiat miejski Biała Podlaska,
 - gminy Batorz, Godziszów, Janów Lubelski, Modliborzyce w powiecie janowskim,
 - powiat puławski,
 - powiat rycki,
 - powiat łukowski,
 - powiat lubelski,
 - powiat miejski Lublin,
 - powiat lubartowski,
 - powiat łęczyński,
 - powiat świdnicki,
 - gminy Aleksandrów, Biszczka, Józefów, Księżpól, Łukowa, Obsza, Potok Górny, Tarnogród w powiecie biłgorajskim,
 - gminy Dołhobyczów, Mircze, Trzeszczany, Uchanie i Werbkowice w powiecie hrubieszowskim,
 - powiat krasnostawski,

- powiat chełmski,
- powiat miejski Chełm,
- powiat tomaszowski,
- część powiatu kraśnickiego niewymieniona w części III załącznika I,
- powiat opolski,
- powiat parczewski,
- powiat włodawski,
- powiat radzyński,
- powiat miejski Zamość,
- gminy Adamów, Grabowiec, Komarów – Osada, Krasnobród, Łabunie, Miączyn, Nielisz, Sitno, Skierbieszów, Stary Zamość, Zamość w powiecie zamojskim,

w województwie podkarpackim:

- część powiatu stalowowolskiego niewymieniona w części III załącznika I,
- gminy Cieszanów, Horyniec – Zdrój, Naroł, Stary Dzików, Oleszyce, Lubaczów z miastem Lubaczów w powiecie lubaczowskim,
- gminy Medyka, Stubno, część gminy Orły położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77, część gminy Żurawica na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 77 w powiecie przemyskim,
- gminy Chłopice, Jarosław z miastem Jarosław, Pawłosiów i Wiązownice w powiecie jarosławskim,
- gmina Kamień w powiecie rzeszowskim,
- gminy Cmolas, Dzikowiec, Kolbuszowa, Majdan Królewski i Niwiska powiecie kolbuszowskim,
- powiat leżajski,
- powiat niżański,
- powiat tarnobrzeski,
- gminy Adamówka, Sieniawa, Tryńcza, Przeworsk z miastem Przeworsk, Zarzecze w powiecie przeworskim,
- część gminy Sędziszów Małopolski położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy Ostrów nie wymieniona w części III załącznika I w powiecie ropczycko – sędziszowskim,

w województwie małopolskim:

- gminy Nawojowa, Piwniczna Zdrój, Rytro, Stary Sącz, część gminy Łącko położona na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Dunajec w powiecie nowosądeckim,
- gmina Szczawnica w powiecie nowotarskim,

w województwie pomorskim:

- gminy Dzierżgoń i Stary Dzierżgoń w powiecie sztumskim,
- gmina Stare Pole, część gminy Nowy Staw położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 w powiecie malborskim,
- gminy Stegny, Sztutowo i część gminy Nowy Dwór Gdański położona na północny – wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 55 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 7, następnie przez drogę nr 7 i S7 biegnącą do zachodniej granicy gminy w powiecie nowodworskim,

w województwie świętokrzyskim:

- gmina Tarłów i część gminy Ożarów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 74 biegnącą od miejscowości Honorów do zachodniej granicy gminy w powiecie opatowskim,

- część gminy Brody położona wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 9 i na północny – wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 0618T biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania w miejscowości Lipie oraz przez drogę biegnącą od miejscowości Lipie do wschodniej granicy gminy i część gminy Mirzec położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 744 biegnącą od południowej granicy gminy do miejscowości Tychów Stary a następnie przez drogę nr 0566T biegnącą od miejscowości Tychów Stary w kierunku północno – wschodnim do granicy gminy w powiecie starachowickim,
- gmina Gowarczów, część gminy Końskie położona na wschód od linii kolejowej, część gminy Stąporków położona na północ od linii kolejowej w powiecie koneckim,
- gminy Dwikozy i Zawichost w powiecie sandomierskim,

w województwie lubuskim:

- gminy Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa, Kostrzyn nad Odrą, Santok, Witnica w powiecie gorzowskim,
- powiat miejski Gorzów Wielkopolski,
- gminy Drezdenko, Strzelce Krajeńskie, Stare Kurowo, Zwierzyn w powiecie strzelecko – drezdeneckim,
- powiat żarski,
- powiat ślubicki,
- gminy Brzeźnica, Iłowa, Gozdnicza, Wymiarki i miasto Żagań w powiecie żagańskim,
- powiat krośnieński,
- powiat zielonogórski
- powiat miejski Zielona Góra,
- powiat nowosolski,
- część powiatu sulęcińskiego niewymieniona w części III załącznika I,
- część powiatu międzyrzeckiego niewymieniona w części III załącznika I,
- część powiatu świebodzińskiego niewymieniona w części III załącznika I,
- powiat wschowski,

w województwie dolnośląskim:

- powiat zgorzelecki,
- gminy Gaworzyce, Grębocice, Polkowice i Radwanice w powiecie polkowickim,
- część powiatu wołowskiego niewymieniona w części III załącznika I,
- gmina Jeżów Sudecki w powiecie karkonoskim,
- gminy Rudna, Ścinawa, miasto Lubin i część gminy Lubin niewymieniona w części III załącznika I w powiecie lubińskim,
- gmina Malczyce, Miękinia, Środa Śląska, część gminy Kostomłoty położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy Udanin położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4 w powiecie średzkim,
- gmina Wądroże Wielkie w powiecie jaworskim,
- gminy Kunice, Legnickie Pole, Prochowice, Ruja w powiecie legnickim,
- gminy Wisznia Mała, Trzebnica, Zawonia, część gminy Oborniki Śląskie położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 340 w powiecie trzebnickim,
- gminy Leśna, Lubań i miasto Lubań, Olszyna, Platerówka, Siekierczyn w powiecie lubańskim,
- powiat miejski Wrocław,

- gminy Czernica, Długołęka, Siechnice, część gminy Żórawina położona na wschód od linii wyznaczonej przez autostradę A4, część gminy Kąty Wrocławskie położona na północ od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie wrocławskim,
 - gminy Jelcz – Laskowice, Oława z miastem Oława i część gminy Domaniów położona na północny wschód od linii wyznaczonej przez autostradę A4 w powiecie oławskim,
 - gmina Bierutów, miasto Oleśnica, część gminy wiejskiej Oleśnica położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 58, część gminy Dobroszyce położona na zachód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy w powiecie oleśnickim,
 - gmina Cieszków, Krośnice, część gminy Milicz położona na wschód od linii łączącej miejscowości Poradów – Piotrkosice – Sulimierz – Sułów – Gruszczyca w powiecie milickim,
 - część powiatu bolesławieckiego niewymieniona w części III załącznika I,
 - powiat głogowski,
 - gmina Niechlów w powiecie górowskim,
 - gmina Świerzawa, Wojcieszów, część gminy Zagrodno położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Jadwisin – Modlikowice Zagrodno oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od miejscowości Zagrodno do południowej granicy gminy w powiecie złotoryjskim,
 - gmina Gryfów Śląski, Lubomierz, Lwówek Śląski, Wleń w powiecie lwóweckim,
 - gminy Czarny Bór, Stare Bogaczowice, Walim, miasto Boguszów – Gorce, miasto Jedlina – Zdrój, miasto Szczawno – Zdrój w powiecie wałbrzyskim,
 - powiat miejski Wałbrzych,
 - gmina Świdnica, miasto Świdnica, miasto Świebodzice w powiecie świdnickim,
- w województwie wielkopolskim:
- gminy Siedlec, Wolsztyn, część gminy Przemęt położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Borek – Kluczewo – Sączkowo – Przemęt – Błotnica – Starkowo – Boszkowo – Letnisko w powiecie wolsztyńskim,
 - gmina Wielichowo, Rakoniewice, Granowo, część gminy Kamieniec położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 308 w powiecie grodziskim,
 - część powiatu międzychodzkiego niewymieniona w części III załącznika I,
 - część powiatu nowotomyskiego niewymieniona w części III załącznika I,
 - powiat obornicki,
 - część gminy Połajewo na położona na południe od drogi łączącej miejscowości Chraplewo, Tarnówko-Boruszyn, Krosin, Jakubowo, Połajewo – ul. Ryczywolska do północno-wschodniej granicy gminy w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim,
 - powiat miejski Poznań,
 - gminy Buk, Czerwonak, Dopiewo, Komorniki, Rokietnica, Stęszew, Swarzędz, Suchy Las, Tarnowo Podgórne, część gminy wiejskiej Murowana Goślina położona na północ od linii kolejowej biegnącej od północnej granicy miasta Murowana Goślina do północno-wschodniej granicy gminy w powiecie poznańskim,
 - gminy
 - część powiatu szamotulskiego niewymieniona w części I i III załącznika I,
 - gmina Pępowo w powiecie gostyńskim,
 - gminy Kobylin, Zduny, część gminy Krotoszyn położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogi: nr 15 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 36, nr 36 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 15 do skrzyżowania z drogą nr 444, nr 444 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 36 do południowej granicy gminy w powiecie krotoszyńskim,

— gmina Wijewo w powiecie leszczyńskim,

w województwie łódzkim:

— gminy Białaczów, Drzewica, Opoczno i Poświętne w powiecie opoczyńskim,

— gminy Biała Rawska, Regnów i Sadkowice w powiecie rawskim,

— gmina Kowiesy w powiecie skierniewickim,

w województwie zachodniopomorskim:

— gmina Boleszkowice i część gminy Dębno położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 126 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 23 w miejscowości Dębno, następnie na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 23 do skrzyżowania z ul. Jana Pawła II w miejscowości Cychry, następnie na południe od ul. Jana Pawła II do skrzyżowania z ul. Ogrodową i dalej na południe od linii wyznaczonej przez ul. Ogrodową, której przedłużenie biegnie do wschodniej granicy gminy w powiecie myśliborskim,

— gminy Cedynia, Gryfino, Mieszkowice, Moryń, część gminy Chojna położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogi nr 31 biegnącą od północnej granicy gminy i 124 biegnącą od południowej granicy gminy w powiecie gryfińskim,

w województwie opolskim:

— gminy Brzeg, Lubsza, Lewin Brzeski, Olszanka, Skarbimierz w powiecie brzeskim,

— gminy Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Popielów w powiecie opolskim,

— gminy Świerczów, Wilków, część gminy Namysłów położona na południe od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od wschodniej do zachodniej granicy gminy w powiecie namysłowskim.

8. Slovakia

Seuraavat rajoitussuoritusalueet II Slovakiassa:

— the whole district of Gelnica except municipalities included in zone III,

— the whole district of Poprad

— the whole district of Spišská Nová Ves,

— the whole district of Levoča,

— the whole district of Kežmarok

— in the whole district of Michalovce except municipalities included in zone III,

— the whole district of Košice-okolie,

— the whole district of Rožnava,

— the whole city of Košice,

— in the district of Sobrance: Remetské Hámre, Vyšná Rybnica, Hlivišťa, Ruská Bystrá, Podhorod', Choňkovce, Ruský Hrabovec, Inovce, Beňatina, Koňuš,

— the whole district of Vranov nad Topľou,

— the whole district of Humenné except municipalities included in zone III,

— the whole district of Snina,

— the whole district of Prešov except municipalities included in zone III,

— the whole district of Sabinov except municipalities included in zone III,

— the whole district of Svidník, except municipalities included in zone III,

— the whole district of Stropkov, except municipalities included in zone III,

— the whole district of Bardejov,

— the whole district of Stará Ľubovňa,

- the whole district of Revúca,
- the whole district of Rimavská Sobota except municipalities included in zone III,
- in the district of Veľký Krtíš, the whole municipalities not included in part I,
- the whole district of Lučenec,
- the whole district of Poltár,
- the whole district of Zvolen, except municipalities included in zone III,
- the whole district of Detva,
- the whole district of Krupina, except municipalities included in zone I,
- the whole district of Banská Stiaavnica,
- in the district of Žiar nad Hronom the municipalities of Hronská Dúbrava, Trnavá Hora,
- the whole district of Banská Bystrica, except municipalities included in zone III,
- the whole district of Brezno,
- the whole district of Liptovský Mikuláš.

9. Italia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet II Italiassa:

Piedmont Region:

- in the Province of Alessandria, the municipalities of Cavatore, Castelnuovo Bormida, Cabella Ligure, Carrega Ligure, Francavilla Bisio, Carpeneto, Costa Vescovato, Grogno, Orsara Bormida, Pasturana, Melazzo, Mornese, Ovada, Predosa, Lerma, Fraconalto, Rivalta Bormida, Fresonara, Malvicino, Ponzzone, San Cristoforo, Sezzadio, Rocca Grimalda, Garbagna, Tassarolo, Mongiardino Ligure, Morsasco, Montaldo Bormida, Prasco, Montaldeo, Belforte Monferrato, Albera Ligure, Bosio, Cantalupo Ligure, Castelletto D'orba, Cartosio, Acqui Terme, Arquata Scrivia, Parodi Ligure, Ricaldone, Gavi, Cremolino, Brignano-Frascata, Novi Ligure, Molare, Cassinelle, Morbello, Avolasca, Carezzano, Basaluzzo, Dornice, Trisobbio, Strevi, Sant'Agata Fossili, Pareto, Visone, Voltaggio, Tagliolo Monferrato, Casaleggio Boiro, Capriata D'orba, Castellania, Carrosio, Cassine, Vignole Borbera, Serravalle Scrivia, Silvano D'orba, Villalvernia, Roccaforte Ligure, Rocchetta Ligure, Sardigliano, Stazzano, Borghetto Di Borbera, Grondona, Cassano Spinola, Montacuto, Gremiasco, San Sebastiano Curone, Fabbrica Curone, Spigno Monferrato, Montechiaro d'Acqui, Castelletto d'Erro, Ponti, Denice,
- in the province of Asti, the municipality of Mombaldone,

Liguria Region:

- in the province of Genova, the municipalities of Bogliasco, Arenzano, Ceranesi, Ronco Scrivia, Mele, Isola Del Cantone, Lumarzo, Genova, Masone, Serra Riccò, Campo Ligure, Mignanego, Busalla, Bargagli, Savignone, Torriglia, Rossiglione, Sant'Olcese, Valbrenna, Sori, Tiglieto, Campomorone, Cogoleto, Pieve Ligure, Davagna, Casella, Montoggio, Crocefieschi, Vobbia;
- in the province of Savona, the municipalities of Albisola Superiore, Celle Ligure, Stella, Pontinvrea, Varazze, Urbe, Sassello,

III OSA

1. Bulgaria

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet III Bulgariassa:

- in Blagoevgrad region:
 - the whole municipality of Sandanski
 - the whole municipality of Strumyani
 - the whole municipality of Petrich,
- the Pazardzhik region:
 - the whole municipality of Pazardzhik,
 - the whole municipality of Panagyurishte,

- the whole municipality of Lesichevo,
- the whole municipality of Septemvri,
- the whole municipality of Strelcha,
- in Plovdiv region
 - the whole municipality of Hisar,
 - the whole municipality of Suedinenie,
 - the whole municipality of Maritsa
 - the whole municipality of Rodopi,
 - the whole municipality of Plovdiv,
- in Varna region:
 - the whole municipality of Byala,
 - the whole municipality of Dolni Chiflik.

2. Saksa

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet III Saksassa:

Bundesland Brandenburg:

- Landkreis Uckermark:
 - Gemeinde Schenkenberg mit den Gemarkungen Wittenhof, Schenkenberg, Baumgarten und Ludwigsburg,
 - Gemeinde Randowtal mit den Gemarkungen Eickstedt und Ziemkendorf,
 - Gemeinde Grünow,
 - Gemeinde Uckerfelde,
 - Gemeinde Gramzow westlich der K7315,
 - Gemeinde Oberuckersee mit den Gemarkungen Melzow, Warnitz, Blankenburg, Seehausen, Potzlow
 - Gemeinde Nordwestuckermark mit den Gemarkungen Zollchow, Röpersdorf, Louisenthal, Sternhagen, Schmachtenhagen, Lindenhagen, Beenz (NWU), Groß-Sperrenwalde und Thiesort-Mühle,
 - Gemeinde Prenzlau mit den Gemarkungen Blindow, Ellingen, Klinkow, Basedow, Güstow, Seelübbe und die Gemarkung Prenzlau.

3. Italia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet III Italiassa:

- Sardinia Region: the whole territory
- Lazio Region: the Area of the Municipality of Rome within the administrative boundaries of the Local Health Unit "ASL RM1".

4. Latvia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet III Latviassa:

- Dienvidkurzemes novada Embūtes pagasta daļa uz ziemeļiem autoceļa P116, P106, autoceļa no apdzīvotas vietas Dinsdurbe, Kalvenes pagasta daļa uz austrumiem no ceļa pie Vārtājas upes līdz autoceļam A9, uz ziemeļiem no autoceļa A9, uz austrumiem no autoceļa V1200, Kazdangas pagasta daļa uz austrumiem no ceļa V1200, P115, P117, V1296,
- Kuldīgas novada Rudbāržu, Nīkrāces, Padures pagasts, Laidu pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V1296, V1295, V1272, Raņķu pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V1272 līdz robežai ar Ventas upi, Skrundas pagasts (izņemot pagasta daļu uz ziemeļaustrumiem no Skrundas, Cieceres upes un Ventas upes), Skrundas pilsēta, Ēdoles pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa V1269, V1271, V1288, P119, Īvandes pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa P119, Rumbas pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa P120,

- Ventspils novada Zlēku pagasts, Ugāles pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V1347, uz rietumiem no autoceļa P123, Ziru pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa V1269, P108, Piltenes pagasta daļa uz dienvidiem no autoceļa V1310, V1309, autoceļa līdz Ventas upei,
- Alūksnes novada Jaunannas pagasta daļa uz dienvidaustrumiem no Pededzes upes,
- Balvu novada Kubulu, Viksnas, Bērzkālnes, Balvu pagasts, Balvu pilsēta,
- Gulbenes novada Litenes pagasta daļa uz austrumiem no Pededzes upes,
- Preiļu novada Silajāņu pagasts, Galēnu pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa V740, V595, Rušonas pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V742,
- Rēzeknes novada Simalas pagasts, Lūznavas pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa A13 līdz apdzīvotai vietai Vertukšne, uz rietumiem no Vertukšnes ezera, Maltas pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa Vertukšne – Rozentova un uz rietumiem no autoceļa P56, P57, V569, Feimaņu pagasta daļa uz ziemeļiem no autoceļa V577, V742.

5. Liettua

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet III Liettuassa:

- Jurbarko rajono savivaldybė: Jurbarko miesto seniūnija, Girdžių, Jurbarkų Raudonės, Skirsnemunės ir Šimkaičių seniūnijos,
- Molėtų rajono savivaldybė: Dubingių ir Giedraičių seniūnijos,
- Šakių rajono savivaldybė: Kidulių ir Gelgaudiškio seniūnijos; Šakių seniūnija: Juniškių, Bedalių, Zajošių, Kriaučėnų, Liukų, Gotlybiškių, Ritinių kaimai; Sudargo seniūnija: Pervazninkų kaimas, Barzdų, Griškabūdžio, Žvirgždaičių, Sintautų seniūnijos.
- Kazlų rūdos savivaldybė: Antanavos, Jankų seniūnijos ir Kazlų Rūdos seniūnija: Audiejiskės k., Aukštosios Išdagos k., Bagotosios k., Bartininkų k., Berštupio k., Beržnavienės k., Būdviečio II k., Geruliškės k., Girnupių k., Karklinių k., Kriauniškės k., Kučiškės k., Skindeliškės k., Stainiškės k., Stepkiškės k., Šakmušio k., Šiaudadūšės k., Šliurpkiškės k.,
- Vilkaviškio rajono savivaldybė: Pilviškių, Klausučių seniūnijos.
- Širvintų rajono savivaldybė: Alionių ir Zibalų seniūnijos,
- Ukmergės rajono savivaldybė: Želvos seniūnija,
- Vilniaus rajono savivaldybė: Paberžės seniūnija.

6. Puola

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet III Puolassa:

w województwie zachodniopomorskim:

- gminy Banie, Trzcińsko – Zdrój, Widuchowa, część gminy Chojna położona na wschód linii wyznaczonej przez drogi nr 31 biegnącą od północnej granicy gminy i 124 biegnącą od południowej granicy gminy w powiecie gryfińskim,

w województwie warmińsko-mazurskim:

- część powiatu działdowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- część powiatu iławskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- powiat nowomiejski,
- gminy Dąbrówno, Grunwald i Ostróda z miastem Ostróda w powiecie ostródzkim,

w województwie lubelskim:

- gminy Radecznicza, Sułów, Szczebbrzeszyn, Zwierzyniec w powiecie zamojskim,
- gminy Biłgoraj z miastem Biłgoraj, Goraj, Frampol, Teresopol i Turobin w powiecie biłgorajskim,
- gminy Horodło, Hrubieszów z miastem Hrubieszów w powiecie hrubieszowskim,
- gminy Dzwola, Chrzanów i Potok Wielki w powiecie janowskim,

- gminy Gościeradów i Trzydnik Duży w powiecie kraśnickim,
- w województwie podkarpackim:
- powiat mielecki,
 - gminy Radomyśl nad Sanem i Zaklików w powiecie stalowowolskim,
 - część gminy Ostrów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 986, a następnie na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 986 biegnącą od tego skrzyżowania do miejscowości Osieka i dalej na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Osieka- Blizna w powiecie ropczycko – sędziszowskim,
 - część gminy Czarna położona na północ wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy Żyraków położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4, część gminy wiejskiej Dębica położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A4 w powiecie dębickim
 - gmina Wielkie Oczy w powiecie lubaczowskim,
 - gminy Laszki, Radymno z miastem Radymno, w powiecie jarosławskim,
- w województwie lubuskim:
- gminy Małomice, Niegosławice, Szprotawa, Żagań w powiecie żagańskim,
 - gmina Sulęcín w powiecie sulęcińskim,
 - gminy Bledzew, Międzyrzecz, Pszczew, Trzciel w powiecie międzyrzeckim,
 - część gminy Lubrza położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 92, część gminy Łągów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 92, część gminy Świebodzin położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 92 w powiecie świebodzińskim,
- w województwie wielkopolskim:
- gminy Krzemieniewo, Lipno, Osieczna, Rydzyna, Świąciechowa, Włoszakowice w powiecie leszczyńskim,
 - powiat miejski Leszno,
 - gminy Kościan i miasto Kościan, Krzywiń, Śmigiel w powiecie kościańskim,
 - część gminy Dolsk położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 434 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 437, a następnie na zachód od drogi nr 437 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 434 do południowej granicy gminy, część gminy Śrem położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 310 biegnącą od zachodniej granicy gminy do miejscowości Śrem, następnie na zachód od drogi nr 432 w miejscowości Śrem oraz na zachód od drogi nr 434 biegnącej od skrzyżowania z drogą nr 432 do południowej granicy gminy w powiecie śremskim,
 - gminy Gostyń, Krobia i Poniec w powiecie gostyńskim,
 - część gminy Przemęt położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Borek – Kluczewo – Sączkowo – Przemęt – Błotnica – Starkowo – Boszkowo – Letnisko w powiecie wolsztyńskim,
 - powiat rawicki,
 - gminy Kuślin, Lwówek, Miedzichowo, Nowy Tomysł w powiecie nowotomyskim,
 - gminy Chrzypsko Wielkie, Kwilcz w powiecie międzychodzkiem,
 - ,
 - gmina Pniewy, część gminy Duszniki położona na północ od linii wyznaczonej przez autostradę A2 oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy, łączącą miejscowości Ceradz Kościelny – Grzebienisko – Wierzeja – Wilkowo, biegnącą do skrzyżowania z autostradą A2, część gminy Kaźmierz położona na zachód od linii wyznaczonej przez rzekę Sarna, część gminy Ostroróg położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 184 biegnącą od południowej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 116 oraz na południe od

linii wyznaczonej przez drogę nr 116 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 184 do zachodniej granicy gminy, część gminy Szamotuły położona na zachód od linii wyznaczonej przez rzekę Sarna biegnącą od południowej granicy gminy do przecięcia z drogą nr 184 oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 184 biegnącą od przecięcia z rzeką Sarna do północnej granicy gminy w powiecie szamotulskim,

w województwie dolnośląskim:

- część powiatu górowskiego niewymieniona w części II załącznika I,
- część gminy Lubin położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 335 biegnącą od zachodniej granicy gminy do granicy miasta Lubin oraz na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 333 biegnącą od granicy miasta Lubin do południowej granicy gminy w powiecie lubińskim
- gminy Prusice, Żmigród, część gminy Oborniki Śląskie położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 340 w powiecie trzebnickim,
- część gminy Zagrodno położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Jadwisin – Modlikowice – Zagrodno oraz na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od miejscowości Zagrodno do południowej granicy gminy, część gminy wiejskiej Złotoryja położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej granicy gminy w miejscowości Nowa Wieś Złotoryjska do granicy miasta Złotoryja oraz na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 382 biegnącą od granicy miasta Złotoryja do wschodniej granicy gminy w powiecie złotoryjskim
- gminy Gromadka i Osiecznica w powiecie bolesławieckim,
- gminy Chocianów i Przemków w powiecie polkowickim,
- gminy Chojnów i miasto Chojnów, Krotoszyce, Miłkowice w powiecie legnickim,
- powiat miejski Legnica,
- część gminy Wołów położona na wschód od linii wyznaczonej przez linię kolejową biegnącą od północnej do południowej granicy gminy, część gminy Wińsko położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 36 biegnącą od północnej do zachodniej granicy gminy, część gminy Brzeg Dolny położona na wschód od linii wyznaczonej przez linię kolejową od północnej do południowej granicy gminy w powiecie wołowskim,
- część gminy Milicz położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Poradów – Piotrkosice – Sulimierz-Sułów – Gruszczyca w powiecie milickim,

w województwie świętokrzyskim:

- gminy Gnojno, Pacanów w powiecie buskim,
- gminy Łubnice, Oleśnica, Połaniec, część gminy Rytwiany położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 764, część gminy Szydłów położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 756 w powiecie staszowskim,
- gminy Chmielnik, Masłów, Miedziana Góra, Mniów, Łopuszno, Piekoszów, Pierzchnica, Sitkówka-Nowiny, Strawczyn, Zagnańsk, część gminy Raków położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogi nr 756 i 764, część gminy Chęciny położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 762, część gminy Górno położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy łączącą miejscowości Leszczyna – Cedzyna oraz na północ od linii wyznaczonej przez ul. Kielecką w miejscowości Cedzyna biegnącą do wschodniej granicy gminy, część gminy Daleszyce położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 764 biegnącą od wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą łączącą miejscowości Daleszyce – Słopiec – Borków, dalej na południe od linii wyznaczonej przez tę drogę biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 764 do przecięcia z linią rzeki Belnianka, następnie na południe od linii wyznaczonej przez rzeki Belnianka i Czarna Nida biegnącej do zachodniej granicy gminy w powiecie kieleckim,
- powiat miejski Kielce,

- gminy Krasocin, część gminy Włoszczowa położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Konieczno i dalej na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Konieczno – Rogienice – Dąbie – Podłazie, część gminy Kluczewsko położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy gminy i łączącą miejscowości Krogulec – Nowiny – Komorniki do przecięcia z linią rzeki Czarna, następnie na południe od linii wyznaczonej przez rzekę Czarna biegnącą do przecięcia z linią wyznaczoną przez drogę nr 742 i dalej na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 742 biegnącą od przecięcia z linią rzeki Czarna do południowej granicy gminy w powiecie włoszczowskim,
 - gmina Kije w powiecie pińczowskim,
 - gminy Małogoszcz, Oksa w powiecie jędrzejowskim,
- w województwie małopolskim:
- gminy Dąbrowa Tarnowska, Radgoszcz, Szczucin w powiecie dąbrowskim.

7. Romania

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet III Romaniassa:

- Zona oraşului Bucureşti,
- Judeţul Constanţa,
- Judeţul Satu Mare,
- Judeţul Tulcea,
- Judeţul Bacău,
- Judeţul Bihor,
- Judeţul Bistriţa Năsăud,
- Judeţul Brăila,
- Judeţul Buzău,
- Judeţul Călăraşi,
- Judeţul Dâmboviţa,
- Judeţul Galaţi,
- Judeţul Giurgiu,
- Judeţul Ialomiţa,
- Judeţul Ilfov,
- Judeţul Prahova,
- Judeţul Sălaj,
- Judeţul Suceava
- Judeţul Vaslui,
- Judeţul Vrancea,
- Judeţul Teleorman,
- Judeţul Mehedinţi,
- Judeţul Gorj,
- Judeţul Argeş,
- Judeţul Olt,
- Judeţul Dolj,
- Judeţul Arad,
- Judeţul Timiş,
- Judeţul Covasna,
- Judeţul Braşov,
- Judeţul Botoşani,

- Județul Vâlcea,
- Județul Iași,
- Județul Hunedoara,
- Județul Alba,
- Județul Sibiu,
- Județul Caraș-Severin,
- Județul Neamț,
- Județul Harghita,
- Județul Mureș,
- Județul Cluj,
- Județul Maramureș.

8. Slovakia

Seuraavat rajoitusvyöhykkeet III Slovakiassa:

- The whole district of Trebišov,
- The whole district of Vranov and Topľou,
- In the district of Humenné: Lieskovec, Myslina, Humenné, Jasenov, Brekov, Závadka, Topoľovka, Hudcovce, Ptičie, Chlmec, Porúbka, Brestov, Gruzovce, Ohradzany, Slovenská Volová, Karná, Lackovce, Kochanovce, Hažín nad Cirochou, Závada, Nižná Sitnica, Vyšná Sitnica, Rohožník, Prituľany, Ruská Poruba, Ruská Kajňa,
- In the district of Michalovce: Strážske, Staré, Oreské, Zbudza, Voľa, Nacina Ves, Pusté Čemerné, Lesné, Rakovec nad Ondavou, Petríkovec, Oborín, Veľké Raškovce, Beša, Petrovce nad Laborcom, Trnava pri Laborci, Vinné, Kaluža, Klokočov, Kusín, Jovsa, Poruba pod Vihorlatom, Hojné, Lúčky, Závadka, Hažín, Zalužice, Michalovce, Krásnovce, Šamudovce, Vrbnica, Žbince, Lastomír, Zemplínska Široká, Čečehov, Jastrabie pri Michalovciach, Iňačovce, Senné, Palín, Slipekovec, Hatalov, Budkovce, Stretava, Stretávka, Pavlovce nad Uhom, Vysoká nad Uhom, Bajany,
- In the district of Rimavská Sobota: Jesenské, Gortva, Hodejov, Hodejovec, Širkovce, Šimonovce, Drňa, Hostice, Gemerské Dechtáre, Jestice, Dubovec, Rimavské Janovce, Rimavská Sobota, Belín, Pavlovce, Sútor, Bottovo, Dúžava, Mojín, Konrádovce, Čierny Potok, Blhovce, Gemerček, Hajnáčka,
- In the district of Gelnica: Hrišovce, Jaklovce, Kluknava, Margecany, Richnava,
- In the district Of Sabinov: Daletice,
- In the district of Prešov: Hrabkov, Krížovany, Žipov, Kvačany, Ondrašovce, Chminianske Jakubovany, Klenov, Bajerov, Bertotovce, Brežany, Bzenov, Fričovce, Hendrichovce, Hermanovce, Chmiňany, Chminianska Nová Ves, Janov, Jarovnice, Kojatice, Lažany, Mikušovce, Ovčie, Rokycany, Sedlice, Suchá Dolina, Svinia, Šindliar, Široké, Štefanovce, Vítáz, Župčany,
- the whole district of Medzilaborce,
- In the district of Stropkov: Havaj, Malá Poľana, Bystrá, Mikové, Varechovce, Vladiča, Staškovce, Makovce, Veľkrop, Solník, Korunková, Bukovce, Krišľovce, Jakušovce, Kolbovce,
- In the district of Svidník: Pstruša,
- In the district of Zvolen: Očová, Zvolen, Sliach, Veľká Lúka, Lukavica, Sielnica, Železná Breznica, Trnie, Turová, Kováčová, Budča, Hronská Breznica, Ostrá Lúka, Bacúrov, Breziny, Podzámčok, Michalková, Zvolenská Slatina, Lieskovec,
- In the district of Banská Bystrica: Sebedín-Bečov, Čerín, Dúbravica, Oravce, Môlča, Horná Mičiná, Dolná Mičiná, Vľkanová, Hronsek, Badín, Horné Pršany, Malachov, Banská Bystrica,
- The whole district of Sobrance except municipalities included in zone II.”

PÄÄTÖKSET

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2022/1414,

annettu 4 päivänä joulukuuta 2020,

tukiohjelmasta SA.21259 (2018/C) (ex 2018/NN), jonka Portugalilla on myöntänyt Zona Franca da Madeiralle (ZFM) – Järjestely III

(tiedoksiannettu numerolla C(2020) 8550)

(Ainoastaan portugalinkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ⁽¹⁾ 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Komissio pyysi vuonna 2015 toteutetun jälkivalvonnan, jäljempänä 'vuoden 2015 jälkivalvonta' ⁽²⁾, yhteydessä 12 päivänä maaliskuuta 2015 päivätyllä kirjeellä Portugalilta tietoja voidakseen tarkastella, oliko komission sisämarkkinoille soveltuvana aluetukena hyväksymässä Zona Franca Madeiran tukiohjelmassa, jäljempänä 'ZFM-ohjelma' tai 'järjestely III', noudatettu sovellettavia sääntöjä ja erityisesti komission 27 päivänä kesäkuuta 2007 tekemää päätöstä ⁽³⁾, jäljempänä 'komission vuoden 2007 päätös', jota sovellettiin tammikuun 1 päivästä 2007 joulukuun 31 päivään 2013, ja komission 2 päivänä heinäkuuta 2013 antamaa päätöstä ⁽⁴⁾, jäljempänä 'komission vuoden 2013 päätös', jota sovellettiin tammikuun 1 päivästä 2013 joulukuun 31 päivään 2013. Ensimmäisessä vaiheessa komissio pyysi tietoja ohjelman oikeudellisesta kehyksestä ⁽⁵⁾, ja toisessa vaiheessa se tarkasteli ohjelman toteutusta valitsemalla 26:n ZFM-ohjelmasta vuosina 2012 ja 2013 hyötynneen tuensaajan otoksen.

⁽¹⁾ EUVL C 101, 15.3.2019, s. 7.

⁽²⁾ SEUT-sopimuksen 108 artiklan 1 kohdassa määrätään, että "komissio seuraa jatkuvasti jäsenvaltioiden kanssa niiden voimassa olevia tukijärjestelmiä". Ks. myös Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 13 päivänä heinäkuuta 2015 annettun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9) 21 artiklan 1 kohta. Tätä varten komissio tutkii säännöllisesti tukiohjelmista poimitun otoksen perusteella, soveltavatko jäsenvaltiot asianmukaisesti valtiontukisääntöjä sekä kansallisen lainsäädännön noudattamisen että yksittäisten tukien myöntämisen osalta. Yksittäisiä tukia tutkitaan tuensaajien otoksen perusteella. Vuoden 2015 jälkivalvonta kattoi vuodet 2012 ja 2013.

⁽³⁾ EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisen valtiontuen hyväksyminen – Tapaukset, joita komissio ei vastusta (EUVL C 240, 12.10.2007, s. 1).

⁽⁴⁾ SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisen valtiontuen hyväksyminen – Tapaukset, joita komissio ei vastusta (EUVL C 220, 1.8.2013, s. 1).

⁽⁵⁾ Veroetuksia koskevan säännösten (Estatuto dos Benefícios Fiscais, jäljempänä 'EBF') 36 §. Säännöstö on hyväksytty 1 päivänä heinäkuuta 1989 annetulla lailla nro 215/89, sellaisena kuin se on julkaistuna uudelleen 26 päivänä kesäkuuta annetulla asetuksella nro 108/2008 ja muutettuna 9 päivänä joulukuuta annetulla lailla nro 83/2013. Ks. myös 26 päivänä kesäkuuta annettu asetus nro 165/86, sellaisena kuin se on muutettuna 8 päivänä elokuuta annetun lain nro 55/2013 2 §:llä, ja alueellisen taloussih- teeristön (Secretaria Regional do Plano e das Finanças) 18 päivänä elokuuta antama määräys nro 46/2010.

- (2) Portugali toimitti tietoja 4 päivänä toukokuuta 2015. Komission yksiköt pyysivät 5 päivänä kesäkuuta lisätietoja, ja Portugali vastasi tähän pyyntöön 6 päivänä heinäkuuta. Komissio lähetti 1 päivänä lokakuuta 2015 toisen tietopyynnön, johon Portugali vastasi 29 päivänä lokakuuta. Komission yksiköt pyysivät 29 päivänä helmikuuta 2016 Portugalilta lisätietoja, ja Portugali vastasi tähän pyyntöön 1, 8 ja 12 päivänä huhtikuuta 2016. Komission yksiköiden 29 päivänä maaliskuuta ja 11 päivänä elokuuta 2017 esittämien lisätietopyyntöjen jälkeen Portugali toimitti tietoja 2 päivänä toukokuuta ja 11 päivänä syyskuuta 2017. Portugalin viranomaisten kanssa 26 päivänä lokakuuta 2017 järjestetyn neuvottelupuhelun jälkeen komissio lähetti 27 päivänä lokakuuta 2017 Portugalille uuden tietopyynnön, johon Portugali vastasi 21 ja 22 päivänä marraskuuta 2017. Komission ja Portugalin viranomaisten välillä 4 päivänä joulukuuta 2017 järjestetyn kokouksen jälkeen Portugali pyysi puuttuvien tietojen toimittamista koskevan määräajan pidentämistä joulukuun 2017 loppuun saakka. Komission yksiköt lähettivät 7 päivänä joulukuuta 2017 Portugalille kysymykset, joihin ne vielä odottivat vastauksia. Portugali toimitti tietoja 2 päivänä helmikuuta 2018. Portugalin pyynnöstä komission ja Portugalin viranomaisten välillä järjestettiin toinen kokous 27 päivänä maaliskuuta 2018.
- (3) Komissio ilmoitti Portugalille 6 päivänä heinäkuuta 2018 päivätyllä kirjeellä päättäneensä aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 108 artiklan 2 kohdan mukaisen ZFM-ohjelmaa koskevan menettelyn, jäljempänä 'aloittamispäätös' ⁽⁶⁾.
- (4) Portugalin viranomaiset huomauttivat 30 päivänä heinäkuuta 2018 päivätyssä kirjeessä, että ne pitivät aloittamispäätöksen tekstiä kokonaisuudessaan luottamuksellisina tietoina, ja pyysivät komissiota olemaan julkaisematta kyseistä komission päätöstä ja julkaisemaan siitä ainoastaan suppean tiivistelmän, jonka tekstistä Portugalin viranomaiset esittivät ehdotuksen.
- (5) Portugali toimitti 11 päivänä syyskuuta 2018 päivätyllä kirjeellä luettelon kaikista ZFM-ohjelmaan vuosina 2007–2014 rekisteröidyistä yrityksistä ja luettelon 25 suurimmasta tuensaajasta vuosina 2007–2011 ja 2014, kuten aloittamispäätöksen 64 kohdan 1 ja 2 alakohdassa pyydetään. Portugali pyysi lisäksi, että puuttuvien tietojen toimittamiselle asetettua määräaikaa pidennettäisiin syyskuun 2018 loppuun. Portugalin huomautukset menettelyn aloittamisesta SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan nojalla ja aloittamispäätöksen 64 kohdan 3–7 alakohdassa pyydettyistä tiedoista toimitettiin 26 päivänä syyskuuta 2018.
- (6) Kun Portugalin kanssa oli käyty laajoja keskusteluja aloittamispäätökseen liittyvistä luottamuksellisuuskysymyksistä, komissio ilmoitti Portugalille 11 päivänä helmikuuta 2019 päivätyllä kirjeellä ⁽⁷⁾, että se oli päättänyt hylätä Portugalin viranomaisten esittämän luottamuksellisuutta koskevan pyynnön ja julkaista päätöksen sellaisena kuin se oli hyväksytty 6 päivänä heinäkuuta 2018. Portugali pidättäytyi nostamasta kannetta tätä päätöstä vastaan unionin tuomioistuimissa ja suostui sen julkaisemiseen 5 päivänä maaliskuuta 2019 päivätyllä kirjeellä.
- (7) Aloittamispäätös julkaistiin 15 päivänä maaliskuuta 2019 *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽⁸⁾. Komissio kehotti asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa tukiohjelmasta.
- (8) Portugalin pyynnöstä komission ja Portugalin viranomaisten välillä järjestettiin toinen kokous 10 päivänä huhtikuuta 2019. Kokouksessa Portugalia muistutettiin siitä, että sen olisi toimitettava aloittamispäätöksen 64 kohdassa pyydetty puuttuvat tiedot. Kokouksen jälkeen Portugali toimitti 24 päivänä huhtikuuta 2019 päivätyllä kirjeellä tietoja verotarkastuksista, joita kansalliset veroviranomaiset olivat tehneet ZFM-ohjelman tuensaajille. Lisäksi Portugali toimitti samalta ajanjaksolta tietoja ZFM-ohjelmaan kuuluneiden yritysten veroilmoituksissa havaituista poikkeavuuksista ja lisätietoja ZFM-ohjelmaan kuuluneiden verovelvollisten maksettavaksi tulleiden verojen oikaisuista.
- (9) Komissio on saanut huomautuksia asianomaisilta osapuolilta. Komissio toimitti kyseiset huomiot Portugalille 23 päivänä toukokuuta ja 12 päivänä kesäkuuta 2019 päivätyillä kirjeillä, jotta tämä voi esittää niitä koskevat huomautuksensa. Portugalin huomautukset saatiin 26 päivänä kesäkuuta 2019 päivätyssä kirjeessä.

⁽⁶⁾ Valtiontuki – Portugali – Valtiontuki SA.21259 (2018/C) (ex 2018/NN) – Franca da Madeira (ZFM) – Järjestely III – Kehotus huomautusten esittämiseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti (EUVL C 101, 15.3.2019, s. 7).

⁽⁷⁾ C(2019) 1066 final (ei edellytä julkaisemista virallisessa lehdessä).

⁽⁸⁾ Valtiontuki – Portugali – Valtiontuki SA.21259 (2018/C) (ex 2018/NN) – Zona Franca da Madeira (ZFM) – Järjestely III – Kehotus huomautusten esittämiseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti (EUVL C 101, 15.3.2019, s. 7).

2. TUKIOHJELMAN YKSITYSKOHTAINEN KUVAUS

2.1 Komission vuoden 2007 päätöksen mukainen ZFM-ohjelma

- (10) Portugalin toimittaman ilmoituksen jälkeen komissio hyväksyi vuonna 2007 ZFM-ohjelman ⁽⁹⁾ tammikuun 1 päivän 2007 ja 31 päivän joulukuuta 2013 väliseksi ajaksi vuosina 2007–2013 sovellettujen alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen ⁽¹⁰⁾, jäljempänä 'vuoden 2007 aluetukisuuntaviivat', perusteella. Yritykset, jotka oli rekisteröity ja hyväksytty ohjelmaan ennen 31 päivää joulukuuta 2013 ⁽¹¹⁾, saivat hyödyntää yhteisöveron alennusta tai muita tämän päätöksen johdanto-osan 12 kappaleessa kuvattuja verovapautuksia 31 päivään joulukuuta 2020 saakka.
- (11) Komissio hyväksyi ZFM-ohjelman sisämarkkinoille soveltuvana toimintatukena, jonka tarkoituksena oli edistää aluekehitystä ja monipuolistaa Madeiran taloudellista rakennetta. Koska Madeiran autonominen alue on Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen, jäljempänä 'EY:n perustamissopimus', 299 artiklan (nykyisin SEUT-sopimuksen 349 artikla) 2 kohdassa määritelty syrjäisin alue, sille voidaan myöntää alueellista toimintatukea EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan (nykyisin SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohta) nojalla. Alueellisella toimintatuella on tarkoitus korvata syrjäisimpien alueiden rakenteellisista haitoista ⁽¹²⁾ aiheutuvat lisäkustannukset sellaisille yrityksille, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa kyseisellä alueella.
- (12) ZFM-ohjelmasta, sellaisena kuin komissio sen hyväksyi vuonna 2007, myönnettiin tukea seuraavissa muodoissa: alennettu yhteisvero ⁽¹³⁾, jota perittiin Madeiralla tosiasiallisesti ja olennaisesti toteutetusta toiminnasta saaduista voitoista ⁽¹⁴⁾, vapautus kunnallis- ja paikallisveroista sekä vapautus kiinteästä omaisuudesta maksettavasta varainsiirtoverosta silloin kun ZFM:n alueella käynnistettiin liiketoimintaa ⁽¹⁵⁾. Tuen enimmäismäärät perustuivat ylärajoihin, jotka asetettiin tuensaajien vuotuiselle veron perusteelle. Ylärajat vahvistettiin sen perusteella, kuinka monta työpaikkaa tuensaajayrityksessä oli verovuonna, seuraavasti:

Luotujen/säilytettyjen työpaikkojen lukumäärä kunakin vuonna	Veron perusteisiin sovellettavat ylärajat (euroa)	Tuen enimmäismäärä (euroa)
1–2	2 000 000	420 000
3–5	2 600 000	546 000
6–30	16 000 000	3 360 000
31–50	26 000 000	5 460 000
51–100	40 000 000	8 400 000
> 100	150 000 000	31 500 000

⁽⁹⁾ ZFM-ohjelma koostuu Madeiran kansainvälisestä liiketoimintakeskuksesta (IBCM), kansainvälisestä alusrekisteristä (MAR) ja teollisuuden vapaakauppa-alueesta (IFTZ). Se hyväksyttiin ensimmäisen kerran vuonna 1987 (järjestely I) 27 päivänä toukokuuta 1987 asiassa N 204/86 (SG (87) D/6736) tehdyllä komission päätöksellä. Sitä jatkettiin 27 päivänä tammikuuta 1992 asiassa E 13/91 (SG (92) D/1118) tehdyllä komission päätöksellä ja 3 päivänä helmikuuta 1995 asiassa E 19/94 (SG (95) D/1287) tehdyllä komission päätöksellä. Sen seuraajaohjelma (järjestely II) hyväksyttiin 11 päivänä joulukuuta 2002 asiassa N222/A/2002 tehdyllä komission päätöksellä (EUVL C 65, 19.3.2003, s. 23). Kolmas seuraajaohjelma (järjestely III) hyväksyttiin vuonna 2007 komission 27 päivänä kesäkuuta 2007 asiassa N 421/2006 antamalla päätöksellä (EUVL C 240, 12.10.2007, s. 1), jota muutettiin vuonna 2013 (muutos järjestelyyn III) komission 2 päivänä heinäkuuta 2013 asiassa SA.34160 (2011/N) antamalla päätöksellä (EUVL C 220, 1.8.2013, s. 1). Vuonna 2013 sen voimassaoloa jatkettiin 30 päivään kesäkuuta 2014 asti komission 26 päivänä marraskuuta 2013 asiassa SA.37668 (2013/N) antamalla päätöksellä (EUVL C 37, 7.2.2014, s. 10) ja vuonna 2014 (järjestelyn III jatkaminen vuoden 2014 loppuun) komission 8 päivänä toukokuuta 2014 asiassa SA.38586 (2014/N) antamalla päätöksellä (EUVL C 210, 4.7.2014, s. 27).

⁽¹⁰⁾ EUVL C 54, 4.3.2006, s. 13.

⁽¹¹⁾ Kun tukiohjelman kaksi pidentämistä oli hyväksytty alaviitteessä 9 mainituilla komission päätöksillä, tukiohjelman voimassaoloaika jatkettiin 31 päivään joulukuuta 2014 asti.

⁽¹²⁾ Syrjäinen sijainti, saaristoluonne, pieni koko, vaikea pinnanmuodostus ja ilmasto sekä taloudellinen riippuvuus muutamista harvoista tuotteista.

⁽¹³⁾ 3 prosenttia vuosina 2007–2009, 4 prosenttia vuosina 2010–2012 ja 5 prosenttia vuosina 2013–2020.

⁽¹⁴⁾ Komission vuoden 2007 päätöksen 14 kohta.

⁽¹⁵⁾ Komission vuoden 2007 päätöksen 17 kohta. Ks. myös EBF:n 36 §:n 1 ja 10 momentti sekä 33 §:n 4–8 ja 11 momentti.

- (13) ZFM-ohjelman teollisuuden vapaakauppa-alueelle rekisteröidyt yritykset saivat tiettyjen edellytysten täytyessä ⁽¹⁶⁾ vielä 50 prosentin lisäalennuksen yhteisöverosta.
- (14) Pääsy ZFM-ohjelmaan rajattiin koskemaan toimintoja, jotka luetellaan komission vuoden 2007 päätöksessä ja jotka perustuvat Euroopan unionin tilastolliseen toimialaluokitukseen NACE Rev. 1.1 ⁽¹⁷⁾: maatalous ja eläintuotanto (pääluokka A, koodit 01.4 ja 02.02), kalastus, kalanviljely ja niihin liittyvät palvelut (pääluokka B, koodi 05), teollisuus (pääluokka D), sähkö-, kaasun- ja vesihuolto (pääluokka E, koodi 40), tukkukauppa (pääluokka G, koodit 50 ja 51), kuljetus ja tietoliikenne (pääluokka I, koodit 60–64), kiinteistöihin, vuokraustoimintaan ja yrityksille tarjottaviin palveluihin liittyvä toiminta (pääluokka K, koodit 70–74), kolmannen asteen koulutus ja/tai aikuiskoulutus (pääluokka M, koodit 80.3 ja 80.4), muu yhteisiin palveluihin liittyvä toiminta (pääluokka O, koodit 90, 92 ja 93.01) ⁽¹⁸⁾ Jos luetteloon tehdään muutoksia, koska tämännäyttävät luokitusjärjestelmät yleensä kehittyvät edelleen, Portugalin viranomaiset suostuivat ilmoittamaan niistä asianmukaisesti komissiolle ⁽¹⁹⁾.
- (15) Ohjelman soveltamisalan ulkopuolelle jätettiin kaikki toiminta, johon liittyy rahoituksen välitystä, vakuutustoimintaa, rahoitusta palvelevaa toimintaa ja vakuuttamiseen liittyvää toimintaa (pääluokka J, NACE-koodit 65–67), sekä kaikki konsernin sisäisiin palveluihin liittyvä toiminta (koordinointi, kassapalvelut ja jakelukeskukset), jotka voisivat sisältyä pääluokkaan K (koodi 74) (pääasiassa yrityksille tarjottavat palvelut) ⁽²⁰⁾. Komission vuoden 2007 päätökseen sisältyi myös Portugalin viranomaisten sitoumus ilmoittaa komissiolle niiden yritysten nimet, joilta oli eväty rekisteröinti ZFM-ohjelmaan, ja näiden epäämistä perustelut ⁽²¹⁾.

2.2 Komission vuoden 2013 päätöksen mukainen ZFM-ohjelma

- (16) Komissio hyväksyi vuonna 2013 Portugalin ilmoituksen jälkeen 36,7 prosentin lisäyksen niihin veron perusteen ylärajoihin, joihin yhteisöveron alennusta oli tarkoitus soveltaa. Veron perusteelle asetetut ylärajat ja tuen enimmäismäärät olivat näin ollen vuodesta 2013 lähtien seuraavat:

Luotujen/säilytettyjen työpaikkojen lukumäärä kunakin vuonna	Veron perusteen ylärajat (euroa) (2013–2014)	Tuen enimmäismäärä (2013–2014)
1–2	2 730 000	546 000
3–5	3 550 000	710 000
6–30	21 870 000	4 374 000
31–50	35 540 000	7 108 000
51–100	54 680 000	10 936 000
> 100	205 500 500	41 100 000

- (17) Ilmoituksessa, jonka pohjalta komissio teki vuoden 2013 päätöksen, Portugalin viranomaiset totesivat, että kaikki muut ohjelman edellytykset pysyivät sellaisina kuin ne oli hyväksytty vuonna 2007 ⁽²²⁾.

⁽¹⁶⁾ Vähintään kaksi seuraavista: a) alueen talouden nykyaikaistaminen hyödyntämällä tuotteisiin ja valmistus- ja liiketoimintamenetelmiin liittyviä teknisiä innovaatioita; b) alueen talouden monipuolistaminen erityisesti käynnistämällä uusia toimintoja, joilla on suuri lisäarvo; c) erittäin pätevien henkilöresurssien palkkaaminen; d) ympäristöolosuhteiden parantaminen; ja e) vähintään 15 uuden työpaikan luominen; näiden työpaikkojen on säilyttävä vähintään viiden vuoden ajan (vuoden 2007 komission päätöksen 16 kohta ja EBF:n 36 §:n 5 momentti).

⁽¹⁷⁾ Komission asetus (EY) N:o 29/2002, annettu 19 päivänä joulukuuta 2001, Euroopan yhteisön tilastollisesta toimialaluokituksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3037/90 muuttamisesta (EYVL L 6, 10.1.2002, s. 3).

⁽¹⁸⁾ Komission vuoden 2007 päätöksen 25 kohta.

⁽¹⁹⁾ Komission vuoden 2007 päätöksen 29 kohta.

⁽²⁰⁾ Komission vuoden 2007 päätöksen 26 kohta.

⁽²¹⁾ Komission vuoden 2007 päätöksen 32 kohta.

⁽²²⁾ Komission vuoden 2013 päätöksen 12 kohta.

2.3 Portugalin toteuttama ZFM-ohjelma ja Portugalin vuoden 2015 jälkivalvonnassa esittämät näkemykset

- (18) Järjestelystä III suoritettiin vuosia 2012 ja 2013 koskeva valvonta vuoden 2015 jälkivalvonnan yhteydessä ⁽²³⁾. Portugalin jälkivalvonnan yhteydessä toimittamat tiedot ja sen jälkeinen oma-aloitteinen tutkimus, jäljempänä 'vuoden 2016 tutkimus', tuottivat seuraavat tulokset:

2.3.1 Niiden voittojen alkuperä, joihin sovelletaan alennettua yhteisöveroa

- (19) Kuten komission vuosina 2007 ja 2013 tekemissä päätöksissä todetaan, ZFM-ohjelmassa sallittua veronalennusta sovelletaan ainoastaan "Madeiralla tosiasiallisesti ja olennaisesti harjoitetusta toiminnasta saatuihin voittoihin" ⁽²⁴⁾. Komissio pyysi vuoden 2015 jälkivalvonnassa selvennystä tämän edellytyksen toteutumiseen. Vuoden 2015 jälkivalvonnassa ja vuoden 2016 tutkimuksessa kävi ilmi, että eräät ZFM-ohjelmaan rekisteröidyt ja otokseen sisältyneet yritykset hyötyivät alennetusta yhteisöverosta, jota perittiin sellaisesta toiminnasta saaduista voitoista, jota ei ollut "tosiasiallisesti ja olennaisesti harjoitettu Madeiralla".
- (20) Portugali vahvisti tämän tilanteen ja ilmoitti, että sellaisten verovelvollisten, joiden päätoimipaikka tai tosiasiallisen johdon sijaintipaikka on Madeiralla, kaikista tuloista peritään yhteisövero Madeiralla riippumatta siitä, onko niiden toiminnasta saatu tuloja, onko siinä käytetty tuotantopanoksia ja/tai onko siitä aiheutunut kustannuksia muualla kuin päätoimipaikassa tai tosiasiallisen johdon sijaintipaikassa, mikäli yritys on saanut kyseiset tulot, osoittanut kyseiset tuotantopanokset ja maksanut kyseiset kustannukset ja ne liittyvät sen toimintaan. Kaikki nämä tulot saadaan Portugalin alueella tai sen ulkopuolella, ja edellyttäen, että ne ovat peräisin ZFM-ohjelmassa hyväksytyistä toiminnoista, joita harjoittavat yksiköt, joiden päätoimipaikka tai tosiasiallisen johdon sijaintipaikka on Madeiralla, ne ilmoitetaan ja otetaan huomioon veron perusteen sekä sen määrän laskennassa, johon asianomaista verokantaa sovelletaan ⁽²⁵⁾.
- (21) Portugali selitti, että ZFM-ohjelmassa edellytettiin kirjanpidollista erottelua toisaalta Portugalin alueella tuotetuiksi katsottujen tulojen, joihin sovellettiin tavanomaista tuloveroa, ja toisaalta Portugalin alueen ulkopuolella tuotetuiksi katsottujen tulojen, joihin sovellettiin ZFM-ohjelman alennettua yhteisöverokantaa, välillä. Näin varmistettiin, että tulot ilmoitettiin oikein verotusta varten. Portugalin alueella tuotetuiksi katsotut tulot koostuvat tuloista, joita ZFM-ohjelman tuensaajat saavat Portugalin alueella tai sen maantieteellisellä alueella – johon sisältyy Madeira, mutta ei itse Madeiran vapaakauppa-alue – olevien yksiköiden kanssa tehdyistä liiketoimista. Portugalin alueen ulkopuolella tuotetuiksi katsotut tulot koostuvat tuloista, joita ZFM-ohjelman tuensaajat saavat liiketoimistaan sellaisten yhteisöjen kanssa, jotka eivät ole Portugalin alueella, sekä itse ZFM-ohjelmassa tuotetuista tuloista ⁽²⁶⁾.
- (22) Portugali katsoi, että ZFM-ohjelmassa sallittujen NACE-koodien sekä ZFM:ssä harjoitettujen toimintojen pääosin kansainvälisen luonteen ja laajuuden vuoksi ehto, jonka mukaan toimintaa on harjoitettava tosiasiallisesti ja olennaisesti Madeiralla, ei tarkoittanut eikä voinut tarkoittaa, että toiminnan olisi rajoitettava maantieteellisesti Madeiran alueelle ja että tulot olisi saatava yksinomaan tältä maantieteelliseltä alueelta ⁽²⁷⁾. Portugalin mukaan komission "rajoittavassa tulkinnassa" ei näin ollen otettu huomioon nykyistä tilannetta, se ei vastannut syrjäisimpiä alueita koskevien tukiohjelmien tarkoitusta, joka on investointien houkuttelemine sisämarkkinoilta ja niiden ulkopuolelta, ja se oli myös ristiriidassa sijoittautumista koskevan unionin perusvapauden sekä tavaroiden, ihmisten, palvelujen ja pääoman vapaan liikkuvuuden kanssa. Järjestelyn III kilpailukyvyyn puute verrattuna muihin Madeiran kanssa kilpaileviin lainkäyttöalueisiin oli yksi syy siihen, että komissio hyväksyi ohjelman enimmäismäärien korottamisen vuonna 2013: tämä osoitti, että kansainvälisten eikä vain alueellisten yritysten houkuttelemine oli ja on edelleen erittäin tärkeää syrjäisimpien alueiden kehityksen kannalta.

⁽²³⁾ Edellä oleva alaviite 2.

⁽²⁴⁾ Edellä oleva alaviite 14.

⁽²⁵⁾ Portugalin kirje, päivätty 11 päivänä syyskuuta 2017 (2017/085166), s. 20–23.

⁽²⁶⁾ Portugalin kirje, päivätty 11 päivänä syyskuuta 2017, s. 22.

⁽²⁷⁾ Portugalin 31 päivänä maaliskuuta 2016 päivätty kirje (2016/031779), s. 6, ja Portugalin 11 päivänä syyskuuta 2017 päivätty kirje, s. 18.

- (23) Lisäksi Portugali totesi, että toiminta voitiin katsoa tosiasiallisesti ja olennaisesti Madeiralla harjoitetuksi, jos se todella toteutettiin siellä ja jos yrityksellä oli siellä asianmukainen toimisto, riittävä henkilöstö ja resurssit sekä varsinainen tosiasiallinen päätöksentekokeskus. Portugali katsoi myös, että tämä ei tarkoita sitä, että yrityksen kaikkien henkilöresurssien tarvitsisi välttämättä suorittaa kaikki tehtävänsä siellä tai että yrityksen toiminnan olisi rajoitettava yksinomaan Madeiran maantieteelliselle alueelle. Lopuksi Portugali totesi, että komission vuoden 2007 päätöksen 14 kohdassa määritellyn tosiasiallisesti ja olennaisesti Madeiralla toteutetun toiminnan ei voida katsoa tarkoittavan ainoastaan Madeiran autonomisen alueen alueella toteutettuja toimia ⁽²⁸⁾.
- (24) Lisäksi Portugali ilmoitti, että vuotuiset veroilmoitukset, joiden perusteella maksettava vero ja veronalennus määritettiin, perustuivat tuensaajien itsearviointiin. Veroviranomaiset olettavat näiden ilmoitusten olevan totuudenmukaisia ja paikkansapitäviä, ja vero- ja tulliviranomainen vahvistaa ne myöhemmin keskushallinnon tasolla. Epäselvissä tapauksissa tämä oletama kumoutuu ja veroviranomaiset voivat pyytää lisätietoja arvioidakseen, liittyykö tuloihin, joihin voidaan soveltaa alennettua verokantaa, tosiasiaa liiketoimia ulkomaisten yksiköiden kanssa ⁽²⁹⁾.
- (25) Portugali totesi lopuksi, että valvonta oli toteutettu verotarkastuksilla, jos oli epävarmuutta siitä, oliko toiminta aitoa ja harjoitettiin sitä tosiasiallisesti, ja että muiden veroviranomaisten kanssa tehtiin kansainvälistä yhteistyötä ja vaihdettiin asiaa koskevia tietoja ⁽³⁰⁾.

2.3.2 Työpaikkojen luominen/säilyttäminen alueella

- (26) ZFM-ohjelmassa, sellaisena kuin komissio sen hyväksyi, asetettiin tuensaajien alueella luomien ja säilyttämien työpaikkojen määrä yhdeksi ohjelman keskeiseksi soveltuvuusperusteeksi, jolla yhdistetään sallittu tuen enimmäismäärä työpaikkojen määrään aluekehityksen edistämiseksi.
- (27) Vuoden 2015 jälkivalvonnassa ja myöhemmin vuoden 2016 tutkimuksessa kävi ilmi, että jotkin ZFM-ohjelmaan rekisteröidyt yritykset, jotka ovat hyötäneet alennetusta yhteisöverosta, eivät voineet todistaa, että ne olivat luoneet/säilyttäneet tosiasiallisesti työpaikkoja alueella, että ne olivat laskeneet työpaikkojen määrän objektiivisesti tai että ilmoitetut työntekijät harjoittivat toimintaansa Madeiralla.
- (28) ZFM-ohjelman toteuttamisen yhteydessä Portugali ilmoitti, että se katsoi sääntöjen mukaisesti luoduiksi työpaikoiksi kaikki kansallisen työlain ⁽³¹⁾ mukaiset työsuhteet. Työlain mukaan työsuhde voidaan solmia missä tahansa laissa säädettyssä muodossa ⁽³²⁾. Tällä perusteella Portugali on hyväksynyt ZFM-ohjelmaa sovellettaessa päteviksi työpaikoiksi oikeudelliselta luonteeltaan kaikenlaiset työsuhteet riippumatta siitä, kuinka monta tuntia, päivää tai kuukautta aktiivista työntekoa niihin liittyy vuodessa. Koska kansallisen lainsäädännön mukaan hallituksen jäsenet ja osa-aikatyö voidaan ottaa huomioon, (minkä tahansa tyyppisten) osa-aikaisten työntekijöiden ja hallituksen jäsenten paikat, joiden ilmoitettiin olevan täytettyinä useammassa kuin yhdessä tuensaajayrityksessä, otettiin huomioon pätevinä työpaikkoina laskettaessa enimmäisveroetuutta kullekin tällaisista työpaikoista ilmoittaneelle tuensaajayritykselle.

⁽²⁸⁾ Portugalin 31 päivänä maaliskuuta 2016 päivätty kirje, s. 6, ja Portugalin 11 päivänä syyskuuta 2017 päivätty kirje, s. 23.

⁽²⁹⁾ Portugalin 21 päivänä marraskuuta 2017 päivätty kirje (2017/110431), s. 7.

⁽³⁰⁾ Portugalin 2 päivänä toukokuuta 2017 päivätty kirje (2017/042449), s. 11; 11 päivänä syyskuuta 2017 päivätty kirje, s. 25, ja 21 päivänä marraskuuta 2017 päivätty kirje, s. 28–29.

⁽³¹⁾ Laki nro 7/2009, annettu 12. helmikuuta 2009.

⁽³²⁾ Muun muassa työntekijöiden sijoittaminen/lähtettäminen (7 ja 8 §), useiden työnantajien kanssa tehty sopimus (101 §), määräaikainen työsopimus ja etätyö (139 §), toistaiseksi voimassa oleva työsopimus (147 §), osa-aikatyö (150 §), pätkätyö (157 §), tilapäinen siirto muihin tehtäviin (161 §), tilapäistyö (172 §), henkilöstön lainaaminen (288 §) ja satunnaiset toimeksiannot (289 §). Ks. Portugalin 2 päivänä toukokuuta 2017 päivätty kirje, s. 7.

- (29) Näin ollen Portugali ei ZFM-ohjelman tuensaajien veroetuutta laskettaessa ottanut huomioon eikä tarkastanut kokoaikavastaavien⁽³³⁾ määrää vaan ainoastaan tuensaajien vuotuisissa veroilmoituksissa (lomake 22, "Modelo 22"⁽³⁴⁾) ja tietyissä tapauksissa tuensaajayritysten toimittamissa työntekijöiden tuloista pidätettävää veroa koskevissa ilmoituksissa (lomake 10, "Modelo 10", lomake 30, "Modelo 30" tai kuukausittainen palkkalaskelma, declaração mensal de remunerações, jäljempänä 'DMR-ilmoitus'⁽³⁵⁾) ilmoitettujen työpaikkojen määrän. DMR-ilmoitukset mahdollistavat ristiintarkastukset lomakkeen 22 ilmoitettuja työpaikkoja koskevien tietojen kanssa⁽³⁶⁾. Kaikkien näiden ilmoitusten oletetaan olevan totuudenmukaisia yleisen verolain (Lei Geral Tributária) 75 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Jos yhteisöt eivät noudata ilmoitusvelvollisuuksiaan joko jättämällä ilmoitukset toimittamatta tai toimittamalla virheellisiä tietoja, sovelletaan yleisessä verorikoksia koskevassa laissa (Regime Geral das Infrações Tributárias) säädettyjä seuraamuksia⁽³⁷⁾.
- (30) Vuodesta 2013 lähtien DMR-ilmoitus sisälsi kuukausittaisia ilmoituksia⁽³⁸⁾, ja Portugali ilmoitti, että siinä otettiin huomioon vain kunkin vuoden joulukuussa ilmoitettujen työpaikkojen määrä riippumatta siitä, olivatko asianomaiset työntekijät työskennelleet yrityksessä koko vuoden. Kun Portugalia pyydettiin toimittamaan laskelmat vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen määritelmän mukaisten kokoaikavastaavien työpaikkojen määrästä, se väitti, että tätä työsuhteen määritelmää ei sovelleta alueelliseen toimintatukeen vaan ainoastaan vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen mukaisesti hyväksytyihin investointitukiohjelmiin, koska se ei sisältynyt erityisesti vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen toimintatukea koskevaan jaksoon vaan investointitukea koskevaan jaksoon. Se väitti myös, että komission asetuksen (EY) N:o 800/2008⁽³⁹⁾ (yleinen ryhmäpoikkeusasetus, jäljempänä 'vuoden 2008 yleinen ryhmäpoikkeusasetus') liitteessä I olevaan 5 artiklaan sisältyvä henkilöstömäärän määritelmä liittyi ainoastaan vuoden 2008 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan kuuluvien pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) määritelmään eikä koskenut järjestelyä III, koska tästä järjestelystä tehtiin tapauskohtainen päätös. Portugali väitti myös, että hyväksytyn ZFM-ohjelman päätarkoituksena ei ollut työpaikkojen luominen tai palkkakustannusten korvaaminen, vaan pikemminkin taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistäminen eräällä syrjäisimmällä alueella nykyaikaistamalla ja monipuolistamalla sen taloutta⁽⁴⁰⁾.
- (31) Vuoden 2016 tutkimuksen yhteydessä komission yksiköt pyysivät Portugalia ilmoittamaan kaikkien ZFM-ohjelman tuensaajien palveluksessa vuosina 2012 ja 2013 olleiden työntekijöiden sosiaaliturvatunnukset, jotta voitiin tarkistaa, oliko työpaikkoja mahdollisesti laskettu mukaan kaksi kertaa. Vaikka Portugali toimitti kyseiset tiedot, se totesi, että ne eivät olleet merkityksellisiä ZFM-ohjelman soveltamisen kannalta, koska kyseessä oli verojärjestelmä ja tarkastuksia tehtiin veroilmoitusten avulla⁽⁴¹⁾.

⁽³³⁾ Vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen 58 kohdassa ja alaviitteessä 52 esitetyn määritelmän perusteella (eli "työntekijöiden määrällä tarkoitetaan vuosityöyksiköiden määrää eli vuoden aikana kokopäivätyössä olleen henkilöstön määrää; osa-aikatyö ja kausityö lasketaan vuosityöyksiköiden murto-osina"). Vuosityöyksiköiden käsitteeseen viitataan myös komission asetuksen (EY) N:o 800/2008 (ja komission asetuksen (EU) N:o 651/2014) liitteessä I olevassa 5 artiklassa. Ks. jäljempänä alaviitteet 39 ja 56.

⁽³⁴⁾ Yhteisöverolain (CIRC) 117 ja 127 §:n mukaan yritykset toimittavat vuosittain lomakkeen 22 (liitteen D kenttä 6 – "ZFM-ohjelmassa toimiluvan saaneet yhteisöt"), jossa ilmoitetaan luotujen/säilytettyjen työpaikkojen määrä EBF:n 36 §:ssä säädettyjen tukikelpoisuusvaatimusten noudattamisen selvittämiseksi. Portugalin viranomaisten mukaan sen avulla on mahdollista määrittää ainoastaan niiden työpaikkojen määrä, joista suoritetaan ennakonpidätys ja jotka on luotu ja säilytetty kyseisenä aikana (valtiovarainministeriön kabinetin päätös 16566-A/2012). Ks. Portugalin 21 päivänä marraskuuta 2017 päivätty kirje, s. 3–4.

⁽³⁵⁾ Yritykset ilmoittavat lomakkeella 10 sellaisten verovelvollisten (yrityksen työntekijöiden), joiden verotuksellinen kotipaikka on Portugalissa ja joiden tuloista pidätetään tulovero, verotettavat, veroista vapautetut ja verovapaat vuotuiset ansiotulot. Lomake 30 on samantyyppinen veroilmoitus, mutta se koskee sellaisten verovelvollisten (yrityksen työntekijöiden) tuloja, jotka eivät asu Portugalissa. Portugalin viranomaisten mukaan tämä veroilmoitus sisältää ainoastaan tietoja verovelvollisen asuinmaasta, joka ei välttämättä ole sama kuin se maa, jossa verovelvolliset harjoittavat toimintaansa työntekijöinä sen yrityksen johdon alaisena, jonka palveluksessa he työskentelevät. DMR-ilmoituksella, joka otettiin käyttöön verovuodesta 2013 alkaen (10 päivänä tammikuuta 2013 annettu ministeriön täytäntöönpanomääräys nro 6/2013), on sama tarkoitus, mutta se koskee vain työnantajalle tehdystä työstä saatavia tuloja ja se annetaan kuukausittain. Se sisältää myös tietoja ennakonpidätyksistä, sosiaaliturvajärjestelmiin suoritettavista pakollisista maksuista ja terveydenhuolto- ja ammattiliittoja koskevista oikeudellista alajärjestelmistä (ks. Portugalin 21 päivänä marraskuuta 2017 päivätty kirje, s. 2–3). Portugalin veroviranomaiset pitävät kaikkia näitä ilmoituksia "liitännäisvelvoitteina", koska ne eivät aiheuta verotuspäätöstä.

⁽³⁶⁾ Portugalin 29 päivänä lokakuuta 2015 päivätty kirje (2015/107167), 2 päivänä toukokuuta 2017 päivätty kirje, s. 8–9, ja 11 päivänä syyskuuta 2017 päivätty kirje, s. 25.

⁽³⁷⁾ Portugalin 21 päivänä marraskuuta 2017 päivätty kirje, s. 2.

⁽³⁸⁾ Edellä oleva alaviite 35.

⁽³⁹⁾ Komission asetus (EY) N:o 800/2008, annettu 6 päivänä elokuuta 2008, tietyt tukimuodot yhteismarkkinoille soveltuviksi toteavien EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta (EUVL L 214, 9.8.2008, s. 3).

⁽⁴⁰⁾ Portugalin 11 päivänä syyskuuta 2017 päivätty kirje, s. 15–16, ja 21 päivänä marraskuuta 2017 päivätty kirje, s. 5–6.

⁽⁴¹⁾ Portugalin 2 päivänä toukokuuta 2017 päivätty kirje, s. 7, 11 päivänä syyskuuta 2017 päivätty kirje, s. 14 ja 17, ja 21 päivänä marraskuuta 2017 päivätty kirje, s. 1.

- (32) Portugali totesi lisäksi, että tuensaajayritysten ei tarvinnut toimittaa verohallinnolle mitään todisteita niiden ja ilmoitettujen työntekijöiden välisestä työsuhteesta, koska verotuspäätös tehtiin tämän päätöksen johdanto-osan 29 kappaleessa mainittujen veroilmoitusten ("Modelos"), perusteella ⁽⁴²⁾. Verohallinto voi pyytää tällaisia tietoja vain, jos sillä on tietoja, jotka antavat aiheita epäillä esimerkiksi virheitä, laiminlyöntejä tai epätarkkuuksia ⁽⁴³⁾. Portugalin työlain 16 §:ssä säädetään yksityisyyden suojasta, joka ei salli automaattista pääsyä työsuhteeseen sisältyviin henkilötietoihin ilman rekisteröidyn suostumusta ⁽⁴⁴⁾. Lisäksi yleisen verolain (Lei Geral Tributária) 59 §:n 2 momentin ja 75 §:n 1 momentin mukaisesti verovelvollisten katsotaan toimivan vilpittömässä mielessä. Näin ollen niiden antamien ilmoitusten sekä niiden tilinpäätöstä tai kirjanpitoa koskevien tietojen ja arvioiden oletetaan olevan totuudenmukaisia ja vilpittömässä mielessä annettuja ⁽⁴⁵⁾.
- (33) Lisäksi Portugali toimitti tietoja, jotka osoittavat, että osa joidenkin vuoden 2015 jälkivalvonnan ja sen jälkeisen vuoden 2016 tutkimuksen otokseen sisältyneiden ZFM-ohjelman tuensaajien työpaikoista, joille oli myönnetty veroetuksia, sijaiti Madeiran ulkopuolella (osa jopa unionin ulkopuolella). Portugali totesi, että ZFM-ohjelman soveltamiseksi sen käytäntönä oli ottaa huomioon Madeiran alueella tai sen ulkopuolella syntyneet työpaikat, mikäli ZFM-ohjelmaan rekisteröity yritys oli luonut ne, jolloin ei ollut välttämätöntä, että ne sijaitisivat alueella. Koska yritykset ja työntekijät voivat Portugalin työlaainsäädännön mukaisesti määrittellä vapaasti sopimuksen perusteella paikan, jossa työntekijä tarjoaa palvelujaan ZFM-ohjelmaa sovellettaessa, työpaikka voi sijaita missä tahansa, myös Madeiran ja Portugalin ulkopuolella. Portugali katsoi lisäksi, että asianomaisissa veroilmoituksissa annetuilla työntekijöiden tiedoilla ei ollut mitään yhteyttä työntekijöiden kansalaisuuteen (eli kansalaisuudella ei ole merkitystä verotuksen kannalta) ⁽⁴⁶⁾. Lisäksi Portugalin mukaan Portugalin ulkopuolella pysyvästi työskentelevien ZFM-ohjelman tuensaajayritysten työntekijät ovat objektiivisesti tuensaajayrityksen palkattuja työntekijöitä ja osallistuvat työllään tuensaajayrityksen tulojen tuottamiseen, minkä vuoksi heidän työpaikkojaan on pidettävä ZFM-ohjelmaa sovellettaessa "luotuina ja säilytettyinä työpaikkoina" ⁽⁴⁷⁾.
- (34) ZFM-ohjelman tuensaajien luomien ja säilyttämien työpaikkojen lukumäärää koskevien Portugalin viranomaisten suorittamien tarkastusten osalta Portugali totesi, että jos eri ilmoituksissa esitettyjen tietojen välillä on eroja, lomake 10 ja lomake 30 sekä DMR-ilmoitus (1 päivästä tammikuuta 2013 lähtien) olivat etusijalla lomakkeeseen 22 nähden ⁽⁴⁸⁾. Komission yksiköiden esitettyä tietopyynnön, joka koski useita vuoden 2015 jälkivalvonnassa havaittuja eroja, Portugali totesi, että lomake 22 mahdollisti vain niiden kyseisenä ajanjaksona luotujen ja säilytettyjen työpaikkojen määrän määrittämisen, joista suoritettiin veron ennakkopidätys. Tämä saattoi aiheuttaa eroja muiden lomakkeiden kanssa, erityisesti kun on kyse tietyn kynnysarvon alittavista työntekijöiden tuloista, joista ei suoritettu ennakkopidätystä. Lisäksi Portugali ilmoitti, että veroviranomaiset pyysivät asianomaisia yrityksiä korjaamaan vuotuisissa veroilmoituksissaan ilmoitettujen työpaikkojen määrän kyseenalaistamatta koskaan varsinaisia todisteita työpaikkojen olemassaolosta.
- (35) Portugali totesi myös, että vaikka tuensaajat jättivät ilmoittamatta alueella luotujen työpaikkojen määrän, järjestelyn III soveltamisen aikana vuotuisia veroilmoituksia pidettiin pätevinä, minkä vuoksi ne eivät vaikuttaneet maksettavaa veroa ja veronalennuksen määrää koskevaan verotuspäätökseen.

⁽⁴²⁾ Portugalin 6 päivänä heinäkuuta 2015 päivätty kirje (2015/065783), s. 8, 31 päivänä maaliskuuta 2016 päivätty kirje, s. 19, ja 11 päivänä syyskuuta 2017 päivätty kirje, s. 17.

⁽⁴³⁾ Portugalin 29 päivänä lokakuuta 2015 päivätty kirje, s. 11, 11 päivänä syyskuuta 2017 päivätty kirje, s. 25, ja 21 päivänä marraskuuta 2017 päivätty kirje, s. 7. Kansallinen veroviranomainen pyytää yrityksiä toimittamaan työntekijöidensä työsopimukset, mikäli se katsoo sen tarpeelliseksi. Jos työsopimusta ei ole saatavilla (monissa tapauksissa työsuhde on solmittu ilman virallista kirjallista – toistaiseksi voimassa olevaa ja kokoaikaista työsuhdetta koskevaa – työsopimusta, ja siihen sovelletaan Portugalin lainsäädännön mukaista muotovapauden periaatetta (siviililain 219 §)), verovelvollisen voidaan vaatia osoittavan työsuhteen olemassaolo muulla tavoin. Ks. erityisesti Portugalin 31 päivänä maaliskuuta päivätty kirje, s. 5, ja 2 päivänä toukokuuta 2017 päivätty kirje, s. 9.

⁽⁴⁴⁾ Portugalin 11 päivänä syyskuuta 2017 päivätty kirje, s. 16–17.

⁽⁴⁵⁾ Portugalin 21 päivänä marraskuuta 2017 päivätty kirje, s. 7–8.

⁽⁴⁶⁾ Portugalin 21 päivänä marraskuuta 2017 päivätty kirje, s. 4.

⁽⁴⁷⁾ Portugalin 31 päivänä maaliskuuta 2016 päivätty kirje, s. 5–6.

⁽⁴⁸⁾ Portugalin 2 päivänä toukokuuta 2017 päivätty kirje, s. 9, ja 21 päivänä marraskuuta 2017 päivätty kirje, s. 2.

- (36) Portugali katsoi myös, että tietyn tyyppisten holdingyhtiöiden – *Sociedades Gestoras de Participações Sociais*, jäljempänä 'SGPS-yhtiöt' – osalta ZFM-ohjelmassa ei edellytetty työpaikkojen luomista, jotta nämä yritykset voivat hyötyä yhteisöveron alennuksesta. Portugalin mukaan työpaikkojen luomista koskevasta vaatimuksesta luopuminen SGPS-yhtiöiden osalta sisältyi ilmoitukseen liitettyyn asetusluonnokseen⁽⁴⁹⁾. Portugalin näkemyksen mukaan komission vuoden 2007 päätöksessä, jolla ohjelma hyväksyttiin, myös tämä hyväksyttiin epäsuorasti yhdessä saman asetuksen muiden säännösten kanssa.

3. PERUSTEET MUODOLLISEN TUTKINTAMENETTELYN KÄYNNISTÄMISELLE

- (37) Komissio katsoi aloittamispäätöksessään alustavasti, että ZFM-ohjelma oli SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, ja esitti vakavia epäilyjä Portugalin toteuttaman ohjelman soveltuvuudesta sisämarkkinoille.
- (38) Tuen olemassaolosta komissio päätteli alustavasti, että Portugalin ZFM:n yritysten hyväksi toteuttama ZFM-ohjelma oli valtiontukea⁽⁵⁰⁾. Valtio päättää siitä ja se johtuu valtiosta⁽⁵¹⁾. Tuki on valikoivaa, koska siitä aiheutuu etu ZFM:n alueelle sijoittautuneille yrityksille sikäli, että se antaa ZFM:n yrityksille mahdollisuuden tavanomaisesti maksettavan yhteisöveron alennukseen, jota ei voida perustella verojärjestelmän toimintalogiikalla⁽⁵²⁾. Siltä osin kuin ZFM-ohjelmaan rekisteröidyt yritykset harjoittivat kansainväliselle kilpailulle avointa toimintaa, komissio päätteli alustavasti, että ZFM-ohjelma vääristi tai uhkasi vääristää kilpailua, koska se saattoi parantaa ZFM-ohjelman tuensaajien kilpailuasemaa verrattuna muihin yrityksiin, joiden kanssa ne kilpailivat⁽⁵³⁾.
- (39) ZFM-ohjelman lainmukaisuuden osalta komissio päätti aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn kahdesta seikasta⁽⁵⁴⁾:
- i) voittojen maantieteellisestä alkuperästä ja
 - ii) työpaikkojen todentamattomasta luomisesta/säilyttämisestä alueella.
- (40) Komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten mukaisesti ZFM-ohjelma hyväksyttiin sillä edellytyksellä, että sallittua yhteisöveron alennusta sovellettaisiin alueella tosiasiallisesti ja olennaisesti harjoitetusta toiminnasta saataviin voittoihin. Tämä perusedellytys liittyy tiiviisti syrjäisimmille alueille myönnettävän alueellisen toimintatuen tavoitteeseen (eli alueiden rakenteellisten haittojen vuoksi näiden alueiden yrityksille aiheutuvien lisäkustannusten korvaamiseen) ja selittää myös sen, miksi komission vuoden 2007 päätöksessä annettu hyväksyntä perustui Madeiran syrjäisimmällä alueella toimiville yrityksille aiheutuvia lisäkustannuksia koskevaan tutkimukseen⁽⁵⁵⁾.
- (41) Komissio päätteli alustavasti, että jos yritykset eivät harjoittaneet toimintaansa Madeiralla, niille ei aiheutunut lisäkustannuksia syrjäisimmällä alueella harjoitetusta toiminnasta. Näin ollen niitä ei voitu pitää hyväksytyin ZFM-ohjelman sääntöjen mukaisina tuensaajina eikä niillä ollut oikeutta alueelliseen toimintatukeen.
- (42) Komissio totesi myös, että Portugali ei toimittanut mitään näyttöä mahdollisista tarkastuksista, joita asianomaiset veroviranomaiset olivat toteuttaneet sellaisten ilmoitettujen tulojen alkuperän osalta, joihin sovellettiin yhteisöveron alennusta. Portugali ei myöskään toimittanut tietoja tosiasiallisen toiminnan toteutuspaikasta, kuten ohjelmasta poimitun otoksen kunkin tuensaajan tarkastelussa kävi ilmi, vaan se ilmoitti ainoastaan tuensaajien päätoimipaikkojen osoitteet Madeiralla. Koska Portugali myönsi, että veronalennus kohdistui pääasiassa Portugalin ulkopuolella toteutetusta toiminnasta saatuihin tuloihin, oli jo olemassa vahva viite siitä, että yhteisöveron

⁽⁴⁹⁾ Heinäkuun 24 päivänä 2003 annetun asetuksen nro 163/2003, 1 päivänä heinäkuuta 1989 annetun asetuksen nro 215/1989 ja 20 päivänä lokakuuta 1980 annetun asetuksen nro 500/80 muuttamisesta annetun asetusluonnoksen 36 §:n 8 momentti. Ks. Portugalin 28 päivänä kesäkuuta 2006 päivätty kirje (1900/80392).

⁽⁵⁰⁾ Aloittamispäätöksen 54 kohta.

⁽⁵¹⁾ Aloittamispäätöksen 51 kohta.

⁽⁵²⁾ Aloittamispäätöksen 52 kohta.

⁽⁵³⁾ Aloittamispäätöksen 53 kohta.

⁽⁵⁴⁾ Aloittamispäätöksen 63 kohta.

⁽⁵⁵⁾ *Towards a Diversification Strategy for Madeira Autonomous Region – Recommendations to overcome the problem of ultra-peripherality*, final report, ECORYS-NEI (Netherlands Economic Institute), Rotterdam, 2004.

alennuksesta hyötyvien voittojen alkuperää koskevaa soveltuvuusedellytystä ei ollut noudatettu. Lisäksi ilmoitettu työntekijöiden Madeiran tai jopa unionin ulkopuolella tekemä työ tai se, ettei työntekijöitä ollut päällekkäisyyksien lisääntymisen vuoksi olemassa, kuten vuoden 2015 jälkivalvonnassa kävi ilmi, oli myös vahva osoitus siitä, että ZFM-ohjelman tuensaajille myönnettyt veroetuudet eivät välttämättä liity alueella tuotettuihin voittoihin.

- (43) Komissio katsoi alustavasti työpaikkojen luomiseen/säilyttämiseen Madeiran alueella liittyvän soveltuvuusperusteen osalta, että Portugali oli soveltanut ZFM-ohjelmaa koko sen keston ajan tavalla, joka oli hyväksytyn ohjelman tavoitteen sekä komission vuosien 2007 ja 2013 päätöksissä vahvistettujen soveltuvuusperusteiden vastainen. Todentamaton työpaikkojen luominen/säilyttäminen havainnollistui vuoden 2015 jälkivalvonnan tuloksissa, joiden mukaan i) osan verovuodesta työskennelleet työntekijät otettiin huomioon kokoaikaisina työntekijöinä, ii) työntekijät ja hallituksen jäsenet laskettiin useammassa kuin yhdessä ZFM-yrityksessä samanaikaisesti sääntöjenmukaisiksi työntekijöiksi ja iii) Madeiran ja jopa unionin ulkopuolella työskentelevät työntekijät otettiin huomioon laskettaessa työpaikkojen luomista, mikä mahdollisti ohjelman mukaisen yhteisöveroalennuksen saamisen. Portugali vahvisti vuoden 2016 jälkivalvonnassa, että kaikki nämä seikat olivat yleisiä käytäntöjä.
- (44) Lisäksi komissio totesi, että ”työpaikan” käsite ja alueella luotujen ja säilytettyjen työpaikkojen laskentamenetelmä eivät olleet vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa vahvistettujen määritelmien, edellytysten ja periaatteiden mukaisia.
- (45) Komissio päätteli alustavasti myös, että työntekijöiden alueen ulkopuolella harjoittamaa toimintaa ei voida pitää olennaisesti ja tosiasiallisesti Madeiralla toteutettuna toimintana, vaikka saadut tulot voitaisiin kohdentaa ZFM:n alueella sijaitseville yrityksille.
- (46) Komissio katsoi alustavasti myös, että Portugalin veroviranomaisten toteuttamat verotarkastukset olivat vahva viite siitä, että Portugali ei käytännössä varmistanut komission vuosien 2007 ja 2013 päätöksissä vahvistettujen keskeisten soveltuvuusperusteiden noudattamisen asianmukaista valvontaa. Portugali ei esittänyt mitään todisteita siitä, että se olisi suorittanut komission yksiköiden valvontaa pidemmälle meneviä tarkastuksia, nämä tarkastukset vaikuttivat joka tapauksessa liittyvän luonteeltaan täysin verotukseen eivätkä edellä mainittuihin perusteisiin, ja [30–40 prosenttia] (*) kaikista työntekijöistä, jotka ilmoitettiin ZFM-ohjelman tuensaajien palveluksessa oleviksi työntekijöiksi vuosina 2012 ja 2013, laskettiin useammassa kuin yhdessä ZFM-ohjelman tuensaajayrityksessä työskenteleviksi työntekijöiksi määritettäessä tuensaajien veronalennusta.
- (47) Komissio epäili vuoden 2015 jälkivalvonnan tulosten perusteella myös, ettei luotuja työpaikkoja säilytetty, sillä tulokset osoittivat, että ZFM-ohjelman tuensaajien palveluksessa eri kuukausina työskennelleet työntekijät vaihtelivat merkittävästi.
- (48) Lisäksi komissio tutki, voitaisiinko ZFM-ohjelmasta myönnettyjä yksittäisiä tukia pitää sisämarkkinoille soveltuvina, jos niihin sovellettaisiin komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus, jäljempänä ’vuoden 2014 yleinen ryhmäpoikkeusasetus’) ⁽⁵⁶⁾ nojalla ryhmäpoikkeusta, jota voitaisiin soveltaa taannehtivasti yksittäisiin tukiiin, jotka on myönnetty ennen kuin vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen vastaavat säännökset tulivat voimaan, edellyttäen, että asiaankuuluvat edellytykset täyttyvät ⁽⁵⁷⁾.
- (49) Madeiran autonominen alue on yksi SEUT-sopimuksen 349 artiklassa nimetty syrjäisin alue. Se voi vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 15 artiklan 4 kohdan mukaisesti saada alueellista toimintatukea SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määrätyn poikkeuksen nojalla edellyttäen, että i) tuensaajat harjoittavat tosiasiallisesti toimintaansa syrjäisimmällä alueella ja ii) vuotuinen tukimäärä ei ylitä tiettyä enimmäisprosenttiosuutta tuensaajan vuosittain tuottamasta bruttoarvonlisäyksestä, vuotuisista työvoimakustannuksista tai vuotuisesta liikevaihdosta kyseessä olevalla syrjäisimmällä alueella.

(*) Luottamuksellista tietoa.

⁽⁵⁶⁾ Komission asetus (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1).

⁽⁵⁷⁾ Vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 58 artikla.

- (50) ZFM-ohjelma muodostuu tämän päätöksen johdanto-osan 12 kappaleessa kuvatuista veroetuksista, jotka pienentävät yrityksille niiden liiketoiminnan yhteydessä aiheutuvia kustannuksia. Näin ollen se on toimintatukea yrityksille, jotka voivat hyötyä siitä ZFM:n alueella. Portugalin jälkivalvonnan yhteydessä toimittamien tietojen perusteella komissio kuitenkin katsoi alustavasti, että Portugalin toteuttaman tukiohjelman tuensaajat eivät välttämättä harjoittaneet toimintaansa Madeiralla. Lisäksi komissio päätteli alustavasti, että kyseessä olevat tukimäärät eivät välttämättä liittyneet Madeiralla syntyneeseen bruttoarvonlisäykseen, työvoimakustannuksiin tai liikevaihtoon ⁽⁵⁸⁾.
- (51) Komissio esitti alustavana näkemyksensä, että Portugalin toteuttama ZFM-ohjelma ei ollut komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten eikä ainakaan vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen mukainen, koska tämän päätöksen johdanto-osan 39 kappaleessa mainitut kaksi ongelmallista seikkaa vastasivat vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen mukaisia alueellisen toimintatuen hyväksymisen perusedellytyksiä. Komissio esitti myös epäilyjä siitä, voidaanko tukiohjelmasta myönnettyjä yksittäisiä tukia pitää sisämarkkinoille soveltuvina syrjäisimpien alueiden toimintatukia koskevan vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen perusteella ⁽⁵⁹⁾. Lopuksi komissio suhtautui epäilevästi siihen, voidaanko Portugalin toteuttama ZFM-ohjelma katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi suoraan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla, sillä Portugalin viranomaiset vaikuttavat soveltaneen ohjelmaa siten, että sillä ei korvattu yrityksille niiden Madeiralla harjoittaman toiminnan yhteydessä mahdollisesti aiheutuneita rakenteellisia haittoja ⁽⁶⁰⁾.

4. ALOITTAMISPÄÄTÖKSEN JÄLKEEN TOIMITETUT TIEDOT JA PORTUGALIN HUOMAUTUKSET

4.1 Portugalin perusteellisen tutkinnan aikana toimittamat lisätiedot

- (52) Komissio pyysi aloittamispäätöksellä Portugalia toimittamaan yksityiskohtaisia tietoja ZFM-ohjelman toteutuksesta sen koko keston (2007–2014) ajalta ⁽⁶¹⁾. Portugalia pyydettiin erityisesti toimittamaan
- luettelo kaikista ZFM-ohjelmaan vuosina 2007–2014 rekisteröidyistä yrityksistä sekä niiden vuosittain saamat tukimäärät;
 - luettelo kaikista ZFM-ohjelmaan rekisteröityjen yritysten palveluksessa olleista työntekijöistä (2007–2014);
 - luettelo 25 suurimmasta ZFM-ohjelmasta järjestelyn III mukaisesti myönnetyn tuen saajasta vuosina 2007–2011 ja 2014 (mukaan lukien vuosittain saadut tukimäärät ja veronalennuksen myöntämisessä huomioon otettujen työntekijöiden määrä sekä asiaan liittyvät asiakirjatodisteet);
 - todisteet kaikkien jälkivalvonnan yhteydessä otokseen valittujen ZFM-ohjelman tuensaajien tulojen alkuperästä vuosilta 2012 ja 2013 sekä 25 suurimman ZFM-ohjelmasta myönnetyn tuen saajan tulojen alkuperästä vuosilta 2007–2011 ja 2014 (mukaan lukien asiaan liittyvät asiakirjatodisteet);
 - todisteet kaikkien otokseen sisältyneiden ZFM-ohjelman tuensaajien toiminnan tosiasiallisesta toteuttamispaikasta ajanjaksolta 2007–2014 (mukaan lukien asiaan liittyvät asiakirjatodisteet);
 - laskelma kaikkien otokseen kuuluvien ZFM-ohjelman tuensaajien työntekijöiden määrästä (vuosina 2007–2014) kokoaikavastaavina vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen 58 kohdassa ja alaviitteessä 52 esitetyn määritelmän perusteella (mukaan lukien asiaan liittyvät asiakirjatodisteet);

⁽⁵⁸⁾ Aloittamispäätöksen 60 kohta.

⁽⁵⁹⁾ Aloittamispäätöksen 61 kohta.

⁽⁶⁰⁾ Aloittamispäätöksen 62 kohta.

⁽⁶¹⁾ Aloittamispäätöksen 64 kohdan 1–7 alakohta. Toisin sanoen tietoja pyydettiin vuoden 2015 jälkivalvonnan kohteena olleita kahta vuotta (eli vuosia 2012 ja 2013) pidemmältä ajanjaksolta. Lisäksi on huomattava, että useimpia aloittamispäätöksen 64 kohdassa pyydettyjä tietoja oli pyydetty jo Portugalille vuoden 2016 tutkinnan yhteydessä esitetyissä toistuvissa ja tuloksettomissa tietopyynnöissä. Niissä pyydettiin erityisesti i) todisteita kaikkien otokseen sisältyneiden ZFM-ohjelman tuensaajien veroperusteen laskennassa huomioon otettujen tulojen alkuperän osoittamista, ii) todisteita kaikkien otokseen sisältyneiden ZFM-ohjelman tuensaajien tosiasiallisen toiminnan harjoittamispaikasta, iii) laskelmaa kaikkien otokseen sisältyneiden ZFM-ohjelman tuensaajien työntekijöiden määrästä (johtotehtävät mukaan luettuina) kokoaikaisiksi muutettuina ja iv) todisteita otokseen sisältyneiden ZFM-ohjelman tuensaajien toiminnan valvonnasta kaudella 2012–2013 (ks. 29 päivänä helmikuuta 2016 (D/020793), 29 päivänä maaliskuuta 2017 (D/030362), 11. elokuuta 2017 (D/069475) ja 2 päivänä lokakuuta 2017 (D/099275) päivätyt komission kirjeet).

- aiemmin esittämättömät perustelut, jotka koskevat Portugalin toteuttaman ZFM-ohjelman soveltuvuusedeltytyksiä vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen tai SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan perusteella.
- (53) Lisäksi komissio ilmoitti Portugalille, että ilman näitä tietoja sen olisi tehtävä päätös hallussaan olevien tietojen perusteella ⁽⁶²⁾.
- (54) Portugali toimitti 11 ja 26 päivänä syyskuuta 2018 ⁽⁶³⁾ ja 24 päivänä huhtikuuta 2019 päivätyillä kirjeillä lisätietoja ZFM-ohjelman toteutuksesta sekä huomautuksensa aloittamispäätöksestä.
- (55) Portugali toimitti 11 päivänä syyskuuta 2018 tiedot kaikista ZFM-ohjelmaan rekisteröidyistä yrityksistä koko ohjelman keston ajalta (vuodesta 2007 vuoteen 2014). Se toimitti myös kunkin tuensaajan vuosittain saamat tukimäärät vuoteen 2014 saakka. Portugali toimitti lisäksi luettelon 25 suurimmasta ZFM-ohjelman tuensaajasta vuosina 2007–2011 ja 2014 ⁽⁶⁴⁾ sekä tiedot niiden saamista tukimääristä. Lisäksi Portugali toimitti 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätyllä kirjeellä luettelon kaikkien ZFM-ohjelmaan rekisteröityjen yritysten palveluksessa vuosina 2007–2014 olleista työntekijöistä ⁽⁶⁵⁾. Näiden tietojen avulla ei kuitenkaan ole mahdollista tarkastaa kaikilta osin jälkivalvonnassa havaittuja ongelmallisia kysymyksiä, joita olivat i) hallituksen jäsenet ja työntekijät, jotka toimivat tällaisissa tehtävissä samanaikaisesti useissa ZFM-ohjelman yrityksissä, ii) työpaikkojen kaksinkertainen laskenta ja iii) työpaikkojen luomisessa/säilyttämisessä ja ZFM-ohjelman yrityksille myönnettävissä täysimääräisissä veroetuuksissa huomioon otetut osa-aikaiset työpaikat.
- (56) Portugali ei toimittanut tietoja veronalennuksen myöntämisessä huomioon otettujen työntekijöiden määrästä vuosilta 2008, 2009 ja 2010 ⁽⁶⁶⁾, ja sen vuosilta 2011 ja 2014 toimittamat tiedot olivat puutteellisia ⁽⁶⁷⁾. Lisäksi työntekijöiden vuosittaista lukumäärää koskevat tiedot esitettiin epäselvästi: i) niiden lähteet vaihtelivat ja ii) niitä ilmoitettiin eri ajanjaksoilta ilman selvää suhdetta luotujen/säilytettyjen työpaikkojen määrän ja kullakin ajanjaksolla saadun tuen määrän välillä.
- (57) Portugali ei myöskään toimittanut seuraavia tietoja ja asiakirjatodisteita ⁽⁶⁸⁾, joita tarvitaan tuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arvioinnissa:
- todisteet työntekijöiden lukumäärän todentamiseen käytetyistä asiakirjoista; Portugali täsmensi, että yrityksillä ei vuoteen 2010 asti ollut velvollisuutta ilmoittaa työntekijöiden määrää veroilmoituksissaan;
- todisteet alustavan tutkintamenettelyn yhteydessä otokseen valittujen tuensaajien tulojen alkuperästä ⁽⁶⁹⁾ ja ZFM-ohjelman 25 suurimman tuensaajan tulojen alkuperästä vuosina 2007–2009 ⁽⁷⁰⁾;
- todisteet ZFM-ohjelman tuensaajien työntekijöiden toiminnan tosiasiallisesta toteuttamispaikasta;
- laskelma kaikkien jälkivalvonnan yhteydessä otokseen valittujen ZFM-ohjelman tuensaajien työntekijöiden määrästä vuosina 2012 ja 2013 sekä 25 suurimman tuensaajan työntekijöiden määrästä vuosina 2007–2011 ja 2014 kokoaikavastaavina vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen 58 kohdassa ja alaviitteessä 52 esitetyn määritelmän perusteella.

⁽⁶²⁾ Aloittamispäätöksen 64 kohdan toinen alakohta.

⁽⁶³⁾ Portugalin 11 päivänä syyskuuta 2018 päiväty kirje (2018/144207) ja 26 päivänä syyskuuta 2018 päiväty kirje (2018/153989).

⁽⁶⁴⁾ Tiedot vuosilta 2012 ja 2013 toimitettiin vuoden 2015 jälkivalvonnan yhteydessä.

⁽⁶⁵⁾ Tiedot perustuvat sosiaaliturvaviranomaisten ja verohallinnon 6. elokuuta 2018 toimittamiin tietoihin.

⁽⁶⁶⁾ Vuosina 2007–2010 lomakkeessa 22 ei pyydetty näitä tietoja verovelvollisilta.

⁽⁶⁷⁾ Vuoden 2011 osalta tietoja toimitettiin 25:stä kaikkiaan 62 tuensaajasta. Vuoden 2014 osalta tietoja toimitettiin 25:stä kaikkiaan 526 tuensaajasta.

⁽⁶⁸⁾ Aloittamispäätöksen 64 kohdan 3–6 alakohdassa pyydetty tiedot.

⁽⁶⁹⁾ Portugali selitti aloittamispäätöksen 64 kohdan 3 alakohdan osalta, että kansalliset veroviranomaiset ovat pyytäneet tällaisia tietoja ZFM-ohjelman tuensaajilta. Näitä tietoja ei kuitenkaan "ole vielä saatavilla". Ks. Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päiväty kirje, 127 kohta, s. 30.

⁽⁷⁰⁾ Portugali ei toimittanut ZFM-ohjelman 25 suurimman tuensaajan tietoja vuosilta 2007–2009, koska tuensaajia oli jokaisena vuonna vähemmän kuin 25: vuonna 2007 tuensaajia ei ollut yhtään, vuonna 2008 niitä oli yhdeksän ja vuonna 2009 tuensaajia oli 20.

- (58) Tämän päätöksen johdanto-osan 8 kappaleessa tarkoitettussa komission yksiköiden kanssa 10 päivänä huhtikuuta 2019 järjestetyssä kokouksessa Portugalia muistutettiin meneillään olevan muodollisen tutkintamenettelyn menettelyvaiheista sekä syyskuussa 2017 tehdystä keskinäistä yhteistyötä koskevasta sitoumuksesta, joka ei ollut tähän mennessä tuottanut tuloksia. Lisäksi Portugalia kehoitettiin toimittamaan puuttuvat tiedot aloittamispäätöksen 64 kohdan mukaisesti, jotta komission yksiköt saisivat täydelliset tosiseikat/tiedot ZFM-ohjelmasta.
- (59) Portugali toimitti 24 päivänä huhtikuuta 2019 päivätyllä kirjeellä ⁽⁷¹⁾ vastauksena verotarkastusten epäasianmu-kaisuutta koskevaan komission alustavaan näkemykseen ⁽⁷²⁾ tietoja ZFM-ohjelman tuensaajiin ⁽⁷³⁾ vuosina 2015–2018 verotarkastusten avulla kohdistetusta verovalvonnasta. Kyseisellä ajanjaksolla on aloitettu [300–600] verotarkastusta ja saatettu päätökseen [300–600] verotarkastusta. Ilmoitettujen verotuksen oikaisujen rahallinen määrä on noin [100–250] miljoonaa euroa. Portugali ilmoitti lisäksi, että [100–300] ZFM-ohjelman tuensaajan veroilmoituksissa oli poikkeavuuksia. ZFM-ohjelman (järjestely III) päätökseen saatetuista verotarkastuksista toimitettujen tietojen perusteella ei kuitenkaan ollut mahdollista osoittaa yhteyttä verotarkastusten ja ilmoitettujen oikaisujen sekä muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisperusteina pidettyjen kahden seikan välillä.
- (60) Lisäksi Portugali myönsi, että työpaikkojen luomista/säilyttämistä koskevaa perustetta olisi selvennettävä edelleen, jotta sen tulkintaa koskevat epäilyt voitaisiin poistaa, estämällä kyseisen tuen väärinkäyttö ja ottamalla käyttöön lisätakeita siitä, että työpaikkojen laskenta edistäisi Madeiran sosiaalista ja taloudellista kehitystä ⁽⁷⁴⁾. Portugali toimitti tältä osin määräysluonnoksen (projeto de despacho da Vice-Presidência do Governo Regional da Madeira), jossa selvennetään ”työpaikkojen luomisen” käsitettä vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen määritelmien mukaisesti ⁽⁷⁵⁾.
- (61) Portugali myönsi tässä yhteydessä, että ZFM-ohjelmaan oli tarpeen tehdä lainsäädännöllisiä muutoksia mahdollisen väärinkäytön välttämiseksi. Lisäksi Portugali esitti ZFM-ohjelmaa koskevia lainsäädäntö-, sääntely- ja valvontatoimenpiteitä ja pyysi komissiota hyväksymään ne suosituksella, jossa se ehdottaa aiheellisia toimenpiteitä asianomaiselle jäsenvaltiolle neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 ⁽⁷⁶⁾ 22 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti. Vaihtoehtoisesti tällaiset oikeudelliset muutokset olisi Portugalin mukaan hyväksyttävä komission päätöksellä, jäljempänä ’ehdollinen päätös’, josta säädetään asetuksen (EU) 2015/1589 9 artiklan 4 kohdassa ⁽⁷⁷⁾.
- (62) Tältä osin Portugali ehdotti tämän päätöksen johdanto-osan 60 kappaleessa mainitun ”työpaikkojen luomisen” käsitteen selventämisen lisäksi muutoksia ZFM-ohjelman oikeusperustaan ⁽⁷⁸⁾: i) SGPS-yhtiöiden sulkeminen ohjelman ulkopuolelle ⁽⁷⁹⁾; ii) ZFM:n yhteisöverotulojen osoittaminen terveyst- ja koulutuspolitiikan tavoitteisiin; iii) erityisen väärinkäytösten vastaisen säännöksen luominen ZFM-ohjelmaa varten sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavista veron kiertämisen käytännöistä annetun neuvoston direktiivin (EU) 2016/1164 ⁽⁸⁰⁾ mukaisesti siltä osin kuin on kyse verokohtelun eroavuuksista kolmansien maiden kanssa; ja iv) kriteerien määrittely sellaisten ZFM-ohjelman suurten verovelvollisten tunnistamiseksi, joiden verotustilanne edellyttää vapaa-alueesta vastaavan viraston (Gabinete da Zona Franca) ⁽⁸¹⁾ suorittamaa jatkuvaa seurantaa vuosittain suoritettavia verotarkastustoimien lisäksi.

⁽⁷¹⁾ Portugalin 24 päivänä huhtikuuta 2019 päiväty kirje (2019/055874).

⁽⁷²⁾ Aloittamispäätöksen 36, 44 ja 45 kohta.

⁽⁷³⁾ Raportointi kattaa myös järjestelyn IV, joka on ZFM-ohjelman (2015–2020) seuraajaohjelma ja jota Portugali on toteuttanut 1 päivästä tammikuuta 2015 alkaen vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla.

⁽⁷⁴⁾ Portugalin 24 päivänä huhtikuuta 2019 päiväty kirje, s. 4.

⁽⁷⁵⁾ Määräysluonnoksen tarkoituksena on varmistaa, että i) osa-aikatyö otetaan huomioon vain suhteessa tehtyjen työtuntien määrään (”kokoaikavastaava”), ii) työntekijän ja Madeiran alueen välinen yhteys varmistetaan ja iii) työpaikkojen luomista ja säilyttämistä tilapäistyön avulla ei oteta huomioon määritelmässä. Toisin kuin 6 päivänä huhtikuuta 2018 toimitettua määräysluonnoksen ensimmäistä versiota, nykyistä versiota sovelletaan myös järjestelyyn III (vuoden 2018 määräysluonnosta sovellettiin ainoastaan järjestelyyn IV).

⁽⁷⁶⁾ Neuvoston asetus (EU) 2015/1589, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9).

⁽⁷⁷⁾ Portugalin 24 päivänä huhtikuuta 2019 päiväty kirje, s. 3.

⁽⁷⁸⁾ EBF:n 36 § kattaa asiat, jotka kuuluvat kansalliselle parlamentille varattuun lainsäädäntövaltaan (eli verot ja veroetuudet). Ks. Portugalin perustuslain 165 §:n 1 momentin i kohta. Portugali myönsi, että ehdotetut muutokset, joiden tarkoituksena on ottaa käyttöön ZFM:ää koskeva ”uusi ohjelma”, edellyttävät uusia kansallisen parlamentin hyväksymiä säädöksiä eikä niitä voida panna täytäntöön pelkästään hallinnollisilla toimenpiteillä. Ks. Portugalin 24 päivänä huhtikuuta 2019 päiväty kirje, s. 4.

⁽⁷⁹⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 36 kappale.

⁽⁸⁰⁾ Neuvoston direktiivi (EU) 2016/1164, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2016, sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta (EUVL L 193, 19.7.2016, s. 1).

⁽⁸¹⁾ Sääntelyasetus nro 14/2015/M, annettu 19 päivänä elokuuta 2015. Viraston tehtävänä on 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti seurata ja koordinoita ZFM:ssä toteutettuja toimia.

4.2 Portugalin huomautukset

- (63) Seuraavissa johdanto-osan kappaleissa esitetään tiivistetysti Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätystä kirjjeessä esittämät huomautukset.
- (64) Portugalin mukaan ZFM-ohjelmaa koskevalla kielteisellä päätöksellä olisi dramaattisia ja korjaamattomia vaikutuksia Madeiran taloudelliseen kestävyyteen⁽⁸²⁾. Komission olisi sen vuoksi otettava huomioon Madeiran SEUT-sopimuksen 349 artiklassa tunnustettu asema syrjäisimpänä alueena.
- (65) Portugali katsoo lisäksi, että komission olisi otettava arvioinnissaan huomioon ZFM-ohjelman taloudelliset vaikutukset alueen kehitykseen⁽⁸³⁾ ja erityisesti sen taloudelliset vaikutukset kotimaiseen, unionin sisäiseen ja kansainväliseen kauppaan⁽⁸⁴⁾.
- (66) Portugali katsoo lisäksi, että meneillään oleva perusteellinen tutkinta syrjisi Madeiraa muihin lainkäyttöalueisiin nähden, jotka soveltavat edullisia tuloveroasteita eivätkä kuulu valtiontukisääntöjen piiriin⁽⁸⁵⁾.

Tuen olemassaolo

- (67) Portugali katsoo, että ZFM-ohjelmaan ei liity valtion varoja (eli menojen kasvua tai edes julkisen talousarvion tulojen vähenemistä). Ohjelma ei ole "todellista verotukea" vaan ainoastaan virtuaalinen verotuki tai jopa fiktiivinen kirjanpito ("teoreettiset verotulojen menetykset")⁽⁸⁶⁾. Portugali selittää lisäksi, että yritykset ovat sijoittautuneet ZFM:ään ja tehneet investointeja sen alueella vasta veronalennuksen käyttöönoton jälkeen. Ilman veroetuutta ne eivät olisi sijoittautuneet ZFM:ään eivätkä maksaneet manner-Portugalissa tai Madeiralla kannettavia tavanomaisia veroja⁽⁸⁷⁾.
- (68) Portugalin mukaan ZFM-ohjelma on osa Portugalin verojärjestelmän yleistä taloudellista rakennetta⁽⁸⁸⁾. Portugali katsoo lisäksi, että komission käytännön mukaan⁽⁸⁹⁾ koko jäsenvaltiossa tai autonomisella alueella sovellettavaa alhaista verokantaa olisi pidettävä yleisenä toimenpiteenä eikä se näin ollen anna etua ZFM:ään sijoittautuneille yrityksille⁽⁹⁰⁾.

⁽⁸²⁾ ZFM mahdollisesti vuonna 2016 lähes [100–200] miljoonan euron yhteisöveron perimisen (lähes [15–25] prosenttia kaikista kyseisenä vuonna alueella perityistä veroista). Kielteinen päätös merkitsisi yli [1 000–2 000] ZFM-ohjelmaan rekisteröidyn yrityksen siirtämistä muille alueille tai muihin maihin ja voimakasta työttömyyden kasvua alueella (vuonna 2014 ZFM:ssä oli [4 000–6 000] välitöntä, välillistä ja ZFM:n avulla aikaansaatuja työpaikkaa, mikä oli [1–10] prosenttia Madeiran kaikista työpaikoista). Portugalin 2 päivänä toukokuuta 2017 päivätty kirje, s. 6, ja 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje (liite I), s. 62.

⁽⁸³⁾ ZFM:n toiminta muodosti vuosina 2012–2015 Madeiran alueellisen tilastotoimiston (Direção Regional de Estatística da Madeira) toimittamien tietojen mukaan keskimäärin [1–10] prosenttia Madeiran autonomisen alueen bruttoarvonlisäyksestä ja [0,5–10] prosenttia sen työpaikoista. Kauppaan, kuljetukseen ja varastointiin sekä majoitus- ja ravitsemispalveluihin liittyvät toiminnot muodostavat suurimman osan ZFM:ään sijoittautuneiden yritysten yhteenlasketusta bruttoarvonlisäyksestä (noin [70–80] prosenttia). Teollisuuteen liittyvä valmistustoiminta tuotti suurimman osuuden ([30–40] prosenttia) kaikista alueella syntyneistä työpaikoista. ZFM:n osuus alueella syntyneestä arvonlisäyksestä vuonna 2014 oli [1–10] prosenttia eli noin [200–400] miljoonaa euroa Ernest & Youngin syyskuussa 2018 julkaiseman raportin "Tax and economic analysis report – Madeira Free Trade Zone" mukaan, s. 60–62 (Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätyn kirjeen liite I).

⁽⁸⁴⁾ Vuonna 2014 ZFM:n yritysten osuus viennistä oli 79 prosenttia ([50–200] miljoonaa euroa). Vuonna 2016 vienti Euroopan unioniin kasvoi vuoteen 2014 verrattuna [20–30] miljoonasta eurosta [30–40] miljoonaan euroon. Elintarvike- ja maatalousala muodostivat suurimman osan viennin määrästä, ja seuraavilla sijoilla olivat koneenrakennus ja tekstiiliala, millä oli kiistatta myönteisiä vaikutuksia Euroopan talouden kehitykseen. Ks. "Tax and economic analysis report", Ernest & Young, 24.9.2018, s. 68.

⁽⁸⁵⁾ Malta, Luxemburg, Alankomaat ja Kypros. Ks. Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, s. 14–16.

⁽⁸⁶⁾ Vuosien 1999–2004 valtion talousarvioiden mukaan tämä vapautus merkitsee, että vero jätetään kantamatta tuloista, joita ei ilman tätä etuutta olisi (vuoden 2002 valtion talousarvio), ja on varmaa, ettei nykyisen järjestelmän poistaminen johtaisi verotulojen saamiseen (vuoden 2004 valtion talousarvio).

⁽⁸⁷⁾ Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, 50 kohta, s. 18.

⁽⁸⁸⁾ Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, 29 kohta, s. 13, ja 11 päivänä syyskuuta 2017 päivätty kirje, s. 30.

⁽⁸⁹⁾ Komission päätös (EU) 2019/1252, annettu 19 päivänä syyskuuta 2018, veropäätöksistä SA.38945 (2015/C) (ex 2015/NN) (ex 2014/CP), jotka Luxemburg on antanut McDonald's Europelle (EUVL L 195, 23.7.2019, s. 20).

⁽⁹⁰⁾ "Tax and economic analysis report", Ernest & Young, 24.9.2018, s. 67.

- (69) Portugali katsoo myös, että ZFM-ohjelma ei ole valikoiva, koska sillä ei ”suosita tiettyjä yrityksiä tai tiettyjen tavaroiden valmistusta” SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Portugali väittää, että veroetuksia koskevan säännösten (Estatuto dos Benefícios Fiscais, jäljempänä 'EBF') 36 §:n 6 momentin mukaan kaikki kaupallista, teollista, merenkulkuun liittyvää tai muuta palvelutoimintaa harjoittavat yritykset (ellei niitä ei ole nimenomaisesti suljettu ohjelman ulkopuolelle, kuten vakuutus- ja rahoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä) ovat todennäköisesti sijoittautuneet ZFM:ään. Tästä syystä ZFM-ohjelman tuensaajien saamat verohelpotukset eivät täytä valikoivuuden edellytystä, joka on välttämätön valtiontuen olemassaolon kannalta. Lisäksi ei voida edes päätellä, että tuki olisi tosiasiallisesti valikoivaa, koska kyseiset veroetudet eivät rajoitu tiettyihin luokkiin tai aloihin, joilla on yhteisiä piirteitä.
- (70) Portugali katsoo, että ZFM-ohjelmaa on pidettävä yleisenä toimenpiteenä eikä valtiontukitoimenpiteenä⁽⁹¹⁾. Tarkasteltavana oleva toimenpide ei aiheuta valikoivaa etua ZFM-ohjelmaan rekisteröidyille yrityksille, ja sitä voidaan perustella verojärjestelmän toimintalogiikalla. Portugali katsoo lisäksi, että komissiolla on todistustaakka selvittää, onko ZFM-ohjelma SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea.
- (71) Lisäksi Portugali väittää, että jos ZFM-ohjelma olisi ”tukea”, se on katsottava ”voimassa olevaksi tueksi”. ZFM-ohjelma otettiin käyttöön ennen Portugalin liittymistä Euroopan talousyhteisöön⁽⁹²⁾, eikä siihen ole tehty merkittäviä muutoksia voimassa olevaa tukea koskevan neuvottelukehityksen ulkopuolella. Näin ollen ZFM-ohjelman ei pitäisi edellyttää komission SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaista ennakkohyväksyntää. Sitä vastoin komission olisi sen sijaan aloitettava asianmukaiset toimenpiteet⁽⁹³⁾, joita voisivat olla esimerkiksi tukiohjelman sisällön muuttaminen, sitä koskevien vaatimusten käyttöönotto tai sen selventäminen. Vaihtoehtoisesti Portugali ehdottaa, että komissio tekee myönteisen päätöksen, jossa asetetaan ehtoja, jäljempänä 'ehdollinen päätös'⁽⁹⁴⁾.

Niiden voittojen alkuperä, joihin sovelletaan alennettua yhteisöveroa

- (72) Portugali myöntää, että komission vuosina 2007 ja 2013 tekemien päätösten mukaan yhteisöveron alennuksen muodossa myönnettävää tukea sovelletaan ainoastaan ”Madeiralla tosiasiallisesti ja olennaisesti harjoitetusta toiminnasta saatuihin voittoihin”⁽⁹⁵⁾. Portugali kuitenkin torjuu komission päätelmän, jonka mukaan yrityksille ei aiheutunut lisäkustannuksia syrjäisimmällä alueella harjoitetusta toiminnasta, jos ne eivät harjoittaneet toimintaansa Madeiralla, eikä niillä näin ollen ole oikeutta alueelliseen toimintatukeen⁽⁹⁶⁾.
- (73) Portugali muistuttaa, että Madeiran syrjäisimmän alueen yrityksille aiheutuneet määrällisesti määritetyt lisäkustannukset⁽⁹⁷⁾ oli mukautettu ZFM-ohjelman taloudelliseen ulottuvuuteen, mikä myönnettiin komission vuoden 2007 päätöksessä⁽⁹⁸⁾. Lisäksi ZFM-ohjelman nykyinen toteutus on täysin yhdenmukaista komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten kanssa, joiden mukaan toimenpide mahdollistaa kyseisellä syrjäisimmällä alueella sijaitsevien yritysten lisäkustannusten korvaamisen⁽⁹⁹⁾. Portugali väittää lisäksi, että ZFM-ohjelman veroetudet ovat huomattavasti pienemmät kuin ”lisäkustannukset” ja että ehto, jonka mukaan toiminta olisi ”toteutettava tosiasiallisesti ja olennaisesti Madeiralla”, on otettu huomioon ZFM:n lupavelvoitteessa ja muiden lakisääteisten vaatimusten noudattamisessa, mikä tekee ZFM-ohjelmaan (järjestely III) rekisteröidyistä yrityksistä ohjelman lainmukaisia tuensaajia ja oikeutettuja alueelliseen toimintatukeen⁽¹⁰⁰⁾.

⁽⁹¹⁾ Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, 28 kohta, s. 13, ja ”Tax and economic analysis report”, Ernest & Young, syyskuuta 2018, s. 66–68.

⁽⁹²⁾ Komission vuoden 2007 päätöksen 10 kohta.

⁽⁹³⁾ Asetuksen (EU) 2015/1589 22 artiklan a ja b alakohta. Ks. tämän päätöksen johdanto-osan 61 kappale.

⁽⁹⁴⁾ Asetuksen (EU) 2015/1589 9 artiklan 4 kohta ja 20 artikla. Ks. Portugalin 24 päivänä huhtikuuta 2019 päivätty kirje, s. 3. Ks. myös tämän päätöksen johdanto-osan 61 kappale.

⁽⁹⁵⁾ Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, 88 kohta, s. 20.

⁽⁹⁶⁾ Aloittamispäätöksen 30 kohta.

⁽⁹⁷⁾ Edellä oleva alaviite 55. Madeiran syrjäisestä sijainnista aiheutuvat vähimmäislisäkustannukset vuonna 1998 olivat 26 prosenttia yksityisen sektorin bruttoarvonlisäyksestä tai 16,7 prosenttia Madeiran bruttokansantuotteesta (BKT) eli yhteensä noin 400 miljoonaa euroa. Ks. komission vuoden 2007 päätöksen 46 ja 48 kohta.

⁽⁹⁸⁾ Komission vuoden 2007 päätöksen 51 kohta.

⁽⁹⁹⁾ Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, 124 kohta.

⁽¹⁰⁰⁾ Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, 125 kohta.

- (74) Portugali toistaa, että "toiminnan harjoittamisen Madeiralla" olisi tarkoitettava ainoastaan sitä, että toiminta toteutetaan Madeiralla, jos se toteutetaan siellä rekisteröidyn toimipaikan, johdon ja päätöksentekokeskuksen avulla, edellyttämättä, että yrityksellä on Madeiralla pysyvästi täysimittaiset henkilöresurssit. Portugali katsoo, että vaatimalla lähtökohtaisesti kansainvälisten toimien tosiasiallista toteuttamista Madeiralla komissio kiistää tällaisen kansainvälisen toiminnan ja kyseisen alueen yhteyden, joka tunnustettiin komission vuosien 2007 ja 2013 päätöksissä ⁽¹⁰¹⁾.
- (75) Portugali toistaa lisäksi näkemyksensä, jonka mukaan vaatimus siitä, että toiminta toteutetaan tosiasiallisesti ja olennaisesti Madeiralla, ei tarkoita eikä voi tarkoittaa sitä, että toiminnan on rajoituttava maantieteellisesti Madeiran alueelle ja että tulot on saatava ainoastaan kyseiseltä maantieteelliseltä alueelta. Näin ollen komission "rajoitettava tulkinta" on ristiriidassa "pääintressien keskusta" koskevan unionin vakiintuneen oikeuskäytännön ⁽¹⁰²⁾, komission päätöksikäytännön ja "heijastusvaikutusta" koskevan unionin oikeuskäytännön ⁽¹⁰³⁾ sekä sijoittautumista koskevan unionin perusvapauden ja tavaroiden, ihmisten, palvelujen ja pääoman vapaan liikkuvuuden kanssa.
- (76) Portugali katsoo lisäksi, että toimenpide luokitellaan valtion toimenpiteeksi yrityksen päätoimipaikan tai sen tosiasiallisen johdon sijaintipaikan perusteella. Tämä on täysin yhdenmukaista komission vuoden 2007 päätöksen kanssa, jonka mukaan ohjelmaa sovelletaan erottelematta Portugalin kotimaisiin yrityksiin ja ulkomaisiin yrityksiin ⁽¹⁰⁴⁾. Komission vuoden 2013 päätöksessä tunnustetaan myös, että ZFM:ssä toimiluvan saaneiden yritysten toiminta on luonteeltaan pääasiassa kansainvälistä, koska päätöksen mukaan kyseisten yritysten harjoittama toiminta on avointa kansainväliselle kilpailulle ⁽¹⁰⁵⁾. Näin ollen komission vuoden 2007 päätöksen 14 kohdan uudelleentulkinta, jonka mukaan merkitykselliset toiminnot voitaisiin toteuttaa kokonaisuudessaan vain tiukasti Madeiran maantieteellisten rajojen sisällä, on ristiriidassa itse ZFM-ohjelman ja vuoden 2007 aluetukisuunta- viivojen kanssa, jotka ovat keskeinen väline investointien houkuttelemiseksi sisämarkkinoilta ja niiden ulkopuolelta. Se on myös ristiriidassa SEUT-sopimuksen 349 artiklan kanssa, jonka mukaan investointien houkuttelemiseksi ja siten talouden nykyaikaistamiseksi ja monipuolistamiseksi voidaan toteuttaa erityisiä (verotuksellisia) toimenpiteitä.
- (77) Lisäksi Portugali noudattaa vuonna 2016 allekirjoittamansa veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja koskevan OECD:n toimintasuunnitelman ⁽¹⁰⁶⁾, jäljempänä 'BEPS-toimintasuunnitelma', mukaisia sitoumuksiaan. BEPS-toimintasuunnitelmaan sisältyy "merkittävän toiminnan" käsite, jolla rajoitetaan etuuskohtelujärjestelmien soveltaminen tuloihin, joilla on syy-yhteys yhtiölle kohde-etuuden kehittämiseksi aiheutuviin kustannuksiin.
- (78) Portugali katsoo, että komission olisi ZFM-ohjelman lainmukaisuutta tutkiessaan tarkasteltava OECD:n säännöissä määriteltyä "merkittävää toimintaa" koskevaa perustetta ja erityisesti BEPS-toimintasuunnitelman mukaisten toimenpiteiden arviointia koskevia yleisiä ohjaavia periaatteita (General guiding principles concerning evaluation of measures under BEPS Action Plan) ⁽¹⁰⁷⁾. Portugali katsoo, että komission olisi sisällytettävä arviointiinsa veronkierron ja veropetosten torjuntaa koskevat voimassa olevat unionin säädökset ja erityisesti direktiivillä (EU) 2016/1164 säädetyt säännöt aitojen järjestelyjen väärinkäytöstä. Lisäksi olisi otettava huomioon neuvoston direktiivillä 2011/16/EU ⁽¹⁰⁸⁾ käyttöön otetut säännöt raportoitavia rajatylittäviä järjestelyjä koskevasta pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla.

⁽¹⁰¹⁾ Komission vuoden 2007 päätöksen 11, 25, 72 ja 73 kohta sekä komission vuoden 2013 päätöksen 24, 26 ja 28 kohta.

⁽¹⁰²⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, 2.5.2006, Eurofood IFSC, C-341/04, ECLI:EU:C:2006:281, 34–36 kohta, ja unionin tuomioistuimen tuomio 22.12.2010, Weald Leasing, C-103/09, ECLI:EU:C:2010:804, 44 kohta.

⁽¹⁰³⁾ Tietyn alueen ulkopuolella harjoitettavasta toiminnasta voi olla merkittävää hyötyä kyseiselle alueelle. Portugalin mukaan komissio on tunnustanut tämän periaatteen Ranskan merentakaisista departementeista vuonna 2007 tehdyssä päätöksessä eli komission 27 päivänä lokakuuta 2007 asiassa N 522/2006, Ranska – Loi de programme pour l'outre-mer – Aide fiscale tekemän päätöksen C(2007) 5115 final 2.8.3 ja 2.8.8 jaksossa, s. 24 ja 25. Ks. myös unionin tuomioistuimen tuomio 19.12.2012, GAMP, C-579/11, ECLI:EU:C:2012:833, 30–39 kohta.

⁽¹⁰⁴⁾ Komission vuoden 2007 päätöksen 22 kohta, alaviite 9.

⁽¹⁰⁵⁾ Komission vuoden 2013 päätöksen 22 kohta.

⁽¹⁰⁶⁾ Toimi 5 "Haitallisten verokäytäntöjen tehokkaampi torjunta ottaen huomioon avoimuus ja substanssi" (Counter Harmful Tax Practices More Effectively, Taking into Account Transparency and Substance) ja toimi 6 "Verosopimusten väärinkäytön ehkäiseminen" (Prevent Treaty Abuse) (<http://www.oecd.org/tax/beps/action-plan-on-base-erosion-and-profit-shifting-9789264202719-en.htm>).

⁽¹⁰⁷⁾ BEPS-raportin toimi 5 ja OECD:n haitallista verokilpailua käsittelevän foorumin ohjeet, jotka koskevat merkittävää toimintaa koskevaa vaatimusta muiden kuin teollis- ja tekijänoikeusjärjestelmien yhteydessä (<https://www.oecd.org/tax/beps/beps-actions/action5/>).

⁽¹⁰⁸⁾ Neuvoston direktiivi 2011/16/EU, annettu 15 päivänä helmikuuta 2011, hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta (EUVL L 64, 11.3.2011, s. 1).

- (79) Portugali selittää, että direktiivillä (EU) 2016/1164 käyttöön otettuja veronkiertoa koskevia sääntöjä pyritään soveltamaan epäaitoihin järjestelyihin (eli tilanteisiin, joissa alhaisen verotuksen alueille sijoittautuneita yrityksiä, jotka eivät harjoita minkäänlaista taloudellista toimintaa, verotetaan alemman verokannan tai jopa nollaverokannan mukaan). On syytä huomauttaa, että arvioidessaan ZFM:ään sijoittautuneiden yritysten lainmukaisuutta komission olisi tämän direktiivin mukaisesti tukeuduttava yleisiin väärinkäytösten vastaisiin lausekkeisiin valtiontuen myöntämisen arviointivaiheessa. Portugali katsoo, ettei voida hyväksyä päätelmää, jonka mukaan ZFM:ssä toimiluvan saaneille yrityksille myönnetty veroetuus, joka on ”veronalennus”, merkitsee väistämättä sitä, että kyseiset yritykset kuuluvat epäaitoon järjestelyyn ⁽¹⁰⁹⁾.
- (80) Lisäksi Portugali kuvailee käytössä olevaa ZFM-ohjelmaan rekisteröityjen yritysten verovalvontajärjestelmää ⁽¹¹⁰⁾. Lisäksi Portugali kuvailee ZFM:n tulojen kirjanpidollista erottelua koskevan vaatimuksen noudattamisen todentamista ⁽¹¹¹⁾ ja kiistää tältä pohjalta komission aloittamispäätöksessä esittämän näkemyksen, jonka mukaan veroviranomaisten suorittamien tarkastusten tehokkuudesta saattaa olla epäilyksiä ⁽¹¹²⁾.

Työpaikkojen luominen/säilyttäminen alueella

- (81) Portugali selittää, että työpaikkojen vähimmäismäärään liittyvien rajoitusten käyttöönotto on olennainen osa samanlaista väärinkäytösten vastaisen toimenpiteen logiikkaa: tavoitteena oli välttää se, että yritykset, joilla ei ole merkittävää taloudellista toimintaa, saisivat Madeiralla perusteettoman edun. Tämä ei kuitenkaan edellytä tai oikeuta sitä, että työpaikkoja koskevia vaatimuksia tulkitaan sovellettavan unionin ja kansallisen lainsäädännön ulkopuolella.
- (82) Yhdenmukaistamista koskevan unionin lainsäädännön ⁽¹¹³⁾ osalta Portugali väittää lisäksi, että unionin lainsäädännössä ei ole hyväksytty yhtenäistä määritelmää ”työsopimuksen”, ”työsuhteen” tai ”työntekijän” ⁽¹¹⁴⁾ eikä niin muodoin myöskään ”työpaikan” käsitteistä. Asiaan liittyvä ”työpaikan” käsite vahvistetaan Portugalin työläisäädännössä ⁽¹¹⁵⁾, joka ei ole sovellettavan unionin lainsäädännön vastainen.
- (83) Portugali on aina katsonut, että ZFM:ssä toimiluvan saaneita yrityksiä koskevaa vaatimusta työpaikkojen luomisesta tai säilyttämisestä noudatetaan vain, jos työsopimus tehdään ZFM:ään sijoittautuneen yrityksen kanssa ⁽¹¹⁶⁾. Unionin ja kansallisiin sääntöihin kuuluvia työsopimusten muotoja, erityisesti tilapäistä työtä, ja työntekijöiden vapaata liikkuvuutta (joka on perusvapaus) ei voida jättää huomiotta.
- (84) Portugali väittää lisäksi, että on unionin lainsäädännön ⁽¹¹⁷⁾ ja unionin oikeuskäytännön ⁽¹¹⁸⁾ hengen mukaista hyväksyä ja suojella erityyppisiä työsuhteita (riippumatta siitä, ovatko ne väliaikaisia vai pysyviä) sekä työntekijöiden liikkuvuutta jäsenvaltioissa pitämällä tätä ilmiötä (liikkuvuutta) jopa myönteisenä tekijänä jäsenvaltioiden talouden kehityksessä. Vastaavasti unioni tunnustaa yleisesti yritysten vapauden tarjota palveluja muista jäsenvaltioista ja lähettää tilapäisesti työntekijöitään kyseisiin jäsenvaltioihin, mikä puolestaan heijastaa

⁽¹⁰⁹⁾ ”Tax and economic analysis report”, Ernest & Young, 24.9.2018, s. 66.

⁽¹¹⁰⁾ Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, 282–318 kohta.

⁽¹¹¹⁾ Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, 296–298 kohta.

⁽¹¹²⁾ Aloittamispäätöksen 34 kohta.

⁽¹¹³⁾ Neuvoston direktiivi 98/59/EY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1998, työntekijöiden joukkovähentämistä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 225, 12.8.1998, s. 16), Neuvoston direktiivi 2001/23/EY, annettu 12 päivänä maaliskuuta 2001, työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 82, 22.3.2001, s. 16) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/71/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 1996, palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähentämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon (EYVL L 18, 21.1.1997, s. 1).

⁽¹¹⁴⁾ Julkisasiamies Poiars Maduron ratkaisuehdotus 27.1.2005, Celtec, C-478/03, ECLI:EU:C:2005:66.

⁽¹¹⁵⁾ Laki nro 7/2009, annettu 12 päivänä helmikuuta 2009, sellaisena kuin se on muutettuna 19 päivänä maaliskuuta 2018 annetulla lailla nro 14/2018.

⁽¹¹⁶⁾ Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, 222 kohta.

⁽¹¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/104/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, vuokratyöstä (EUVL L 327, 5.12.2008, s. 9), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 492/2011, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta unionin alueella (EUVL L 141, 27.5.2011, s. 1) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/54/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, työntekijöiden vapaan liikkuvuuden puitteissa työntekijöille myönnettävien oikeuksien käyttämistä helpottavista toimenpiteistä (EUVL L 128, 30.4.2014, s. 8).

⁽¹¹⁸⁾ Julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomerin ratkaisuehdotus 10.7.2003, Collins, C-138/02, ECLI:EU:C:2003:409.

nykyisten työsuhteiden liikkuvuutta, tämän merkitsemättä sitä, että yritysten tosiasiallista taloudellista toimintaa ei tarkisteta. Tästä syystä Portugali ei hyväksy sitä, että ZFM-ohjelman lainmukaisuus riippuu suoraan tietyistä luotujen työpaikkojen määrästä tai taannehtivasta ”työpaikan” käsitteestä, joka perustuu yksinomaan tilan käsitteeseen fyysisenä paikkana, jossa työntekijät suorittavat pysyvästi tehtävänsä ⁽¹¹⁹⁾.

- (85) Portugali viittaa komission vuonna 2002 tekemien järjestelyä II koskevien hyväksymispäätösten ⁽¹²⁰⁾ yhteydessä komission kanssa käytyihin neuvotteluihin, joiden perusteella Portugali suostui sisällyttämään järjestelyyn työpaikkojen määrään liittyvät verotettavat enimmäismäärät; tämä ei kuitenkaan tarkoittanut sitä, että tämä oli ehdoton edellytys, eikä Portugali koskaan ohjelmaa toteuttaessaan pitänyt sitä sellaisena ⁽¹²¹⁾.
- (86) Portugali katsoo lisäksi, että ZFM-ohjelma ei ole työllisyystukiohjelma, vaan Madeiran monipuolistamiseen ja nykyaikaistamiseen tarkoitettu tukiohjelma. ZFM-ohjelman tavoitteena on ensisijaisesti edistää alueen bruttokansantuotetta (BKT). Ohjelman vaikutus Madeiran BKT:hen osoittaa, että ZFM:n yritysten harjoittama taloudellinen toiminta on vahvasti sidoksissa alueeseen.

Luotujen työpaikkojen lukumäärän määritelmä

- (87) Portugali toistaa, että vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen 58 kohdassa ja alaviitteessä 52 esitettyjä ”työpaikkojen luomisen” ja ”vuosityöyksiköiden” käsitteitä ei sovelleta ZFM-ohjelmaan. Näitä määritelmiä sovelletaan ainoastaan ”alueelliseen investointitukeen”(vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen 4 jakso) eikä toimintatukeen (vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen 5 jakso). Lisäksi Portugali korostaa, että toisin kuin komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä ⁽¹²²⁾, vuosityöyksiköiden käsitteen soveltamisesta syrjäisimmällä alueella myönnettyyn aluetukeen ei ole ennakkotapausta. Portugalin viranomaisten mukaan syrjäisimpien alueiden poikkeuksellisen luonteen vuoksi olisi hyväksyttävä erilainen työpaikkojen luomisen määritelmä. Portugali muistuttaa yleisemmällä tasolla, että vuoden 2007 aluetukisuuntaviivat sekä komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten ehdot eivät ole sitovia. Joka tapauksessa Portugali ei koskaan sitoutunut soveltamaan vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa esitettyä työpaikkojen luomisen käsitettä. Sen vuoksi alueella luotujen ja säilytettyjen työpaikkojen laskentaan ei pitäisi soveltaa vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa määrättyjä edellytyksiä eikä mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen ⁽¹²³⁾ 5 artiklan mukaisesti määriteltyä henkilöstömäärää.

Madeiran alueen ulkopuolella sijaitsevat työpaikat

- (88) Portugali toistaa, ettei ole välttämätöntä, että ZFM-ohjelman tuensaajien toimintaa harjoitetaan alueella, koska ohjelman tavoitteena on houkuttaa ulkomaisia investointeja ja kehittää kansainvälisiä palveluja. Suppea tulkinta, jolla toiminta rajoitetaan Madeiran alueelle, poistaa yritysten kansainvälistymisen kannustimen ja kumoo aluekehityksen logiikan, vaikka juuri aluekehitystä on edistettävä. Portugali katsoo, että pelkästään Madeiralle rajoittuvat työpaikat tai verotulojen kerääminen eivät olleet ZFM-ohjelman ensisijaisia tavoitteita.

⁽¹¹⁹⁾ ”Tax and economic analysis report”, Ernest & Young, syyskuu 2018, s. 54.

⁽¹²⁰⁾ Komission päätös K(2002) 4811, tehty 11 päivänä joulukuuta 2002, valtioneustusta N 222/A/02 – Portugali – Madeiran vapaa-alueetta koskeva tukiohjelma vuosille 2003–2006 (EUVL C 65, 19.3.2003, s. 23) ja komission päätös K(2003) 92, tehty 4 päivänä huhtikuuta 2003 (valtioneusti N222/B/2002 – Portugali – Regime de auxílios da Zona Franca da Madeira para o período 2003–2006). Ks. myös 25 päivänä helmikuuta 2002 päivätty komission kirje D/52122 ja Portugalin 3 päivänä kesäkuuta 2002 päivätty vastauskirje (1580).

⁽¹²¹⁾ Sitoumista on tulkittava suhteessa Portugalin tukiohjelmaa koskevassa ”neuvotteluprosessissa” ilmaisemaan kantaan. Portugali katsoi, että ZFM-ohjelmaa olisi tarkasteltava suhteessa Madeiran syrjäisimmällä alueella toimiville yrityksille aiheutuviin lisäkustannuksiin (sen mukaan suhteellisuusperiaatteen rajoittaminen pelkkiin määrällisiin lisäkustannuksiin merkitsisi SEUT-sopimuksen 349 artiklan (entinen EY:n perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohta) merkityksen heikentämistä). Ks. Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, s. 22–24.

⁽¹²²⁾ Aloittamispäätöksen 41 kohta.

⁽¹²³⁾ Komission suositus, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (K(2003) 1422) (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

Työpaikkojen luomisen/säilyttämisen valvonta

- (89) Portugali toistaa, että ZFM:ssä luotuja/säilytettyjä työpaikkoja valvotaan riittävästi vuotuisilla veroilmoituksilla eli lomakkeilla 10 ja 30 ja DMR-ilmoituksella (kuukausittainen palkkalaskelma) sekä lomakkeen 22 liitteessä D olevan kentän 6 kohdassa annettavalla ilmoituksella luoduista/säilytetyistä työpaikoista (kohdan täyttäminen on pakollista vain ZFM-ohjelman tuensaajille) ⁽¹²⁴⁾. Nämä Portugalin työlainsäädännön mukaiset ilmoitukset mahdollistavat tilivuoden alussa ja lopussa olemassa olevien työpaikkojen tarkistamisen.
- (90) Portugali katsoo, että sen verojärjestelmään sisältyy useita välineitä, jotka mahdollistavat ZFM-ohjelman tehokkaan valvonnan. Vero- ja tulliviranomainen, jäljempänä 'AT', aluehallinto, valtiontalouden tarkastuslaitos ja kaikki muut veroviranomaiset, kuten petostentorjunnan tutkinnan ja erityistoimien osasto, verotarkastusosasto ja suuria verovelvollisia käsittelevä yksikkö, voivat tehdä tarkastuksia ZFM:ään sijoittautuneisiin yrityksiin. Lisäksi hallinnollisia rikkomusmenettelyjä tai jopa rikosoikeudellisia menettelyjä käynnistetään aina, kun havaitaan laitonta toimintaa. ZFM:ssä harjoitetun toiminnan laillisuuden valvonta ja tarkastaminen on ollut ensisijainen seikka kansallisissa verotarkastussuunnitelmissa.
- (91) Portugali katsoo myös, että komission alustavat näkemykset siitä, että eri veroilmoituksia ei voida käyttää perustana kunkin ZFM-ohjelman tuensaajan työpaikkojen lukumäärän tarkalle laskemiselle ja että niitä ei myöskään voida käyttää pätevänä vaihtoehtona vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa tarkoitettulle työpaikkojen määritysmälle ⁽¹²⁵⁾, on vastoin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaan valtion tehtäviä on kunnioitettava.

Aluekehitystä edistävä vaikutus

- (92) Portugali korostaa ZFM-ohjelman edistävää vaikutusta Madeiran syrjäisimmän alueen aluekehitykseen ja esittää tämän tueksi tutkimuksen ⁽¹²⁶⁾, joka osoittaa ZFM:n merkityksen Madeiran talouden kansainvälistymisessä ja monipuolistumisessa. Portugali väittää lisäksi, että sovellettu toimenpide on komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten ja sovellettavien valtiontukisääntöjen mukainen. Portugali katsoo lisäksi, että komission olisi arvioitava ZFM-ohjelmaa johdonmukaisesti suhteessa unionin syrjäisimpiä alueita koskevaan politiikkaan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden osalta.

Vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen taannehtiva soveltaminen

- (93) Portugali toistaa, että vuoden 2014 yleistä ryhmäpoikkeusasetusta ei voida soveltaa taannehtivasti yksittäisiin ZFM-ohjelmasta myönnettyihin tukiin niiden sisämarkkinoille soveltuvuuden toteamiseksi, jos niille oli kyseisessä yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa myönnetty poikkeus. Portugali katsoo lisäksi, että vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen joustava tulkinta ei edellyttäisi, että ZFM-ohjelman tuensaajat harjoittavat taloudellista toimintaansa yksinomaan Madeiran syrjäisimmällä alueella. Portugali katsoo, että ZFM-ohjelman toteutuksen on perustuttava kyseisenä ajankohtana voimassa olleisiin vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoihin.

Takaisinperintä sekä luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden rikkominen

- (94) Portugali väittää, että komissio on hyväksynyt ZFM-ohjelman useaan otteeseen aiemmin. Sen vuoksi kansallisia veroviranomaisia ei Portugalin mukaan voida nyt vaatia perimään tukea takaisin.
- (95) Portugali katsoo lisäksi, että kaikki veroetuudet myönnettiin täysin ZFM-ohjelman mukaisesti. Näin ollen erilainen tulkinta ei täyttäisi unionin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisia oikeusvaikutusten selkeyttä, täsmällisyyttä tai ennustettavuutta koskevia vaatimuksia ⁽¹²⁷⁾. Portugali ja tuensaajat olettivat voivansa luottaa siihen, että toteutettu ZFM-ohjelma kuului lainmukaisesti komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten piiriin. Portugali päättelee, että yritykset, jotka ovat saaneet tukea järjestelystä III, saivat oikeuden oikeusvarmuuteen sekä oikeutettuihin odotuksiin siitä, että niihin ei kohdistu takaisinperintäpäätöksiä.

⁽¹²⁴⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 29 kappale.

⁽¹²⁵⁾ Aloittamispäätöksen 42 kohta.

⁽¹²⁶⁾ Edellä oleva alaviite 55.

⁽¹²⁷⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 15.2.1996, Duff ym., C-63/93, ECLI:EU:C:1996:51, 20 kohta, ja julkisasiamies Cosmasin ratkaisuehdotus 8.6.1995, ECLI:EU:C:1995:170; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 7.6.2007, Britannia Alloys & Chemicals v. komissio, C-76/06 P, ECLI:EU:C:2007:326, 79 kohta; ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 18.11.2008, Förster, C-158/07, ECLI:EU:C:2008:630, 67 kohta.

5. ASIANOMAISTEN KOLMANSIEN OSAPUOLTEN HUOMAUTUKSET JA PORTUGALIN KOMMENTIT

5.1 Asianomaisten kolmansien osapuolten huomautukset

- (96) Komissio sai huomautuksia 102 asianomaiselta osapuolelta (kansalaisilta, yrityksiltä tai yritysten yhteenliittymiltä). ZFM:n yritykset ja niiden työntekijät toimittivat suurimman osan huomautuksista (94 kaikkiaan 102 huomautuksesta). Nämä asianomaiset osapuolet korostivat olevansa huolissaan ZFM:n toiminnan lopettamisesta tai supistamisesta, mikä johtaisi merkittäviin työpaikkojen menetyksiin ja vaikuttaisi kielteisesti alueen talouteen. Lisäksi ne väittivät, että ZFM:n yritysten kehittämien toimintojen luonnetta ei pitäisi rajoittaa Madeiran alueelle, koska sen markkinat olivat melko pienet, mutta pääasiassa siksi, että syrjäisimmän alueen talouden kansainvälistyminen oli yksi ZFM:n tavoitteista sen perustamisesta lähtien. Lisäksi ne katsoivat, että komission näkemys ”taloudellisen toiminnan harjoittamispaikasta” oli rajoittava tulkinta ZFM:n toimintaa koskevista edellytyksistä avoimen ja globaalin talouden toimintaympäristössä.
- (97) Komissio sai huomautuksia myös seitsemältä toimialajärjestöltä ⁽¹²⁸⁾ ja itse ZFM:n hallinnosta vastaavalta yritykseltä ⁽¹²⁹⁾. Ne arvostelivat yksimielisesti näkemyksensä mukaan komission rajoittavaa tulkintaa tuen määrän yhteydestä todellisten työpaikkojen luomiseen ja säilyttämiseen Madeiralla ja yhteisöverovapautuksen soveltamisesta tuloihin, jotka ovat peräisin ”Madeiralla tosiasiallisesti ja olennaisesti harjoitetusta toiminnasta”.
- (98) Seuraavissa johdanto-osan kappaleissa esitetään tiivistetysti asianomaisten osapuolten tuen olemassaoloa, voittojen alkuperää ja työpaikkojen luomista koskevien näkemystensä tueksi esittämät perustelut.
- (99) Vain yksi asianomainen osapuoli, Funchalin kaupallinen ja teollinen yhdistys (Associação Comercial e Industrial do Funchal, jäljempänä ’ACIF’) ⁽¹³⁰⁾, väittää, että yhteisöveron alennus ei ole tukea. Se katsoo, että veronalennus on pelkästään tuloista perimättä jääneiden verojen muodostama erotus, jota ei ilman kyseistä veronalennusta olisi lainkaan olemassa. ZFM-ohjelma on puhtaasti teoreettinen ja keinotekoinen verokulu, joka budjetoidaan ja lasketaan vuosittain vain kirjanpidollisesti, koska se ei vastaa mitään tosiasiallista verokulua eikä kerättyjen tulojen vähenemistä. ZFM-ohjelman veroetuuksien poistaminen ei johtaisi kyseisen verotuksen eron perimiseen. ACIF katsoo lisäksi, että jos Madeira on verrattava muihin Euroopan valtioihin, joilla on kilpailukykyisiä verojärjestelmiä, joihin ei kohdistu samoja pysyviä rajoituksia ja jotka eivät rajoita veroetuuksia koskemaan vain luotuja työpaikkoja, olisi pääteltävä, että Madeiran ZFM-ohjelma ei aiheuta mitään taloudellista etua. Tältä osin on erittäin epätodennäköistä, että ZFM-ohjelma vääristäisi kilpailua ja vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (100) Asianomaisten osapuolten mukaan luonteeltaan kansainvälisten toimintojen ja työpaikkojen sijainti Madeiran alueella rajoittaa virheellisesti Madeiran syrjäisimmälle alueelle myönnettävän tuen pelkästään korvaukseen lisäkustannuksista, joita yrityksille aiheutuu Madeiralla sen SEUT-sopimuksen 349 artiklassa mainituista luonnonhaitoista.
- (101) Asianomaiset osapuolet katsovat, että komission tulkinnessa ei oteta huomioon sitä, että kaikki ZFM:ään sijoittautuneet yritykset voivat hyötyä ohjelmasta vain, jos niillä on kiinteä toimipaikka Madeiralla ottaen huomioon kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn OECD:n sopimuksen malli ⁽¹³¹⁾ ja jos niillä on yhdistetty kotipaikka ja tosiasiallinen toimipaikka alueella.

⁽¹²⁸⁾ Associação Comercial e Industrial do Funchal, jäljempänä ’ACIF’, Câmara do Comércio e Indústria dos Açores, jäljempänä ’CCIA’, Confederação de Comércio e Serviços de Portugal, jäljempänä ’CCP’, Confederação da Indústria Portuguesa, jäljempänä ’CIP’, Confederação de Turismo de Portugal, jäljempänä ’CTP’, European International Ship Owners Association of Portugal, jäljempänä ’EISAP’ sekä EURODOM (Ranskan syrjäisimpiä alueita edustava järjestö).

⁽¹²⁹⁾ Sociedade de Desenvolvimento da Madeira SA, jäljempänä ’SDM’. SDM (jonka toinen nimi on International Business Centre of Madeira, IBC) on yhtiö, joka on vuodesta 1984 lähtien vastannut Madeiran aluehallituksen puolesta ZFM:n johtamisesta, hallinnoinnista ja myynninedistämisestä.

⁽¹³⁰⁾ ACIF on liike-elämän järjestö, joka edustaa 800:aa yritystä kaikilta toimialoilta (63 prosenttia sen jäsenyrityksistä toimii kaupan ja palvelujen alalla, 23 prosenttia teollisuuden alalla ja 14 prosenttia matkailun alalla).

⁽¹³¹⁾ OECD:n tuloa ja varallisuutta koskevan malliverosopimus: tiivistetty versio, 2017 (https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/model-tax-convention-on-income-and-on-capital-condensed-version_20745419).

- (102) Lisäksi asianomaiset osapuolet väittävät, että suuri osa ZFM:n yritysten tällä hetkellä aineettoman toiminnan lisäksi toteuttamasta toiminnasta on toteutettava muualla kuin niiden päätoimipaikassa. Tällaisen mahdollisuuden rajoittaminen merkitsisi Madeiran mielivaltaista ja kielteistä kohtelua, joka on käsittämätöntä ja kohtuutonta erityisesti sellaisten kannustimien osalta, jotka eivät ole tosiasiallisia verotukia vaan pikemminkin virtuaalisia tai näennäisiä menoja eivätkä edes aiheuta verotulojen menetyksiä Madeiran alueelle.
- (103) Vain harvat asianomaiset osapuolet väittävät, että komissio kieltää Madeiran talouden kansainvälistymisen ja kannustaa sen sijaan aluetta eristäytymään taloudellisesti, mikä on vastoin markkinatalouden periaatteita ja haittaa heikommassa asemassa olevien alueiden integroitumista markkinatalouteen.
- (104) Asianomaiset osapuolet katsovat lisäksi, että vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa esitettyjen määritelmien, edellytysten ja periaatteiden soveltaminen ZFM-ohjelmaan työpaikkojen määrittelyn ja laskennan osalta on perusteetonta, koska tukiohjelma hyväksyttiin alueellisena toimintatukena eikä investointitukena. Näin ollen ei ole asianmukaista soveltaa vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen 58 kohdassa ja alaviitteessä 52 määriteltyjä perusteita ja käsitteitä edes analogisesti alueelliseen toimintatukeen, ei myöskään ZFM-ohjelman osalta hyväksyttävään tukeen. Asianomaiset osapuolet väittävät myös, että ”työpaikan” käsite on ymmärrettävä Portugalin työlaissa vahvistettujen määritelmien ja ehtojen mukaisesti.
- (105) Asianomaiset osapuolet huomauttavat lisäksi, että yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen säännöksissä ”työpaikkojen luomisen” käsitteestä säädetään yksinomaan alueellista investointitukea koskevassa 14 artiklassa ja pk-yrityksille myönnettävää investointitukea koskevassa 17 artiklassa. Molemmissa tapauksissa ”alkuinvestoinnin seurauksena luotujen työpaikkojen odotetut palkkakustannukset lasketaan kahden vuoden ajalta” tukikelpoisten kustannusten rajaamiseksi. Asianomaiset osapuolet katsovat, että ZFM:n yrityksille myönnetty tuki ei liity palkkakustannuksiin, se ei kuulu minkään alkuinvestoinnin piiriin eikä se rajoitu kahteen vuoteen.
- (106) Vain jotkin harvat asianomaiset osapuolet katsovat, että käsite ”vuosityöyksiköiden (VTY) määrä” esitetään vain vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitteessä I olevassa 5 artiklassa (kuten tehtiin myös vuoden 2008 yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa). Lisäksi ne väittävät, että käsitteen tarkoituksena on ”suojella” pk-yrityksiä estämällä se, että kaikki niiden työntekijät katsotaan ”tosiasiallisiksi” työntekijöiksi ja lasketaan ”kokoaikaisiksi työntekijöiksi”, jotta vältetään erityisesti se, että pk-yritysten aseman säilyttämiseksi hyväksyttävä työntekijöiden enimmäismäärä ylittyy⁽¹³²⁾.
- (107) Asianomaiset osapuolet katsovat lisäksi, että ohjelmasta hyötyvien yritysten johtotehtävien vuosityöyksiköitä koskeva vaatimus ei ole looginen eikä oikeudellisesti järkevä. Yritysten hallintoelinten jäseniä koskevien kansallisten sääntöjen⁽¹³³⁾ mukaisesti tällaisten tehtävien/velvollisuuksien hoitaminen useammassa kuin yhdessä yrityksessä on laillista. Näin ollen komission tulkinta, jolla ”kielletään” tällaisten tehtävien/velvollisuuksien suorittaminen useammassa kuin yhdessä yrityksessä, ei ainoastaan horjuta kansallista oikeudellista kehystä, vaan siinä jätetään lisäksi huomiotta kyseisten tehtävien toiminnallinen sisältö ja niitä hoitavien henkilöiden ominaispiirteet.
- (108) Asianomaiset osapuolet väittävät, että johtotehtävät ja niihin liittyvät työtehtävät eivät edellytä täydellistä ja yksinomaista läsnäoloa ja käytettävyyttä, koska tällaisia tehtäviä hoitavat yleensä korkeasti koulutetut ja ammattitaitoiset henkilöt, jotka usein harjoittavat myös muuta ammatillista ja liiketoimintaa. On paljon tapauksia, joissa hallintovirkamiehet/johtajat ja/tai johtaja-yrittäjät toimivat useissa yrityksissä ja auttavat asiantuntemuksellaan ja ammattitaidollaan kehittämään niitä. Asianomaiset osapuolet katsovat lisäksi, että toisin kuin komissio katsoo, ei ole olemassa sääntöjä eikä rajoituksia, jotka koskisivat useammassa kuin yhdessä ZFM:ään sijoittautuneessa yrityksessä hoidettavien tehtävien/velvollisuuksien mahdollista kasautumista. Näin ollen yritysten hallitusten jäseniä pidetään ”tosiasiallisina työntekijöinä” edellyttäen, että tätä koskevia kansallisen lainsäädännön säännöksiä noudatetaan.

⁽¹³²⁾ Ks. ACIF:n 12 päivänä huhtikuuta 2019 päivätyn kirjeen ZFM:n ja sen yritysten puolustamista koskeva liite I, s. 26.

⁽¹³³⁾ Tällaisten tehtävien suorittamisesta ei välttämättä makseta korvausta. Yritys voi vahvistaa korvauksen vapaasti, eikä se välttämättä ole yhteydessä todellisten työntuntien määrään tai muille työntekijöille maksettavaan korvaukseen. Tehtäviä ei tarvitse hoitaa yksinomaan kyseisessä yrityksessä, paitsi jos yritys edellyttää tätä ja hallituksen jäsen hyväksyy sen. Nämä tehtävät suoritetaan pääsääntöisesti työajan ulkopuolella, eikä niihin sovelleta työajan vähimmäis- tai enimmäisrajoja.

- (109) Vain muutamat asianomaiset osapuolet väittävät, että Madeiraa syrjitään myönteisesti sen syrjäisimmän alueen aseman perusteella, sellaisena kuin se tunnustetaan SEUT-sopimuksen 349 artiklassa, ja korostavat ZFM:n merkitystä Madeiran taloudelle⁽¹³⁴⁾ (mukaan lukien alueeseen kohdistuvien vaikutusten määrällinen arviointi, jos useimmat tai kaikki alueella nykyisin toimivat yritykset lopettavat kaupankäynnin⁽¹³⁵⁾).
- (110) Lisäksi jotkin harvat asianomaiset osapuolet väittävät, että takaisinperintä olisi unionin oikeuden yleisten periaatteiden vastaista. Ne väittävät tältä osin, että katsomalla Portugalin toteuttaman ohjelman olevan sääntöjen-vastaista tukea komissio rikkoo oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteita⁽¹³⁶⁾ sellaisina kuin ne on vahvistettu unionin oikeuskäytännössä⁽¹³⁷⁾.

5.2 Portugalin kommentit

- (111) Komissio toimitti asianomaisilta osapuolilta saadut huomautukset Portugalille 23 päivänä toukokuuta ja 12 päivänä kesäkuuta 2018. Portugalin vastaus näihin huomautuksiin voidaan tiivistää seuraavasti⁽¹³⁸⁾:
- (112) Portugali korostaa, että kaikissa asianomaisilta osapuolilta saaduissa huomautuksissa todetaan yksiselitteisesti, että Portugalin toteuttama ZFM-ohjelma soveltuu sisämarkkinoille. Huomautuksissa korostetaan myös ZFM:n merkitystä aluekehitykselle, alueen yhteenkuuluvuudelle ja Madeiran alueen työllisyydelle sekä sen panosta Madeiran syrjäisimmän alueen asemasta aiheutuvien vaikutusten vähentämiseen. Näin ollen asianomaiset osapuolet katsovat, ettei komission alustaviin päätelmien perustana olleita riskejä ja tilanteita ole todistettu.
- (113) Portugali toteaa lisäksi, että saatujen huomautusten määrä ja merkitys osoittavat, ettei ohjelmalla ole tuntuvaa vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai kilpailuun.
- (114) Lisäksi Portugali katsoo, että saadut yleisesti ottaen myönteiset huomautukset sekä se, että ZFM-ohjelman kanssa kilpailevat lainkäyttöalueet ja ohjelmasta hyötymättömät yritykset eivät ole esittäneet huomautuksia, ovat vahvoja osoituksia siitä, että ohjelma on toteutettu asianmukaisesti.
- (115) Portugali kehottaa komissiota ottamaan huomioon Madeiran autonomisen alueen oikeudellisen luonteen syrjäisimpänä alueena SEUT-sopimuksen 349 artiklan ja Portugalin Euroopan talousyhteisöön (ETY) liittymistä koskevan liittymisasiakirjan ehtojen ja tarkoitusten mukaisesti ja katsoo, että hyväksytystä ohjelmasta johtuva myönteinen syrjintä on oikeutettua.

⁽¹³⁴⁾ Työllisyyden osalta voidaan todeta, että 31. joulukuuta 2017 ZFM:ssä työskenteli [5 000–10 000] henkilöä ([1 000–3 000] kansainvälisissä palveluissa, [100–1 000] teollisuusalueella ja [4 000–6 000] kansainvälisessä merenkulkurekisterissä). ACIF:n toteuttamalla kyselytutkimuksella suoraan kerättyjen tietojen mukaan vuonna 2018 ZFM:n kansainvälisissä palveluissa oli [1 000–3 000] työntekijää. ZFM:ään oli 31. joulukuuta 2018 sijoittautunut [1 000–3 000] yritystä. Madeiran veroviranomaisen kokoamien tietojen mukaan ZFM tuotti vuonna 2018 Madeiran autonomiselle alueelle [50–200] miljoonaa euroa suoria verotuloja, mikä on [10–20] prosenttia alueella kerätystä kokonaisverotuloista. Portugalin keskuspankin vuodelta 2013 toimittamien tietojen mukaan ZFM:n osuus suorista investoinneista Portugalissa oli [10–20] prosenttia. Ks. ACIF:n toimittama ZFM:ää ja sille sijoittautuneita yrityksiä puolustava kirjelmä, s. 29–35 (ACIF:n 12 päivänä huhtikuuta 2019 päivätyn kirjeen liite I).

⁽¹³⁵⁾ Jos kaikki tällä hetkellä ZFM:ään sijoittautuneet yritykset lopettaisivat toimintansa alueella (skenaario 1), on arvioitu, että bruttoarvonlisäys vähenisi [1–10]–[10–20] prosenttia vuoden 2015 bruttoarvonlisäyksestä ja että [1 000–4 000]–[5 000–7 000] työpaikkaa menetettäisiin. Jos jokin nykyisistä toiminnoista säilytetään, mutta yritykset, joiden osuus ZFM:n tällä hetkellä tuottamasta bruttoarvonlisäyksestä on [80–90] prosenttia, lopettavat toimintansa (skenaario 2), odotettavissa olevat vaikutukset aiheuttaisivat myös kriisin, sillä bruttoarvonlisäys vähenisi [1–10]–[1–10] prosenttia ja [1 000–3 000]–[4 000–6 000] työpaikkaa menetettäisiin. Ks. ACIF:n 12 päivänä huhtikuuta 2018 päivätty kirje, s. 36–37, ja sen liitteenä oleva tutkimus, jonka ACIF on teettänyt Lissabonissa katolisen yliopiston soveltavan tutkimuksen keskuksessa: Confraria, João, "Impacto do Centro Internacional de Negócios da Madeira na economia da Região", Universidade Católica de Lisboa – Centro de Estudos Aplicados, 4.4.2019, s. 1–25.

⁽¹³⁶⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 5.7.2012, SIAT, C-318/10, ECLI:EU:C:2012:415; unionin tuomioistuimen tuomio 3.10.2013, Itecar, C-282/12, ECLI:EU:C:2013:629; ja unionin tuomioistuimen tuomio 11.6.2015, Berlington Hungary ym., C-98/14, ECLI:EU:C:2015:386.

⁽¹³⁷⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 24.11.2005, Saksa v. komissio, C-506/03, ECLI:EU:C:2005:715, 58 kohta; unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 3.12.2014, Castelnou Energía v. komissio, T-57/11, ECLI:EU:T:2014:1021, 189 kohta.

⁽¹³⁸⁾ Portugalin 26 päivänä kesäkuuta 2019 päivätty kirje (2019/082914).

- (116) Portugali pitää ZFM:ää erittäin tärkeänä sekä valtiolle että Madeiran alueen nykyaikaistamiselle, monipuolistamiselle ja kehitykselle, koska se antaa merkittävän panoksen talous- ja rahoitusjärjestelmiin ja vaikuttaa olennaisesti kansan- ja valtiontalouteen. Tällainen nykyaikaistaminen ja kehittäminen ei olisi ollut mahdollista ilman alueella luotuja ja tosiasiallisesti kehitettyjä työpaikkoja sekä olennaisia investointeja.
- (117) Portugali korostaa, että ZFM:ssä harjoitettavan toiminnan moninaisuus, luotujen suorien ja välillisten työpaikkojen määrä, tehdyt investoinnit (kotimaiset ja ulkomaiset), ZFM:n tuottama kulutus, kerättyjen verojen muodostama suuri osuus alueen talousarviosta sekä alueen talouden kansainvälistyminen ovat ratkaisevan tärkeitä seikkoja Madeiran taloudellisen ja sosiaalisen kestävyuden kannalta. Tämä käy ilmi myös ACIF:n huomautuksiin liitetystä taloudellisista tutkimuksista.
- (118) Lisäksi Portugali katsoo asianomaisten osapuolten huomautusten vahvistavan, että Portugalin viranomaiset käyttivät ohjelman tukikehityksien edellytyksiä koskevia valvontavaltuuksiaan. Toimitetut huomautukset osoittavat tietyssä määrin, että Portugalin viranomaisten ZFM-ohjelman tuensaajiin kohdistama valvonta on ollut tiukempaa kuin mitä komission vuosien 2007 ja 2013 päätöksissä edellytetään.
- (119) Portugali toteaa myös, että EBF:n 36 §:ssä edellytetään työpaikkojen luomista mainitsematta nimenomaisesti, että työpaikat on luotava alueella. Portugalin mukaan työpaikkojen luomista ei myöskään pidetty keinona tarkistaa, miten kukin yritys on konkreettisesti edistänyt alueen kehitystä; sitä pidettiin OECD:n ja yritysverotuksen käytäntöryhmän⁽¹³⁹⁾ suositusten valossa ainoastaan merkittävän taloudellisen toiminnan kriteerinä, jonka tarkoituksena oli sulkea pois niin kutsutut postilaatikkoyhtiöt⁽¹⁴⁰⁾.

6. TUEN ARVIOINTI

6.1 SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tuen olemassaolo

- (120) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan ”jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.
- (121) Jotta tukitoimenpide katsotaan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi tueksi, sen on näin ollen täytettävä kumulatiivisesti seuraavat ehdot: i) toimenpide myönnetään valtion varoista tai se on valtion toteuttama, ii) toimenpide aiheuttaa vastaanottajalle valikoivan edun suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, iii) toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua, ja iv) toimenpide voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (122) Komissio arvioi seuraavissa johdanto-osan kappaleissa, täyttääkö Portugalin ZFM:ään sijoittautuneiden tuensaajien hyväksi toteuttama ZFM-ohjelma johdanto-osan 121 kappaleessa mainitut edellytykset ja onko se näin ollen valtiontukea.

6.1.1 Valtion varat ja valtion toiminnaksi katsominen

- (123) Portugali katsoo, että ZFM-ohjelmaan ei liity valtion varoja, koska se ei vastaa ”todellisia veromenoja” vaan pelkästään virtuaalisia veromenoja (”teoreettisia verotulojen menetyksiä”), ja tästä syystä se ei ole valtiontuki-toimenpide⁽¹⁴¹⁾.

⁽¹³⁹⁾ Neuvosto ja neuvostossa kokoontuneet jäsenvaltioiden hallitusten edustajat hyväksyivät 1. joulukuuta 1997 päätöslauselman yritysverotuksen käytäntöryhmästä, joiden tavoitteena on haitallisen verokilpailun hillitseminen. Ecofin-neuvosto perusti 9. maaliskuuta 1998 neuvoston puitteissa toimivan yritysverotuksen käytäntöryhmän arvioimaan verotoimenpiteitä, jotka saattavat kuulua käytäntöryhmän soveltamisalaan (EYVL C 99, 1.4.1998, s. 1). Ks. <https://www.consilium.europa.eu/fi/council-eu/preparatory-bodies/code-conduct-group/>

⁽¹⁴⁰⁾ Portugalin 26 päivänä kesäkuuta 2019 päivätty kirje, s. 3.

⁽¹⁴¹⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 67 kappale.

- (124) Yksi asianomainen osapuoli, ACIF, esittää samanlaisia perusteluja ja katsoo, että ohjelma ei ole tukea ⁽¹⁴²⁾.
- (125) Komissio toteaa, että Portugalin perustuslaissa Madeira tunnustetaan ”autonomiseksi alueeksi”, jolla on oma poliittis-hallinnollinen asema (Estatuto Político-Administrativo da Região Autónoma da Madeira ⁽¹⁴³⁾, jäljempänä ’Estatuto’), ja omat hallintoelimet. Komissio toteaa lisäksi, että Madeiran autonomisella alueella on Estatuton 5 §:n 1 momentin nojalla muun muassa rahoituksellinen, taloudellinen ja verotuksellinen autonomia. Komissio toteaa myös, että Estatutossa määrätään erityisestä ”alueellisesta verojärjestelmästä”, johon myös ZFM nimenomaisesti kuuluu ⁽¹⁴⁴⁾. Alueviranomaisten keräämät verot ja maksut ovat Madeiran autonomisen alueen tuloja ⁽¹⁴⁵⁾, ja verotulot ovat muun muassa oikeushenkilöiden tuloista ja voitoista sekä leimaverosta saatavia tuloja ⁽¹⁴⁶⁾. Madeiran autonomisella alueella on oma verotusvalta ja valtuudet mukauttaa kansalliset verosäännökset alueellisiin erityispiirteisiin ⁽¹⁴⁷⁾. Lisäksi alueellisella parlamentilla on valtuudet alentaa Portugalin alueen kansallisen parlamentin vuosittain vahvistamaa yhteisöverokantaa ⁽¹⁴⁸⁾. Komissio toteaa myös, että EBF:n 36 §:ssä säädetään ZFM:n oikeudellisesta kehyksestä ⁽¹⁴⁹⁾.
- (126) Kuten tämän päätöksen johdanto-osan 12 ja 13 kappaleessa kuvataan, ZFM-ohjelma koskee yhteisöveron alennusta ja muita vapautuksia Portugalin valtiolle tavallisesti maksettavista veroista ⁽¹⁵⁰⁾. Se mahdollistaa erityisesti yhteisöveron alentamisen verrattuna veroon, joka tavallisesti maksetaan yhteisöjen tuloja ja voittoja koskevan yhteisöverolain (Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Coletivas, jäljempänä ’CIRC’) ⁽¹⁵¹⁾ nojalla yhteisöjen tuloista, muun muassa tietyin edellytyksin sovellettavan 50 prosentin yhteisöveron lisäalennuksen.
- (127) Valtion verotulojen menetys vastaa verotustukiin käytettyjen valtion varojen määrää. Sallimalla CIRC:n nojalla veronalennuksen EBF:n 36 §:llä hyväksytyin ZFM-ohjelman mukaisesti Portugali luopuu tuloista, jotka se olisi saanut, jos se ei olisi säätänyt tätä verosäännöstä. Yhteisöveron alennus myönnetään valtion varoista. Toimenpide on pantu täytäntöön valtion säädöksellä (parlamentin antamalla veroetuksia koskevalla säännöstöllä, Estatuto dos Benefícios Fiscais, jäljempänä ’EBF’), joka on Portugalin valtiosta johtuva säädös. Koska tämän veroetuuden myöntävät Portugalin viranomaiset, se johtuu valtiosta.
- (128) Valtiontuen käsite ei kata ainoastaan positiivisia suorituksia, vaan myös toimenpiteet, jotka eivät ole avustuksia sanan suppeassa merkityksessä mutta jotka eri tavoin alentavat yrityksen vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia ja ovat siten sekä luonteeltaan että vaikutuksiltaan avustusten kaltaisia ⁽¹⁵²⁾.
- (129) Näin ollen komissio päättää, että yhteisöveron alennus (mukaan lukien yhteisöveron 50 prosentin lisäalennus teollista toimintaa ZFM:n teollisuusalueella harjoittaville yrityksille) myönnetään valtion varoista ja se voidaan katsoa valtiosta johtuvaksi toimenpiteeksi ⁽¹⁵³⁾.

⁽¹⁴²⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 99 kappale.

⁽¹⁴³⁾ Laki nro 13/91, annettu 5 päivänä kesäkuuta 1991, sellaisena kuin se on muutettuna 21 päivänä elokuuta 1999 annetulla lailla nro 130/99 ja 21 päivänä kesäkuuta 2000 annetulla lailla nro 12/2000.

⁽¹⁴⁴⁾ Estatuton 107 §:n 4 momentti ja 146 §.

⁽¹⁴⁵⁾ Estatuton 108 b §.

⁽¹⁴⁶⁾ Estatuton 112 §:n 1 momentin b ja e kohta. Ks. myös autonomisen alueiden taloudesta 2 päivänä syyskuuta 2013 annetun lain nro 2/2013 (Lei das Finanças das Regiões Autónomas, jäljempänä ’LFRA’) 26 §.

⁽¹⁴⁷⁾ LFRA:n 55 ja 56 §.

⁽¹⁴⁸⁾ LFRA:n 59 §:n 2 momentti.

⁽¹⁴⁹⁾ Estatuton 146 §:n 4 momentti ja LFRA:n 59 §:n 6 momentti.

⁽¹⁵⁰⁾ LFRA:n 5 §, 26 § ja 59 §:n 2, 3, 4 ja 6 momentti. Vuosien 2007–2013 osalta ks. 19 päivänä helmikuuta annettu laki nro 1/2007, sellaisena kuin se on muutettuna 29 päivänä maaliskuuta 2010 annetulla lailla nro 1/2010, 16 päivänä kesäkuuta annetulla lailla nro 2/2010 ja 20 päivänä joulukuuta 2012 annetulla lailla nro 64/2012.

⁽¹⁵¹⁾ Kolme prosenttia vuosina 2007–2009, neljä prosenttia vuosina 2010–2012 ja viisi prosenttia vuosina 2013–2020 sen sijaan, että veroa olisi peritty 29 prosenttia vuonna 2007, 20 prosenttia vuosina 2008–2011, 25 prosenttia vuosina 2012–2013, 23 prosenttia vuonna 2014 ja 21 prosenttia vuosina 2015–2020.

⁽¹⁵²⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 8.11.2001, Adria-Wien Pipeline ja Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, 38 kohta; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 15.3.1994, Banco Exterior de España, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, 13 kohta; ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 1.12.1998, Ecotrade, C-200/97, ECLI:EU:C:1998:579, 34 kohta.

⁽¹⁵³⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 16.5.2002, Ranska v. komissio, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 24 kohta; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 5.4.2006, Deutsche Bahn AG v. komissio, T-351/02, ECLI:EU:T:2006:104, 103 kohta.

6.1.2 Valikoiva etu

- (130) Portugali katsoo, että ZFM-ohjelma ei ole valikoiva, koska sillä ei ”suosita tiettyjä yrityksiä tai tiettyjen tavaroiden valmistusta” SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Portugali katsoo, että kaikki kaupallista, teollista, merenkulkuun liittyvää tai muuta palvelutoimintaa harjoittavat yritykset ovat todennäköisesti sijoittautuneet ZFM:ään. Portugalin mukaan ZFM-ohjelma on osa Portugalin verojärjestelmän yleistä taloudellista rakennetta eikä toimenpide aiheuta valikoivaa etua ZFM-ohjelmaan rekisteröidyille yrityksille. Tästä syystä se ei ole valtiontukea. ZFM-ohjelmaa olisi pikemminkin pidettävä yleisenä toimenpiteenä ⁽¹⁵⁴⁾.
- (131) Unionin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sen määrittämiseksi, onko valtion toimenpide valtiontukea, on tarpeen selvittää, saavatko toimenpiteen kohteena olevat yritykset taloudellisen edun, jota ne eivät olisi saaneet tavanomaisissa markkinaolosuhteissa eli ilman valtion toimenpidettä. Toimenpide, jolla viranomaiset myöntävät tietyille yrityksille verovapautuksen, joka asettaa sen saajat muita verovelvollisia edullisempaan asemaan, on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea ⁽¹⁵⁵⁾. Samoin valtiontukea voi olla toimenpide, jolla tietyille yrityksille annetaan alennus normaalisti maksettavasta verosta.
- (132) ZFM-ohjelma on aluetukiohjelma, jolla, sellaisena kuin se on hyväksytty komission päätöksellä 2007, sallittiin Madeiralla tosiasiallisesti ja olennaisesti harjoitetusta toiminnasta johtuvien voittojen alennetun yhteisöveron muodossa myönnettävä tuki ja muut tämän päätöksen johdanto-osan 12 kappaleessa kuvatut verovapautukset.
- (133) ZFM-ohjelmaa säännellään EBF:n 36 §:llä, kuten tämän päätöksen johdanto-osan 127 kappaleessa selostetaan ⁽¹⁵⁶⁾.
- (134) Madeiran alueella toimiviin yrityksiin sovellettiin useita (tavanomaisia) yhteisöverokantoja vuosina 2007–2014 alueen talousarviosta annettujen toisiaan seuranneiden lakien nojalla ⁽¹⁵⁷⁾. ZFM-ohjelmaan rekisteröidyt yritykset hyötyvät voitoista perittävän yhteisöveron alennuksesta ⁽¹⁵⁸⁾ tai muista verovapautuksista 31 päivään joulukuuta 2020 saakka. ZFM-ohjelman avulla tuensaajat voivat säästää menoissaan. Tämän poikkeuksen erityisenä tavoitteena on hyödyttää ja edistää ZFM-ohjelmaan rekisteröityjen yritysten toimintaa ja asettaa nämä yritykset suotuisampaan asemaan kuin muut muualla Portugalissa tai Madeiran autonomisella alueella sijaitsevat yritykset.
- (135) Näin ollen tarkasteltavana oleva toimenpide aiheuttaa edun ainoastaan ZFM:ään sijoittautuneille yrityksille. Kun otetaan huomioon toimenpiteen maantieteellinen soveltamisala, tarkasteltavana oleva toimenpide on valikoiva, koska se on ainoastaan rajattuun ZFM-ohjelmaan rekisteröityjen yritysten saatavilla.
- (136) Edellä esitetyn perusteella komissio päättää, että ZFM-ohjelmalla annetaan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valikoiva etu ZFM-ohjelmaan rekisteröidyille yrityksille, koska sillä kevennetään verotaakkaa, joka niiden olisi tavallisesti maksettava.

⁽¹⁵⁴⁾ Ks. tämän päätöksen johdanto-osan 68 ja 69 kappale.

⁽¹⁵⁵⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 10.1.2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA ym., C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, 132 kohta.

⁽¹⁵⁶⁾ Edellä oleva alaviite 5.

⁽¹⁵⁷⁾ Veronalennus oli 29 prosenttia vuonna 2007 (Decreto Legislativo Regional No 3/2007/M, 9.1.2007, 12 §); 20 prosenttia vuosina 2008–2011 (Decreto Legislativo Regional No 2/2008/M, 16.1.2008, 15 §, Decreto Legislativo Regional No 45/2008/M, 31.12.2008, 14 §, Decreto Legislativo Regional No 34/2009/M, 31.12.2009, 13 § ja Decreto Legislativo Regional No 2/2011/M, 10.1.2008, 14 §); 25 prosenttia vuosina 2012–2013 (Decreto Legislativo Regional No 20/2011/M, 26.12.2011, 2 §, ja Decreto Legislativo Regional No 42/2012/M, 31.12.2012, 16 §); ja 23 prosenttia vuonna 2014 (Decreto Legislativo Regional No 31-A/2013/M, 31.12.2013, 18 §).

⁽¹⁵⁸⁾ Edellä oleva alaviite 15.

6.1.3 Kilpailun vääristyminen ja vaikutus kauppaan

- (137) Portugali ei väittänyt suoraan, että toimenpide ei vääristäisi tai uhkaisi vääristää kilpailua eikä vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan⁽¹⁵⁹⁾. Sitä vastoin yksi asianomaisista osapuolista, ACIF, väitti olevan erittäin epätodennäköistä, että ZFM-ohjelma vääristäisi kilpailua ja vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan⁽¹⁶⁰⁾.
- (138) Valtion toimenpiteen katsotaan vääristävän tai uhkaavan vääristää kilpailua, jos se on omiaan parantamaan tuensaajan kilpailuasemaa verrattuna muihin yrityksiin, joiden kanssa se kilpailee⁽¹⁶¹⁾. Kilpailun katsotaan vääristyvän SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, jos valtio myöntää taloudellista etua yritykselle kilpailulle vapautetuilla aloilla, joilla on tai voisi olla kilpailua⁽¹⁶²⁾. Jos valtion myöntämä taloudellinen tuki vahvistaa jonkin yrityksen asemaa jäsenvaltioiden välisessä kaupassa muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna, tuen on katsottava vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan⁽¹⁶³⁾.
- (139) Siltä osin kuin ZFM-ohjelmaan rekisteröidyt yritykset harjoittavat kansainväliselle kilpailulle avointa toimintaa, kyseinen toimenpide parantaa niiden kilpailuasemaa ja uhkaa vääristää kilpailua ja voi siten vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

6.1.4 Luokittelu voimassa olevaksi tueksi ja aiheelliset toimenpiteet

- (140) Portugalin mukaan ZFM-ohjelmaa – mikäli se on ”tukea” – olisi pidettävä voimassa olevana tukena. Portugali toteaa lisäksi, että ZFM-ohjelma perustettiin vuonna 1980⁽¹⁶⁴⁾ eli ennen Portugalin liittymistä Euroopan talousyhteisöön vuonna 1986 eikä siihen ole tehty merkittäviä muutoksia voimassa olevaa tukea koskevan neuvottelukehityksen ulkopuolella. Tästä syystä se olisi luokiteltava asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b kohdan i alakohdassa tarkoitetuksi ”voimassa olevaksi” tueksi⁽¹⁶⁵⁾.
- (141) Edellä esitetyn perusteella Portugali katsoo, että komission olisi ehdotettava asianmukaisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan ZFM-ohjelman soveltuvuus sisämarkkinoille myös jatkossa. Tällaisia toimenpiteitä voisivat olla tukiohjelman sisällön muuttaminen, uusien vaatimusten käyttöönotto tai nykyisten vaatimusten selventäminen⁽¹⁶⁶⁾.
- (142) Asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan i alakohdan mukaan voimassa olevalla tuella tarkoitetaan ”tukia, jotka olivat olemassa ennen perustamissopimuksen voimaantuloa kyseisissä jäsenvaltioissa, eli tukiohjelmaa ja yksittäisiä tukia, jotka on otettu käyttöön ennen SEUT-sopimuksen voimaantuloa ja joita voidaan soveltaa edelleen SEUT-sopimuksen voimaantulon jälkeen”.
- (143) Portugalin liittymisasiakirjan⁽¹⁶⁷⁾ 26 artiklassa ja liitteessä I olevassa 10 jaksossa määrätään toimielinten hyväksymiin säädöksiin tehtävistä mukautuksista, joihin sisältyy tullilainsäädäntöä koskevassa jaksossa ”Zona Franca da Madeira”. Portugalin liittymisasiakirjassa ei määrätä, että ZFM-ohjelmaa olisi pidettävä EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 1 kohdassa (nykyisin SEUT-sopimuksen 108 artiklan 1 kohdassa) tarkoitettuna voimassa olevana tukena.

⁽¹⁵⁹⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 113 kappale.

⁽¹⁶⁰⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 99 kappaleen loppuosaa.

⁽¹⁶¹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 17.9.1980, Philip Morris, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, 11 kohta, ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 15.6.2000, Alzetta ym. v. komissio, yhdistetyt asiat T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 ja T-23/98, ECLI:EU:T:2000:151, 80 kohta.

⁽¹⁶²⁾ Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 15.6.2000, Alzetta ym. v. komissio, yhdistetyt asiat T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 ja T-23/98, ECLI:EU:T:2000:151, 141–147 kohta.

⁽¹⁶³⁾ Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 4.4.2001, Regione autonoma Friulia-Venezia Giulia v. komissio, T-288/97, ECLI:EU:T:2001:115, 41 kohta.

⁽¹⁶⁴⁾ Asetus nro 500/80, annettu 20 päivänä lokakuuta 1980, ja alueellinen sääntelyasetus nro 53/82, annettu 23 päivänä elokuuta 1982. Ks. myös asetus nro 502/85, annettu 30 päivänä joulukuuta 1985, ja asetus nro 165/86, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1986.

⁽¹⁶⁵⁾ Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, 67 kohta.

⁽¹⁶⁶⁾ Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, 85 kohta.

⁽¹⁶⁷⁾ Liittymisehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehty asiakirja – Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL L 302, 15.11.1985, s. 23).

- (144) Lisäksi ensimmäinen valtiontukisääntöjen mukainen ilmoitus ZFM-ohjelmasta (järjestely I) tehtiin vuonna 1986, ja komissio hyväksyi sen 25 päivänä toukokuuta 1987 tehdyllä päätöksellä. Vuoden 1987 jälkeen ZFM-ohjelmaa jatkettiin useita kertoja, ja sen seuraajaohjelmat hyväksyttiin komission vuosina 2002 ja 2007 tekemillä päätöksillä⁽¹⁶⁸⁾. Lisäksi ZFM-ohjelmaan tehtiin merkittäviä muutoksia peräkkäisissä järjestelyissä I, II ja III. Järjestelyssä I ei edellytetty työpaikkojen luomista/säilyttämistä. Tämä vaatimus otettiin käyttöön järjestelyssä II (se liittyi tuensaajien vuotuiselle veroperusteelle asetettuihin veroperusteen enimmäismääriin) ja säilytettiin järjestelyssä III. Järjestelyn II ulkopuolelle jätettiin kaikki toiminta, johon liittyy rahoituksen välitystä, vakuutustoimintaa, rahoitusta palvelevaa toimintaa ja vakuuttamiseen liittyvää toimintaa, sekä kaikki konsernin sisäisiin palveluihin liittyvä toiminta (koordinointi, kassapalvelut ja jakelukeskukset)⁽¹⁶⁹⁾. Siinä myös otettiin käyttöön ohjelman tukien asteittainen vähentäminen korottamalla sovellettavia verokantoja (yksi prosentti vuosina 2003 ja 2004, kaksi prosenttia vuosina 2005 ja 2006 ja kolme prosenttia vuodesta 2007 alkaen). Lisäksi siinä otettiin käyttöön lisäetuutena yhteisöveron 50 prosentin alennus ZFM:n teollisuuden vapaakauppa-alueella sijaitseville yrityksille. Järjestelyn III ja erityisesti komission vuoden 2013 päätöksen mukaisesti veroperusteen enimmäismääriin, joihin yhteisöveron alennusta voitiin soveltaa, hyväksyttiin 36,7 prosentin korotus.
- (145) Edellä esitetyn perusteella tähän asiaan liittyvä toimenpide ei ole neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan b alakohdan i alakohdassa tarkoitettua voimassa olevaa tukea. Sen vuoksi siihen ei voida soveltaa kyseisen asetuksen 22 artiklaa, jonka perusteella Portugali edellyttää komission rajoittavan toimensa ”aiheellisten toimenpiteiden” hyväksymiseen.

6.1.5 Vähämerkityksinen tuki

- (146) Jos ZFM-ohjelman yksittäiset tuensaajat saavat edun, joka ei ylitä komission asetuksessa (EY) N:o 1998/2006⁽¹⁷⁰⁾ vahvistettuja kynnyksarvoja, kyseistä etua ei katsota valtiontueksi eikä se näin ollen kuulu EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa (nykyisin SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohta) määrätyn kiellon soveltamisalaan, jos kaikki muut kyseisessä asetuksessa vahvistetut edellytykset täyttyvät. Vastaavasti ZFM-ohjelman tuensaajat, jotka ovat saaneet edun, joka ei ylitä komission asetuksessa (EU) N:o 1407/2013⁽¹⁷¹⁾ (jota sovelletaan taannehtivasti käsiteltävänä olevaan asiaan sen 7 artiklan 1 kohdan nojalla) määriteltyjä kynnyksarvoja, eivät ole saaneet SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvaa valtiontukea edellyttäen, että kaikki muut kyseisessä asetuksessa säädetyt edellytykset täyttyvät.
- (147) Portugalin toimittamien määrällisten tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että ZFM-ohjelman tuensaajien saaman tuen määrä on monissa tapauksissa alle 200 000 euron vähimmäismäärän.

Päätelmä tuen olemassaolosta

- (148) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Portugalin ZFM:n yritysten hyväksi toteuttama toimenpide on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.
- (149) Tässä yhteydessä on syytä mainita myös, että Portugali ei kiistänyt komission vuoden 2007 päätöksessä esitettyä päätelmää tuen olemassaolosta⁽¹⁷²⁾.

⁽¹⁶⁸⁾ Ks. alaviite 9.

⁽¹⁶⁹⁾ Ks. 24 päivänä heinäkuuta 2003 annetun asetuksen 163/2003 johdanto-osa.

⁽¹⁷⁰⁾ Komission asetus (EY) N:o 1998/2006, annettu 15 päivänä joulukuuta 2006, perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen (EUVL L 379, 28.12.2006, s. 5). Tätä asetusta sovellettiin 1 päivän tammikuuta 2007 ja 31 päivän joulukuuta 2013 välisenä aikana (ks. 6 artikla).

⁽¹⁷¹⁾ Komission asetus (EU) N:o 1407/2013, annettu 18 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen (EUVL L 352, 24.12.2013, s. 1).

⁽¹⁷²⁾ Portugali viittaa komissiolle vuonna 2006 toimitetussa ZFM-ohjelmaa koskevassa ilmoituksessa ZFM-ohjelmaan ”alueellisena toimintatukiohjelmana”. Ks. Portugalin 28 päivänä kesäkuuta 2006 päivätty kirje (1900/80932), erityisesti yleisen ilmoituslomakkeen 2.1 ja 10 alajaksot, lisätietolomakkeen 1.2 alajakso, ilmoitetun lakiesityksen johdanto sekä 24 päivänä heinäkuuta 2003 annettun asetuksen nro 163/2003 perustelut ja johdanto-osa. Ks. myös Portugalin 29 päivänä lokakuuta 2015 päivätty kirje, s. 22, 31 päivänä maaliskuuta 2016 päivätty kirje, s. 4, ja 21 päivänä marraskuuta 2017 päivätty kirje, s. 5–6.

6.2 Tuen soveltuvuus sisämarkkinoille

6.2.1 ZFM-ohjelman yhdenmukaisuus komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten kanssa

- (150) Portugali katsoo, että Portugalin viranomaisten toteuttama ZFM-ohjelma on Portugalin ilmoitusajankohtana tekemien sitoumusten ja komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten mukainen.

Niiden voittojen alkuperä, joihin sovelletaan alennettua yhteisöveroa

- (151) ZFM-ohjelma arvioitiin vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen perusteella alueelliseksi toimintatueksi, ja se hyväksyttiin komission vuosien 2007 ja 2013 päätöksillä. ZFM-ohjelmasta myönnettiin tukea alennettuna yhteisöverona, jota perittiin Madeiralla tosiasiallisesti ja olennaisesti toteutetusta toiminnasta saaduista voitoista, ja vapautuksena muista veroista tiettyihin tuen enimmäismääriin asti. Nämä enimmäismäärät laskettiin veroperusteen enimmäismäärien mukaan, jotka puolestaan perustuivat tuensaajien työpaikkojen määrään kunakin verovuonna.
- (152) Komission vuoden 2007 päätökseen johtaneessa ilmoitusmenettelyssä Portugali ei kiistänyt, että ohjelmassa myönnetyt veronalennukset koskivat vain Madeiralla harjoitettavaa toimintaa, kuten aloittamispäätöksen 32 kohdassa muistutetaan ⁽¹⁷³⁾.
- (153) Vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa sallitaan alueellinen toimintatuki vain poikkeustapauksissa ⁽¹⁷⁴⁾: ”tämäntyyppisiä tukia voidaan kuitenkin sallia alueilla, joihin sovelletaan 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan [nykyisin SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohta] poikkeusta edellyttäen, että tuki edistää alueellista kehitystä, myöntäminen on perusteltua tuen laadun vuoksi ja tuen taso on suhteessa niihin haittoihin, joita sillä pyritään lievittämään” ⁽¹⁷⁵⁾.
- (154) Madeira on epäilemättä SEUT-sopimuksen 349 artiklassa tarkoitettu syrjäisin alue, joten se on tukikelpoinen SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla.
- (155) Toimintatukiohjelman vaikutusta alueen aluekehitykseen on kuitenkin arvioitava oikeasuhteisesti suhteessa kyseisen alueen haittoihin, jotka syrjäisimmillä alueilla ovat SEUT-sopimuksessa tunnustettuja rakenteellisia ja pysyviä haittoja, kuten syrjäisyys, saaristoluonne, pieni koko, vaikea pinnanmuodostus ja ilmasto sekä taloudellinen riippuvuus muutamista harvoista tuotteista, jotka mainitaan SEUT-sopimuksen 349 artiklassa.
- (156) Kuten aloittamispäätöksen 30 kohdassa muistutetaan, syrjäisimmille alueille myönnettävän alueellisen toimintatuen tarkoituksena on korvata näillä alueilla kyseisten haittojen vuoksi yrityksille aiheutuneet lisäkustannukset.
- (157) ZFM-ohjelmaa arvioitaessa lisäkustannukset yksilöitiin ja niiden määrä määritettiin Portugalin viranomaisten toimittaman tutkimuksen perusteella. Komission vuoden 2007 päätöksessä arvioitiin toimenpiteen oikeasuhteisuutta näiden määrällisesti määritettyjen lisäkustannusten perusteella niin koko ZFM:n tasolla kuin kunkin ZFM-ohjelmaan rekisteröidyn tuensaajan tasolla ⁽¹⁷⁶⁾.
- (158) Portugali katsoo, että niiden voittojen alkuperää, joihin sovelletaan yhteisöveron alennusta, on arvioitava sen perusteella, mikä on ohjelman vaikutus Madeiran autonomisen alueen aluekehitykseen. Alkuperää ei pitäisi rajoittaa maantieteellisesti Madeiran alueeseen, koska tämä rajoittaisi tukiohjelman pelkästään ZFM:ssä sijaitseville yrityksille aiheutuneiden lisäkustannusten korvaamiseen ⁽¹⁷⁷⁾. Portugali katsoo lisäksi, että toteutettu ohjelma on kansainvälisten verostandardien mukainen, että ZFM:n yritykset harjoittavat OECD:n BEPS-toimintasuunnitelmassa tarkoitettua merkittävää toimintaa ja että niihin sovelletaan verolainsäädännön vaatimuksia ja niitä valvotaan monin tavoin ⁽¹⁷⁸⁾. Asianomaiset osapuolet tukevat yleisesti ottaen tätä kantaa ⁽¹⁷⁹⁾.

⁽¹⁷³⁾ Portugalin 19 päivänä joulukuuta 2006 päivätty kirje.

⁽¹⁷⁴⁾ Vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen 6 kohta.

⁽¹⁷⁵⁾ Vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen 76 kohta.

⁽¹⁷⁶⁾ Komission vuoden 2007 päätöksen 53 ja 59 kohta.

⁽¹⁷⁷⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 74 kappale.

⁽¹⁷⁸⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 77 kappale.

⁽¹⁷⁹⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 100 ja 101 kappale.

- (159) Toisin kuin Portugali väittää ⁽¹⁸⁰⁾, ZFM-ohjelmaan rekisteröidyille yrityksille aiheutuu tällaisia lisäkustannuksia vain, jos ne harjoittavat toimintaansa tosiasiallisesti ja olennaisesti Madeiralla, mikä tarkoittaa, että niiden voittojen on oltava peräisin toimista, joihin kohdistuu suoraan tällaisia lisäkustannuksia. Muunlaisia voittoja, joiden rasitteena ei ole tällaisia kustannuksia, koska ne ovat syntyneet alueen ulkopuolella harjoitetusta toiminnasta, ei voida ottaa huomioon verotoimenpiteestä hyötyvässä veroperusteessa.
- (160) Komissio huomauttaa, että Portugali totesi selvästi koko vuoden 2015 jälkivalvonnan ajan ja vahvisti muodollisen tutkintamenettelyn yhteydessä, että tuensaajien ei välttämättä tarvitse harjoittaa toimintaansa alueella ja että jopa alueen ulkopuolella harjoitettu toiminta sai tukea ohjelmasta (ks. tämän päätöksen johdanto-osan 20 ja 21 kappale).
- (161) Komissio katsoo, että Portugalin tuomitsema voittojen alkuperää koskeva niin kutsuttu ”maantieteellinen rajoitus” on vain komission vuosien 2007 ja 2013 päätöksissä esitetty muunnelma vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa vahvistetuista perusperiaatteista ja että ZFM-ohjelman toteutus ei voittojen alkuperän osalta ole kyseisten suuntaviivojen toimintatukea koskevien määräysten mukaista.
- (162) Komissio ei esittänyt aloittamispäätöksessä epäilyjä ohjelman yhdenmukaisuudesta kansainvälisten verostandardien ja verolainsäädännön vaatimusten kanssa. Valtiontukien valvontaa varten on arvioitava tuensaajien toiminnan tosiasiallisuutta ja olennaisuutta suhteessa tämän päätöksen johdanto-osan 156 ja 157 kappaleessa mainittuihin vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen toimintatukea koskeviin periaatteisiin eikä suhteessa OECD:n verosopimuksiin, joilla on omat erilliset verotukselliset tavoitteensa.
- (163) Komissio huomauttaa myös, että tämän päätöksen johdanto-osan 21 kappaleessa kuvattu lakisääteinen vaatimus, joka koskee ZFM:ssä tuotettujen tulojen kirjanpidollista erottelua verotusta varten, ei sinänsä riitä poistamaan komission epäilyjä ZFM-ohjelman veroperusteen asianmukaisuudesta, koska tämän vaatimuksen piiriin kuuluvien ZFM:n tulojen tuottamista ei ole määritelty suhteessa vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen toimintatukea koskeviin periaatteisiin.
- (164) Tällainen kirjanpidollinen erottelu osoittaa päinvastoin vain, että alhaisempaa verokantaa sovellettiin toisaalta tuensaajien ja toisaalta ZFM:n alueella olevien yhteisöjen sekä Portugalin valtion alueen ulkopuolella olevien yhteisöjen välisistä liiketoimista saatuihin tuloihin. Tällaisen kirjanpidollisen erottelun perusteella ei kuitenkaan ole mahdollista päätellä, johtuvatko kyseiset liiketoimet tuensaajien tosiasiallisesti ja olennaisesti Madeiralla vai sen ulkopuolella harjoittamasta toiminnasta.
- (165) Komissio toteaa lopuksi, että veroperusteeseen ja voittojen alkuperään liittyvät perusteelliset verotarkastukset tehtiin tämän päätöksen johdanto-osan 158 kappaleessa selostetun Portugalin viranomaisten toimintatavan mukaisesti eikä niissä otettu huomioon tukikelpoisten voittojen ja ZFM:ssä aiheutuneiden lisäkustannusten välistä yhteyttä, kuten vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa ja niihin perustuvissa komission vuosien 2007 ja 2013 päätöksissä edellytetään.
- (166) Näin ollen komissio katsoo, että Portugalin esittämät perustelut, jotka koskevat yhdenmukaisuutta verosääntöjen, oikeudellisten vaatimusten ja verotukseen liittyvien tarkastusten kanssa, eivät ole merkityksellisiä arvioitaessa ZFM-ohjelman toteutusta suhteessa vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoihin sekä komission vuosien 2007 ja 2013 päätöksiin.
- (167) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että sen epäilyjä ZFM-ohjelman veronalennuksesta hyötyvien voittojen alkuperästä ei ole hälvennetty, ja päättelee, että ZFM-ohjelma on tämän perusteen osalta toteutettu komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten vastaisesti.

Työpaikkojen luominen/säilyttäminen alueella

- (168) Kuten tämän päätöksen johdanto-osan 151 kappaleessa muistutetaan, tuen enimmäismäärät, jotka ZFM-ohjelmaan rekisteröidyt tuensaajat voivat saada hyväksytystä alueellisesta toimintatukiohjelmasta, lasketaan sen perusteella, kuinka monta työpaikkaa tuensaajayrityksissä kunakin verovuonna oli.

⁽¹⁸⁰⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 73 ja 74 kappale.

- (169) Komissio huomauttaa, että työpaikkojen luomista/säilyttämistä koskeva vaatimus oli ohjelmaan pääsyn edellytys ja se sisällyttiin Portugalin ilmoittamaan ZFM-ohjelmaan sisältyvän tuen määrän laskentamenetelmään ⁽¹⁸¹⁾, joka hyväksyttiin komission vuosien 2007 ja 2013 päätöksillä.
- (170) Lisäksi komission vuoden 2007 päätöksessä ZFM-ohjelmassa syntyvien työpaikkojen arvioitiin edistävän aluekehitystä ⁽¹⁸²⁾.
- (171) Komissio toteaa lisäksi, että työpaikkojen luominen/säilyttäminen oli olennainen osa hyväksyttyä alueellista ZFM-ohjelmaa. Näin ollen työpaikkojen lukumäärä on tuen määrään vaikuttava muuttuja ja mittaa ohjelman vaikutusta aluekehitykseen, ja kummassakin tarkoituksessa sen olisi perustuttava objektiiviseen ja hyväksi osoittautuneeseen menetelmään, jota käytetään valtioneuvoston päätöksissä.
- (172) Portugali hylkää komission tuen määrän laskemiseksi käyttämän työpaikkojen rajoittavan määritelmän, joka perustuu kokoaikavastaaviin tai vuosityöyksikköihin. Sitä vastoin Portugali väittää, että sen ”työpaikan” määritelmä on yhdenmukainen kansallisten ja kansainvälisten työmarkkinasääntöjen kanssa, että tuensaajiin kohdistettiin lukuisia tarkastuksia, joiden tulokset on ilmoitettu komissiolle, ja että näin ollen ohjelma toteutettiin komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten mukaisesti.
- (173) Toisin kuin Portugali väittää ⁽¹⁸³⁾, komissio katsoo, että vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen 58 kohdassa ja erityisesti siihen liittyvässä alaviitteessä 52 esitetyn menetelmän, jonka mukaan ”työntekijöiden määrällä tarkoitetaan vuosityöyksiköiden määrää eli vuoden aikana kokopäivätyössä olleen henkilöstön määrää [ja] osa-aikatyö ja kausityö lasketaan vuosityöyksiköiden murto-osina”, soveltaminen luotujen/säilytettyjen työpaikkojen lukumäärän laskemiseksi on asianmukaista, vaikka tämä määritelmä sisältyy ainoastaan vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen alueellista investointitukea koskevaan jaksoon. Tähän menetelmään viitataan myös mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen ⁽¹⁸⁴⁾ 5 artiklassa, jota sovelletaan yleisesti unionin lainsäädännössä ja erityisesti unionin valtioneuvoston päätöksissä, sillä nämä suositukset sisällytettiin johdonmukaisesti vuoden 2008 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitteeseen I sekä vuoden 2014 yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen.
- (174) Toisin kuin Portugali väittää, tällainen kokoaikavastaaviin ja vuosityöyksikköihin perustuva työpaikkojen määritelmä on paras tapa laskea mukaan syrjimättömästi kaikenlaiset työsuhteet ja -sopimukset, vakituiset tai tilapäiset työsuhteet, useita työsopimuksia eri yritysten kanssa tehneet työntekijät ja hallituksen jäsenet ja etätyöntekijät, koska työntekijän ZFM:ssä sijaitsemassa yrityksessä tosiasiallisesti työskentelemä aika lasketaan objektiivisesti ja todennettavasti. Komissio suhtautuu neutraalisti kansallisen lainsäädännön mukaisen työsuhteen luonteeseen, kunhan työpaikkojen laskenta valtioneuvoston tukea varten tapahtuu objektiivisesti.
- (175) Komissio toteaa joka tapauksessa, että vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen alaviitteessä 52 esitetystä määritelmästä huolimatta Portugali ei ole soveltanut mitään työpaikkojen määritelmää, jolla tosiasiallisesti laskettaisiin Madeiralla luotujen ja säilytettyjen työpaikkojen määrä. Kuten tämän päätöksen johdanto-osan 28 kappaleessa todetaan, Portugali on hyväksynyt ZFM-ohjelman mukaisiksi päteviksi työpaikoiksi minkä tahansa työsuhteen sen oikeudelliseen luonteeseen katsomatta riippumatta tuensaajien vuotuisissa veroilmoituksissa ilmoittamasta tosiasiallisten työtuntien, -päivien ja -kuukausien määrästä. Se ei tässä yhteydessä tarkistanut, kuinka kauan työntekijä todellisuudessa oli työskennellyt kunkin tuensaajan palveluksessa eikä muuntanut tätä aikaa kokoaikavas- taaviksi.
- (176) Kun otetaan huomioon vuoden 2015 jälkivalvonnan tulokset ja Portugalin muodollisen tutkintamenettelyn aikana toimittamat tiedot, komissio katsoo, että Portugalin viranomaiset eivät pystyneet tuensaajien antamien ilmoitusten perusteella tarkastamaan ilmoitettujen työpaikkojen tosiasiallisuutta tai pysyvyyttä komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten mukaisesti nimenomaan siksi, ettei ollut olemassa kaikkiin työsuhteisiin sovellettavaa yhteistä objektiivista laskentamenetelmää.

⁽¹⁸¹⁾ Portugalin 28 päivänä kesäkuuta 2006 päivätty kirje (ilmoitus järjestelystä III).

⁽¹⁸²⁾ Komission vuoden 2007 päätöksen 64 kohta.

⁽¹⁸³⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 87 kappale.

⁽¹⁸⁴⁾ Komission suositus, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (K (2003) 1422) (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

- (177) Lopuksi komissio huomauttaa, että Portugali ei vahvistanut, että kaikkien ZFM-ohjelman soveltamiseksi kirjattujen työpaikkojen tehtäviä hoitivat työntekijät, jotka osallistuivat tosiasiallisesti ja olennaisesti Madeiralla harjoitettavaan toimintaan. Portugalin viranomaiset ilmoittivat, että joissakin tapauksissa työntekijöiden lukumäärän ilmoittamatta jättäminen vuotuisissa ilmoituksissa ei vaikuttanut maksettavan veron ja veroetuuden arviointiin; eräissä muissa tapauksissa vuoden 2015 jälkivalvonnan yhteydessä saatiin näyttöä ZFM:n, Madeiran ja jopa unionin ulkopuolella sijaitsevista työpaikoista. Komissio toteaa lisäksi, että komission useista pyynnöistä ⁽¹⁸⁵⁾ huolimatta Portugali ei toimittanut tietoja kaikkien ZFM-ohjelman tuensaajien työntekijöiden tosiasiallisen toiminnan toteutuspaikasta.
- (178) Komissio myöntää, että Portugali on toimittanut asiakirjoja, jotka osoittavat, että ZFM-ohjelman tuensaajiin kohdistui runsaasti valvontaa. Toisin kuin Portugali väittää, komissio ei ole koskaan kyseenalaistanut Portugalin viranomaisten suorittamien verotarkastusten tehokkuutta sinänsä, vaan ainoastaan sen, olivatko ne tehokkaita kunkin ZFM:n tuensaajayrityksen työpaikkojen määrän laskemiseksi tarkasti sekä luotujen työpaikkojen ja Madeiralla tosiasiallisesti ja olennaisesti harjoitetun toiminnan välisen yhteyden arvioimiseksi. Komissiolle toimitetut asiakirjat vahvistavat, että verotukseen liittyviä tarkastuksia todella tehtiin. Kerätyt tiedot eivät kuitenkaan ole merkityksellisiä valtiontuen näkökulmasta, koska tarkastuksissa ei tarkastettu kahta tässä tapauksessa oleellista ongelmaa: kunkin ZFM-ohjelman tuensaajayrityksen työpaikkojen tarkkaa määrää ja yhteyttä luotujen työpaikkojen ja tuensaajan Madeiralla tosiasiallisesti ja olennaisesti harjoittaman toiminnan välillä.
- (179) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että sen epäilyjä ZFM-ohjelmassa luotuja/säilytettyjä työpaikkoja koskevan perusteen osalta ei ole hälvennetty, ja päätelee, että ZFM-ohjelma on tämän perusteen osalta toteutettu komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten vastaisesti.

Päätelmä

- (180) Näin ollen komissio päätelee, että Portugalin toteuttama ZFM-ohjelma on komission järjestelyn III hyväksymisestä antamien vuosien 2007 ja 2013 päätösten vastainen ja näin ollen sääntöjenvastainen.

6.2.2 ZFM-ohjelman yhteensopivuus vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen kanssa

- (181) Portugali väittää, että se ei ole koskaan hyväksynyt komission tulkintaa vuosien 2007 ja 2013 päätösten ehdoista, jotka koskevat voittojen alkuperää ja työpaikkojen luomista. Portugali katsoo lisäksi, että nämä vaatimukset eivät ole sitovia, koska kyseiset päätökset on tehty vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen perusteella, joita Portugali myös pitää ei-sitovina ⁽¹⁸⁶⁾.
- (182) Portugali väittää lisäksi, että komission vuoden 2007 päätöksessä tarkoitettuun työpaikkojen luomisen määritelmään, joka perustuu kokoaikavastaaviin ja vuosityöyksikköihin, ei viitata vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen toimintatukea koskevassa jaksossa, eikä komissio kiistä tätä ⁽¹⁸⁷⁾. Tästä syystä ZFM-ohjelmaa olisi Portugalin viranomaisten mielestä arvioitava yksinomaan vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen 76–83 kohdan perusteella.
- (183) Komissio huomauttaa, että Portugali on hyväksynyt vuoden 2007 aluetukisuuntaviivat ja myöhemmät aiheelliset toimenpiteet ⁽¹⁸⁸⁾ 10 päivänä toukokuuta 2006 päivättyssä kirjeessä, mikä tarkoittaa, että vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa vahvistettuja sääntöjä oli noudatettava kaikissa aluetukiohjelmissä ⁽¹⁸⁹⁾.

⁽¹⁸⁵⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 52 ja 57 kappale.

⁽¹⁸⁶⁾ Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2019 päivätty kirje, 106, 107 ja 272 kohta.

⁽¹⁸⁷⁾ Aloitamispäätöksen 41 kohta.

⁽¹⁸⁸⁾ Komissio ehdotti aiheellisia toimenpiteitä aiempien aluetukiohjelmien muuttamiseksi tai lakkauttamiseksi uusien hyväksytyjen sääntöjen perusteella, kuten aina uusien suuntaviivojen hyväksymisen jälkeen.

⁽¹⁸⁹⁾ Valtiontuki: Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosille 2007–2013: 24 jäsenvaltiota on hyväksynyt komission ehdotuksen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 1 kohdan mukaisista aiheellisista toimenpiteistä (2006/C 153/04) (EUVL C 153, 1.7.2006, s. 1).

- (184) Vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen 76 ja 80 kohdassa sallitaan toimintatuki syrjäisimmillä alueilla edellyttäen, että i) tuen tarkoituksena on niiden lisäkustannusten korvaaminen, joita taloudellisessa toiminnassa aiheutuu perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohdassa [nykyisin SEUT-sopimuksen 349 artikla] lueteltujen tekijöiden vuoksi, ii) tuki edistää alueellista kehitystä ja iii) tuen taso on suhteessa niihin haittoihin, joita sillä pyritään lievittämään.
- (185) Siltä osin kuin ZFM-ohjelma hyödytti yrityksiä, jotka eivät tosiasiallisesti ja olennaisesti harjoittaneet toimintaansa alueella ja joille näin ollen ei aiheutunut vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa mainittuja lisäkustannuksia, ohjelman toteutus ei näin ollen ollut tämän päätöksen johdanto-osan 184 kappaleessa mainittujen vaatimusten mukaista.
- (186) Lisäksi koska työpaikkojen luomista/säilyttämistä koskevaa edellytystä ei ole arvioitu vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen investointitukea koskevassa jaksossa tai komission valtioneuvoston käytännössä vahvistetun työpaikkojen luomisen käsitteen perusteella, Portugalin toteuttama ZFM-ohjelma ei missään tapauksessa täyttäisi vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa toimintatuella asetettuja edellytyksiä, koska voittojen alkuperä ja todelliset lisäkustannukset eivät ole yhteydessä toisiinsa.

Päätelmä

- (187) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Portugalin toteuttama ZFM-ohjelma rikkoo vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen määräyksiä ja on siten sääntöjenvastaista tukea, jota ei voida pitää sisämarkkinoille soveltuvana.

6.2.3 Tukiohjelman soveltuvuus sisämarkkinoille suoraan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan perusteella

- (188) Portugalin mukaan komission olisi arvioitava ZFM-ohjelman vaikutusta syrjäisimpiä alueita koskevan EU:n politiikan mukaisesti taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden osalta ja otettava huomioon, että se on tehokkain talouspoliittinen väline Madeiran yhteenkuuluvuuden, talouskasvun ja taloudellisen kestävyuden edistämiseksi ⁽¹⁹⁰⁾.
- (189) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaan sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea taloudellisen kehityksen edistämiseen SEUT-sopimuksen 349 artiklassa tarkoitetuilla alueilla, niiden rakenteellinen, taloudellinen ja sosiaalinen tilanne huomioon ottaen.
- (190) Komissio esitti vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa edellytykset, joiden täytyessä aluetuen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille, ja vahvisti kriteerit niiden alueiden määrittämiseksi, jotka täyttävät SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaiset edellytykset. Kun komissio antaa käytäntösääntöjä ja ne julkaisemalla ilmoittaa, että niitä sovelletaan niille tarkoitettuihin tilanteisiin, se rajoittaa oikeuskäytännön ⁽¹⁹¹⁾ mukaan oman harkintavaltansa käyttämistä eikä periaatteessa voi poiketa näistä säännöistä ilman, että sen katsotaan loukanneen yleisiä oikeusperiaatteita, kuten yhdenvertaisen kohtelun periaatetta tai luottamuksensuojan periaatetta. Tästä syystä komission on arvioitava käsiteltävänä olevaa asiaa sovellettavien suuntaviivojen eli vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen perusteella, paitsi jos Portugalin viranomaiset osoittavat, että muut kuin vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa esitetyt poikkeukselliset olosuhteet edellyttävät komission arvioivan niitä ZFM-ohjelman suoraan perussopimuksen perusteella. Portugalin viranomaiset eivät kuitenkaan tässä tapauksessa edes vedonneet tällaisiin poikkeuksellisiin olosuhteisiin saati osoittaneet niiden olemassaoloa. Vaikka Portugalin toteuttaman ZFM-ohjelman soveltuvuus sisämarkkinoille on näin ollen arvioitava vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen mukaisesti, komissio arvioi täydellisyysvuoksi seuraavissa johdanto-osan kappaleissa, voidaanko Portugalin toteuttamaa ZFM-ohjelmaa pitää sisämarkkinoille soveltuvana suoraan SEUT-sopimuksen perusteella.

Vaikutus yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen

- (191) Portugali väittää, että ZFM-ohjelma edistää SEUT-sopimuksessa syrjäisimmäksi alueeksi tunnustetun Madeiran autonomisen alueen talouskehitystä. Portugalin viranomaiset ovat toimittaneet tietoja ohjelman vaikutuksista makrotalouden tasolla.

⁽¹⁹⁰⁾ Portugalin 26 päivänä syyskuuta 2018 päivätty kirje, 209 kohta.

⁽¹⁹¹⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio 8.3.2016, Kreikka v. komissio, C-431/14 P, ECLI:EU:C:2016:145, 69 ja 70 kohta.

- (192) Portugalin viranomaiset korostavat erityisesti ZFM-ohjelman merkittävää panosta Madeiran autonomisen alueen julkisen talouden vakauttamiseen. Madeiran alueellisen veroviranomaisen mukaan ZFM:n yritysten osuus Madeiran alueellisesta talousarviosta oli keskimäärin noin [10–20] prosenttia vuosina 2012–2018 ⁽¹⁹²⁾.
- (193) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että toisin kuin aloittamis päätöksen 33 kohdassa alustavasti todetaan, ZFM-ohjelma voisi edistää Madeiran, joka on yksi syrjäisin alue, aluekehitystä ja siten yhteisen edun mukaista tavoitetta.

Asianmukaisuus ja oikeasuhteisuus

- (194) Toimintatuen tarkoituksena on vapauttaa yritys kustannuksista, joista sen olisi muuten vastattava liikkeenjohdossaan tai tavanomaisessa toiminnassaan ⁽¹⁹³⁾.
- (195) Näin ollen tällaista tukea voidaan poikkeuksellisesti myöntää syrjäisimmillä alueilla, jotka ovat tukikelpoisia EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa [nykyisin SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohta] määrätyn poikkeuksen nojalla, jos tuen tarkoituksena on niiden lisäkustannusten korvaaminen, joita taloudellisessa toiminnassa aiheutuu EY:n perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohdassa [nykyisin SEUT-sopimuksen 349 artikla] lueteltujen tekijöiden vuoksi ⁽¹⁹⁴⁾.
- (196) Komissio toteaa, että yritykset, jotka hyötyivät toteutetusta ohjelmasta, vapautettiin tavanomaisista veroista, vaikka tietyt yritykset olivat harjoittaneet toimintaa, jossa ei aiheutunut lisäkustannuksia alueen rakenteellisten haittojen vuoksi, kuten tämän päätöksen 6.2.1 ja 6.2.2 jaksossa arvioidaan.
- (197) Koska ZFM-ohjelmaa ei toteutettu tavalla, jolla voitaisiin puuttua rakenteellisiin vaikeuksiin, joita yrityksille saattaa tosiasiallisesti aiheutua Madeiralla, sitä ei voida tässä yhteydessä pitää asianmukaisena eikä oikeasuhteisena suhteessa sellaista alueellista toimintatukea koskeviin periaatteisiin/edellytyksiin, jolla pyritään edistämään syrjäisimpien alueiden taloudellista kehitystä (SEUT-sopimuksen 349 artikla) niiden rakenteellinen, taloudellinen ja sosiaalinen tilanne huomioon ottaen.

Päätelmä

- (198) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Portugalin toteuttama ZFM-ohjelma on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan vastainen ja siten sääntöjenvastaista tukea, jota ei voida pitää sisämarkkinoille soveltuvana.

6.2.4 Tuen yhteensopivuus vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen kanssa

- (199) Portugali katsoo, että vuoden 2014 yleistä ryhmäpoikkeusasetusta ei voida soveltaa taannehtivasti yksittäisiin ZFM-ohjelmasta myönnettyihin tukiin niiden sisämarkkinoille soveltuvuuden toteamiseksi ⁽¹⁹⁵⁾. Portugali katsoo lisäksi, että vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen joustavan tulkinnan mukaan ZFM-ohjelman tuensaajien ei tarvitsisi harjoittaa taloudellista toimintaansa Madeiralla. Yksittäiset myönnettyt tuet on tutkittava vuoden 2007 aluetukisuuntaviivoissa vahvistettujen alueellisen toimintatuen edellytysten mukaisesti, ja ne kuuluvat myös komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten soveltamisalaan.
- (200) Koska Portugali on toteuttanut ohjelman komission vuosien 2007 ja 2013 päätösten vastaisesti eikä sitä voida pitää sisämarkkinoille soveltuvana vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen nojalla, komission on tutkittava, voidaanko kyseisestä ohjelmasta myönnettyjä yksittäisiä tukia tästä huolimatta pitää sisämarkkinoille soveltuvina ⁽¹⁹⁶⁾ vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla, jota voidaan soveltaa taannehtivasti yksittäiseen tukeen edellyttäen, että asiaankuuluvat edellytykset täyttyvät ⁽¹⁹⁷⁾.

⁽¹⁹²⁾ "Centro Internacional de Negócios da Madeira", Sociedade de Desenvolvimento da Madeira, tilastot, joulukuu 2018.

⁽¹⁹³⁾ Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen määräys 9.9.2009, Diputación Foral de Álava ym. v. komissio, T-30/01–T-32/01 ja T-86/02–T-88/02, ECLI:EU:T:2009:314, 226 kohta.

⁽¹⁹⁴⁾ Vuoden 2007 aluetukisuuntaviivojen 80 kohta.

⁽¹⁹⁵⁾ Vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 58 artiklan 1 kohta.

⁽¹⁹⁶⁾ Komissio ei katso tarpeelliseksi tutkia ohjelman valtiontukiluonnetta, koska Portugali ei ole koskaan väittänyt, että ZFM-ohjelma ei olisi Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1, ei enää voimassa) tarkoitettu tukijärjestelmä.

⁽¹⁹⁷⁾ Vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 58 artiklan 1 kohta.

- (201) Vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 15 artiklan 4 kohdassa säädetään, että "[s]yrjäisimmillä alueilla toimintatukiohjelmilla voidaan korvata ylimääräiset toimintakustannukset, joita kyseisillä alueilla aiheutuu suorana seurauksena yhdestä tai useammasta perussopimuksen 349 artiklassa tarkoitettusta pysyvästä haitasta, jos tuensaajat harjoittavat taloudellista toimintaa syrjäisimpiin alueisiin kuuluvalla alueella ja kaikkien tämän asetuksen nojalla toteutettujen toimintatukiohjelmien nojalla myönnetty vuotuinen tukimäärä tuensaajaa kohden ei ylitä jotakin seuraavista prosentiosuuksista: a) 35 prosenttia tuensaajan kyseessä olevalla syrjäisimmällä alueella vuosittain tuottamasta bruttoarvonlisäyksestä; b) 40 prosenttia tuensaajan vuotuisista työvoimakustannuksista kyseessä olevalla syrjäisimmällä alueella; c) 30 prosenttia tuensaajan vuotuisesta liikevaihdosta kyseessä olevalla syrjäisimmällä alueella". Kuten kyseisessä artiklassa todetaan, tämän yritykselle myönnettävän toimintatuen poikkeuksellisen hyväksymisen tarkoituksena on korvata lisäkustannukset, joita yritykselle aiheutuu sen syrjäisimmällä alueella harjoittamasta toiminnasta.
- (202) Madeiran autonominen alue on yksi SEUT-sopimuksen 349 artiklassa nimetty syrjäisin alue. Tästä syystä se voi vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 15 artiklan 4 kohdan mukaisesti saada alueellista toimintatukea SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa määrätyn poikkeuksen nojalla edellyttäen, että i) tuensaajat harjoittavat toimintaansa syrjäisimmällä alueella ja ii) vuotuinen tukimäärä ei ylitä tiettyä enimmäisprosenttiosuutta tuensaajan vuosittain tuottamasta bruttoarvonlisäyksestä, vuotuisista työvoimakustannuksista tai vuotuisesta liikevaihdosta kyseessä olevalla syrjäisimmällä alueella.
- (203) Komissio huomauttaa, että toteutettu toimenpide muodostuu veroetuuksista, jotka pienentävät yrityksille niiden liiketoiminnassa aiheutuvia kustannuksia. Näin ollen se on toimintatukea yrityksille, jotka voivat hyötyä siitä ZFM-ohjelmassa.
- (204) Portugalin vuoden 2015 jälkivalvonnan yhteydessä toimittamien tietojen perusteella Portugalin toteuttaman ZFM-ohjelman tuensaajien toimintaa ei välttämättä tosiasiallisesti harjoiteta Madeiralla. Lisäksi kyseiset tukimäärät eivät välttämättä liity Madeiralla syntyneeseen bruttoarvonlisäykseen, työvoimakustannuksiin tai liikevaihtoon.

Päätelmä

- (205) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Portugalin toteuttamasta ZFM-ohjelmasta myönnetty yksittäiset tuet ovat vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen säännösten vastaisia.

Päätelmä

- (206) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Portugalin toteuttama ZFM-ohjelma on sääntöjenvastaista tukea, joka ei sovellu sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla.
- (207) Portugalin ehdottama asetuksen (EU) 2015/1589 9 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ehdollinen päätös⁽¹⁹⁸⁾ ei sen vuoksi ole asianmukainen keino käsitellä tämän päätöksen 6.2 jaksossa esiin tuotuja ongelmia.

7. TAKAISINPERINTÄ, OIKEUSVARMUUS JA LUOTTAMUKSENSUOJA

7.1 Takaisinperintä

- (208) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komissio on todettuaan tuen soveltumattomaksi yhteismarkkinoille toimivaltainen päättämään, että asianomaisen valtion on poistettava tuki tai muutettava sitä⁽¹⁹⁹⁾. Unionin tuomioistuimet ovat myös johdonmukaisesti katsoet, että jäsenvaltioiden velvollisuudella poistaa komission sisämarkkinoille soveltumattomaksi katsoma tuki pyritään palauttamaan aikaisempi tilanne⁽²⁰⁰⁾.

⁽¹⁹⁸⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 71 kappale.

⁽¹⁹⁹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 12.7.1973, komissio v. Saksa, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, 13 kohta.

⁽²⁰⁰⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 21.3.1990, Belgia v. komissio, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, 66 kohta.

- (209) Unionin tuomioistuin on vahvistanut tässä yhteydessä, että tämä tavoite saavutetaan, kun tuensaaja maksaa takaisin sääntöjenvastaisina tukina myönneetyt määrät ja menettää siten sisämarkkinoilla kilpailijoihin verrattuna saamansa edun, minkä seurauksena tuen suorittamista edeltänyt tilanne palautuu ⁽²⁰¹⁾.
- (210) Oikeuskäytännön mukaisesti asetuksen (EU) 2015/1589 16 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”sääntöjenvastaista tukea koskeissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta”.
- (211) Koska tarkasteltavana oleva toimenpide on toteutettu SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti, minkä vuoksi sitä on pidettävä sääntöjenvastaisena ja sisämarkkinoille soveltumattomana tukena, se on perittävä takaisin, jotta voidaan palauttaa tilanne, joka sisämarkkinoilla vallitsi ennen tuen myöntämistä. Takaisinperinnän on katettava ajanjakso, joka alkaa siitä hetkestä, kun tuki oli tuensaajan käytettävissä, ja päättyy tuen tosiasialliseen takaisinperintään. Takaisinperittävä määrä kerryttää korkoa tuen tosiasialliseen takaisinperintään saakka.

Niiden tuensaajien yksilöinti, joilta tuki peritään takaisin

- (212) Sääntöjenvastainen ja sisämarkkinoille soveltumaton tuki on perittävä takaisin yrityksiltä, jotka ovat tosiasiallisesti hyötynneet tuesta. Jos komissio ei kuitenkaan pysty yksilöimään itse päätöksessä kaikkia yrityksiä, jotka ovat saaneet sääntöjenvastaista ja sisämarkkinoille soveltumatonta tukea, tämä on tehtävä asianomaisen jäsenvaltion aloittaessa takaisinperintämenettelyn täytäntöönpanon ja kyseisen jäsenvaltion on tarkasteltava kunkin asianomaisen yrityksen yksilöllistä tilannetta.
- (213) Tässä nimenomaisessa asiassa sääntöjenvastaisen ja sisämarkkinoille soveltumattoman valtiontuen mahdollisia tuensaajia ovat luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, jotka oli rekisteröity ZFM-ohjelmaan 1 päivän tammikuuta 2007 ja 31 päivän joulukuuta 2014 välisenä aikana. Portugalin viranomaisten olisi jätettävä takaisinperinnän ulkopuolelle tästä alustavasta tuensaajien ryhmästä ne luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, joiden osalta voidaan esittää todisteet siitä, että i) ne täyttivät komission vuosien 2007 ja 2013 päätöksillä hyväksymästä ZFM-ohjelmasta hyötymisen edellytykset, mikä tarkoittaa, että niiden tulot liittyivät Madeiralla tosiasiallisesti ja olennaisesti harjoitettuun toimintaan ja alueella tosiasiallisesti luotuihin/säilytettyihin työpaikkoihin; tai ii) tukiohjelmasta tuensaajaa kohti saatu kokonaisuus ei ylitä asetuksessa (EY) N:o 1998/2006 ⁽²⁰²⁾ tai asetuksessa (EU) N:o 1407/2013 ⁽²⁰³⁾ säädettyjä kynnsarvoja ja että nämä edut täyttävät myös muut kyseisissä asetuksissa vahvistetut edellytykset; tai iii) tietyn tuensaajan saama yksittäinen tuki täyttää neuvoston asetuksen (EU) 2015/1588 ⁽²⁰⁴⁾ 1 artiklan nojalla annetulla asetuksella, kuten vuoden 2014 yleisellä ryhmäpoikkeusasetuksella, vahvistetut edellytykset.
- (214) Jäljelle jäävät ZFM-ohjelmasta hyötynneet muut luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt ovat sääntöjenvastaisesti toteutetun valtiontuen saajia, joilta Portugalin viranomaisten on perittävä takaisin tuella saatu etu.

Tuen määrän määrittäminen

- (215) Komissio ei ole oikeudellisesti velvollinen vahvistamaan tarkkaa takaisinperittävää määrää etenkään silloin, kun sillä ei ole siihen tarvittavia tietoja, vaan riittää, että komission päätökseen sisällytetään tiedot, joiden perusteella jäsenvaltio voi määrittää takaisinperittävän määrän ilman kohtuuttomia vaikeuksia.
- (216) Komissio katsoo, että Portugalin olisi käytettävä seuraavaa menetelmää määrittääkseen kultakin tuensaajalta takaisinperittävän sisämarkkinoille soveltumattoman tuen määrän:
- a) määritetään alueella vuosittain luotujen ja säilytettyjen työpaikkojen määrä vuosityöyksikköinä tuensaajaa kohden;

⁽²⁰¹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 17.6.1999, Belgia v. komissio, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, 64 ja 65 kohta.

⁽²⁰²⁾ Edellä oleva alaviite 170.

⁽²⁰³⁾ Edellä oleva alaviite 171.

⁽²⁰⁴⁾ Neuvoston asetus (EU) 2015/1588, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 1).

- b) määritetään vuosittainen veroperuste suhteessa tosiasiallisesti ja olennaisesti Madeiralla harjoitetusta toiminnasta saatuihin tuloihin;
- c) sovelletaan ZFM:n verokantaa tähän veroperusteeseen ottaen huomioon a alakohdassa määritetty luotujen työpaikkojen määrä tämän päätöksen johdanto-osan 12 ja 16 kappaleessa esitettyjen laskentataulukoiden perusteella;
- d) tuen määrä on tuensaajan vuosittain tosiasiallisesti saama määrää, josta vähennetään c alakohdan mukaisesti laskettu Madeiralla harjoitettavaan toimintaan tosiasiallisesti liittyvä määrä.
- (217) Kaikissa tapauksissa, joissa tuki on perittävä takaisin, takaisinperintä toteutetaan edun myöntämishetkestä eli sen säädöksen antamispäivästä, jonka nojalla tuensaajat saivat oikeuden hyötyä tällaisesta järjestelmästä, sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen (EU) 2015/1589 17 artiklan 1 kohdassa säädettyä tuen takaisinperintään sovellettavaa vanhentumisaikaa.
- (218) Takaisinperittävistä summista on maksettava korkoa siitä päivästä alkaen, jona ne asetettiin tuensaajan käyttöön, niiden tosiasialliseen takaisinperintään asti. Korolle on laskettava korkoa komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ⁽²⁰⁵⁾ V luvun mukaisesti.
- (219) Muodollisen tutkintamenettelyn yhteydessä Portugalilla oli vaikeuksia toimittaa luotettavia tietoja, joiden avulla olisi voitu yksilöidä tuensaajat ja arvioida, saivatko ne ohjelmasta tukea ja kuinka paljon. Ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että laatiessaan lopullista luetteloa tuensaajista ja vastaavista takaisinperittävistä tukimääristä tämän päätöksen johdanto-osan 216 kappaleessa esitetyn menetelmän mukaisesti Portugalilla saattaa tarvita jälleen lisäaikaa. Sääntöjenvastaisen ja sisämarkkinoille soveltumattoman valtiontuen takaisinperintää koskevan komission tiedonannon ⁽²⁰⁶⁾ mukaisesti Portugalin viranomaisilla olisi oltava neljä kuukautta aikaa toimittaa lopullinen luettelo tuensaajista sekä takaisinperintämenettelyn täytäntöönpanosuunnitelma ja kahdeksan kuukautta aikaa panna takaisinperintä tosiasiallisesti täytäntöön.

7.2 Oikeusvarmuus ja luottamuksensuoja

- (220) Portugalilla katsoo, että yritykset, jotka ovat saaneet tukea ZFM-ohjelmasta, saivat oikeuden oikeusvarmuuteen sekä oikeutettuihin odotuksiin siitä, että niihin ei kohdistu takaisinperintäpäätöksiä ⁽²⁰⁷⁾.
- (221) Muutamat asianomaiset kolmannet osapuolet esittivät samansuuntaisia huomautuksia ⁽²⁰⁸⁾.
- (222) Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan luottamuksensuojan periaate on EU:n oikeuden yleinen periaate. Tämä periaate on asteittain hyväksytty unionin oikeusjärjestykseen oikeuskäytännössä, jossa sitä on kuvattu yksityisiä suojaavaksi ”ylemmäntasoisiksi oikeussäännöksi” ⁽²⁰⁹⁾, yhdeksi ”yhteisön oikeuden peruseriaatteen” ⁽²¹⁰⁾ ja ”yleiseksi periaatteen” ⁽²¹¹⁾. Sen katsotaan perustuvan välittömästi oikeusvarmuuden periaatteeseen, joka edellyttää, että unionin lainsäädäntö on selvää ja sen soveltaminen oikeussubjektien ennakoitavissa, ja oikeussäännön muuttuessa sillä pyritään varmistamaan yhden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön laillisesti

⁽²⁰⁵⁾ Komission asetus (EY) N:o 794/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 täytäntöönpanosta (EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1). Ks. erityisesti Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta annetun asetuksen (EY) N:o 794/2004 muuttamisesta 30 päivänä tammikuuta 2008 komission annettulla asetuksella (EY) N:o 271/2008 (EUVL L 82, 25.3.2008, s. 1) tehty 9 artiklan ja 11 artiklan 3 kohdan muutos.

⁽²⁰⁶⁾ Komission tiedonanto sääntöjenvastaisen ja sisämarkkinoille soveltumattoman valtiontuen takaisinperinnästä (2019/C 247/01), 68 ja 72 kohta (EUVL C 247, 23.7.2019, s. 1).

⁽²⁰⁷⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 94 ja 95 kappale.

⁽²⁰⁸⁾ Tämän päätöksen johdanto-osan 110 kappale.

⁽²⁰⁹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 14.5.1975, CNTA v. komissio, 74/74, ECLI:EU:C:1975:59, 44 kohta.

⁽²¹⁰⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 7.6.2005, VEMW ym., C-17/03, ECLI:EU:C:2005:362, 73 kohta.

⁽²¹¹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 4.10.2001, Italia v. komissio, C-403/99, ECLI:EU:C:2001:507, 35 kohta.

saavuttamien asemien suojeleu (212). Kuten tämän päätöksen johdanto-osan 12–17 kappaleessa selostetaan, komission vuoden 2007 ja vuoden 2013 päätöksissä vahvistetut ZFM-ohjelman sisämarkkinoille soveltuvuuden edellytykset olivat selkeät ja niiden täytäntöönpano oli selvästi ennakoitavissa. Näin ollen tässä asiassa tehtävä takaisinperintäpäätös on täysin oikeusvarmuuden periaatteen mukainen.

- (223) Unionin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeus vedota luottamuksensuojan periaatteeseen edellyttää, että unionin toimielin on antanut asianomaiselle täsmällisiä, ehdottomia ja yhtäpitäviä vakuutteluja, jotka on saatu valtuudet omaavalta ja luotettavalta taholta (213). Tämän periaatteen loukkaamiseen ei sitä vastoin voida vedota, jollei unionin toimielin ole antanut asiassa täsmällisiä vakuutuksia (214).
- (224) Näin ollen tuen sääntöjenmukaisuuden osalta luottamuksensuojaan ei voida vedota, ellei tukea ole myönnetty SEUT-sopimuksen 108 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti, sillä huolellinen talouden toimija pystyy yleensä varmistamaan, että kyseistä menettelyä on noudatettu (215).
- (225) Kuten tästä päätöksestä käy ilmi, komissio ei kyseenalaista vuosien 2007 ja 2013 päätöksissään hyväksymänsä tukiohjelman olemassaoloa ja soveltuvuutta sisämarkkinoille. Tämä päätös koskee ZFM-ohjelman toteutusta siltä osin kuin se ei ollut kyseisissä päätöksissä asetettujen ehtojen mukainen (eli siltä osin kuin se mahdollisti joissakin tapauksissa sen, että ZFM-ohjelmaan rekisteröidyt yritykset saivat tukea sellaisesta toiminnasta saatuihin voittoihin, jota ei tosiasiallisesti ja olennaisesti harjoitettu Madeiralla, sovelletun alennetun verokannan muodossa, joka laskettiin ZFM:ssä luotujen tai säilytettyjen työpaikkojen todentamattoman määrän perusteella). Sen perusteella, että komissio hyväksyi ZFM-ohjelman vuosien 2007 ja 2013 päätöksillään, ei voida päätellä, että komissio olisi antanut täsmälliset, ehdottomat ja yhtäpitävät vakuutukset siitä, että järjestely III katsottaisiin sisämarkkinoille soveltuvaksi tueksi myös tilanteissa, joissa hyväksymisehtoja ei noudatettaisi.
- (226) Komissio muistuttaa myös pyytäneensä, että Portugalin 28 päivänä kesäkuuta 2006 ilmoittamaan lakiesitykseen sisällytettäisiin nimenomainen säännös, jonka mukaan veronalennukset rajoittuisivat Madeiralla harjoitetusta toiminnasta saataviin voittoihin (216). Portugali kieltäytyi tekemästä tätä, koska se katsoi, että tällainen säännös ei ollut tarpeellinen, sillä kyseinen seikka johtui ZFM:n oikeusperustasta (217).
- (227) Edellä esitetyn perusteella Portugali ja ZFM-ohjelman tuensaajat eivät voi pätevästi väittää, että päätelmä, jonka mukaan Portugalin toteuttama ZFM-ohjelma on sisämarkkinoille soveltumattomaa tukea, rikkoo joko luottamuksensuojan tai oikeusvarmuuden periaatetta, mikä estäisi sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinperinnän.

(212) Ks. tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 18.5.2000, Rombi ja Arkopharma, C-107/97, ECLI:EU:C:2000:253, 66 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ja julkisasiamies Légerin ratkaisuehdotus 9.2.2006, Belgia ja Forum 187 v. komissio, yhdistetyt asiat C-182/03 ja C-217/03, ECLI:EU:C:2006:89, 367 kohta.

(213) Unionin tuomioistuimen tuomio 21.7.2011, Alcoa Trasformazioni v. komissio, C-194/09 P, ECLI:EU:C:2011:497, 71 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 30.6.2005, Branco v. komissio, T-347/03, ECLI:EU:T:2005:265, 102 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 23.2.2006, Cementbouw Handel & Industrie v. komissio, T-282/02, ECLI:EU:T:2006:64, 77 kohta; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 30.6.2009, CPEM v. komissio, T-444/07, ECLI:EU:T:2009:227, 126 kohta.

(214) Yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimen tuomio 14.2.2006, TEA-CEGOS ym. v. komissio, yhdistetyt asiat T-376/05 ja T-383/05, ECLI:EU:T:2006:47, 88 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen. Ks. vastaavasti myös yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 30.11.2009, Ranska ja France Télécom v. komissio, yhdistetyt asiat T-427/04 ja T-17/05, ECLI:EU:T:2009:474, 261 kohta.

(215) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 20.3.1997, Land Rheinland-Pfalz v. Alcan Deutschland, C-24/95 P, ECLI:EU:C:1997:163, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen;

(216) Marraskuun 9 päivänä 2006 päivätty kirje (D/54422).

(217) Portugalin 19 päivänä joulukuuta 2006 päivätty vastauskirje.

8. PÄÄTELMÄT

(228) Komissio päätelee, että Portugali on toteuttanut ZFM-ohjelman sääntöjenvastaisesti ja rikkonut siten SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa ja että yksittäisille tuensaajille tämän ohjelman nojalla myönnetty tuki ei sovellu sisämarkkinoille,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Portugali on toteuttanut tukiohjelman ”Zona Franca da Madeira (ZFM) – järjestely III” sääntöjenvastaisesti siltä osin kuin Portugali on pannut sen täytäntöön komission päätöksen C(2007) 3037 final ja komission päätöksen C(2013) 4043 final vastaisesti rikkoen siten Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa, eikä kyseinen tukiohjelma tästä syystä sovellu sisämarkkinoille.

2 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitetun ohjelman mukaan myönnetty yksittäinen tuki ei muodosta tukea, jos sen myöntämishetkellä täyttyivät kaikki ne ehdot, jotka on määritelty asetuksen (EU) 2015/1588 2 artiklan mukaisesti annetussa säädöksessä, joka oli voimassa tuen myöntämisen aikaan.

3 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitetun ohjelman nojalla myönnetty yksittäinen tuki, joka myöntämishetkellä täytti 1 artiklassa tarkoitetuissa päätöksissä tai jossakin muussa asetuksen (EU) 2015/1588 1 artiklan nojalla annetussa säädöksessä säädetyt edellytykset, soveltuu sisämarkkinoille enintään kyseiseen tukimuotoon sovellettaviin enimmäistuki-intensiteetteihin saakka.

4 artikla

1. Portugalin on perittävä 1 artiklassa tarkoitetun ohjelman yhteydessä myönnetty sisämarkkinoille soveltumaton tuki takaisin tuensaajilta.
2. Takaisinperittävistä summista on maksettava korkoa siitä päivästä alkaen, jona tuki asetettiin tuensaajan käyttöön, sen tosiasialliseen takaisinperintään asti.
3. Korolle on laskettava korkoa asetuksen (EY) N:o 794/2004 V luvun mukaisesti.
4. Portugalin on lakkautettava sisämarkkinoille soveltumaton tukiohjelma 1 artiklassa tarkoitetussa laajuudessa ja peruutettava kaikki vielä maksamatta olevat tuet tämän päätöksen tiedoksiantopäivästä alkaen.

5 artikla

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitetun tukiohjelman nojalla myönnetty tuki on perittävä välittömästi takaisin.
2. Portugalin on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön kuuden kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta.

6 artikla

1. Portugalin on toimitettava komissiolle neljän kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta seuraavat tiedot:
 - a) luettelo tuensaajista, jotka ovat saaneet tukea 1 artiklassa tarkoitetun tukiohjelman nojalla, ja kunkin tuensaajan kyseisen tukiohjelman nojalla saaman tuen kokonaismäärä;

- b) kokonaismäärä (pääoma ja korot), joka kultakin tuensaajalta on perittävä;
- c) yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteistä, joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi.

2. Portugalin on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä siihen saakka, kunnes 1 artiklassa tarkoitetun tukiohjelman nojalla myönnetyn tuen takaisinperintä on saatettu loppuun. Sen on komission pyynnöstä toimitettava välittömästi tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu ja joita suunnitellaan toteutettavan tämän päätöksen noudattamiseksi.

Portugalin on myös annettava tarkat tiedot tuensaajilta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

7 artikla

Tämä päätös on osoitettu Portugalin tasavallalle.

Komissio voi julkaista sisämarkkinoille soveltumattoman tuen saajien henkilöllisyyden ja tämän päätöksen nojalla takaisin perityn tuen ja koron määrän, sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen (EU) 2015/1589 30 artiklan soveltamista.

Tehty Brysselissä 4 päivänä joulukuuta 2020.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Komission jäsen

KOMISSION TÄYTTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2022/1415,**annettu 18 päivänä elokuuta 2022,****Milanon lentoasemia Malpensa, Linate ja Orio al Serio (Bergamo) koskevien muutettujen liikenteenjakkamissääntöjen osittaisesta hyväksymisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 19 artiklan nojalla***(tiedoksiannettu numerolla C(2022) 5783)***(Ainoastaan italianteksti on todistusvoimainen)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä 24 päivänä syyskuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 19 artiklan 3 kohdan,

on kuullut asetuksen (EY) N:o 1008/2008 25 artiklan 1 kohdalla perustettua komiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Italian viranomaiset ilmoittivat komissiolle 22 päivänä helmikuuta 2022 asetuksen (EY) N:o 1008/2008 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti uudesta asetusluonnoksesta, joka oli annettu Milanon lentoasemia Malpensa, Linate ja Orio al Serio (Bergamo) koskevista muutetuista liikenteenjakkamissäännöistä, jäljempänä 'Giovannini-asetusluonnos'.

2. TAUSTA JA TOIMENPITEEN KUVAUS

2.1 Giovannini-asetusluonnos

- (2) Giovannini-asetusluonnoksen 1 §:ssä muutetaan Milanon lentoasemia Malpensa, Linate ja Orio al Serio (Bergamo) koskevista liikenteenjakkamissäännöistä 3 päivänä maaliskuuta 2000 annetun asetuksen, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 §:ää seuraavasti:

”1 momentti:

Lentoliikenteen harjoittajat voivat Milanon Linaten lentoaseman määritellyn toimintakapasiteetin rajoissa liikennöidä kapearunkoisilla ilma-aluksilla kahden paikan välisiä säännöllisiä reittejä Milanon Linaten lentoaseman ja muiden Euroopan unionin lentoasemien välillä tai sellaisten lentoasemien välillä, jotka kuuluvat valtiolle, joka on tehnyt lentoliikennettä sääntelevän vertikaalisen sopimuksen Euroopan unionin kanssa, ja jotka sijaitsevat 1 500 kilometrin säteellä Milanon Linaten lentoasemasta isoympyräreittimenetelmällä mitattuna. Tällaisia reittejä saavat liikennöidä ainoastaan seuraavat lentoliikenteen harjoittajat:

- a) lentoliikenteen harjoittajat, jotka määritellään 24 päivänä syyskuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 2 artiklan 10 ja 11 alakohdan nojalla yhteisön lentoliikenteen harjoittajiksi ja jotka täyttävät toimivaltaisten ilmailuviranomaisten mainitun asetuksen mukaisesti asettamat vaatimukset;
- b) lentoliikenteen harjoittajat, jotka jokin maa on kyseisen maan Euroopan unionin kanssa tekemän vertikaalisen sopimuksen perusteella nimennyt harjoittamaan lentoliikennettä, edellyttäen, että reitin toisena määräraikkana oleva lentoasema sijaitsee 1 500 kilometrin säteellä Milanon Linaten lentoasemasta isoympyräreittimenetelmällä mitattuna.”

⁽¹⁾ EYVL L 293, 31.10.2008, s. 3.

- (3) Giovannini-asetusluonnoksen 1 §:ssä muutetaan myös Milanon lentoasemia Malpensa, Linate ja Orio al Serio (Bergamo) koskevista liikenteenjakamissäännöistä 3 päivänä maaliskuuta 2000 annetun asetuksen, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 §:ää seuraavasti:

”2 momentti:

Jotta voidaan varmistaa edellä olevan 1 momentin säännösten noudattaminen, lippujen jakelu ja myynti Milanon Linaten lentoasemalta lähteville tai kyseiselle lentoasemalle saapuville kahden paikan välisille reiteille sekä matkustajien kuljettaminen tällaisilla reiteillä sallitaan ainoastaan, jos reitin toinen lentoasema sijaitsee 1 momentissa määriteltyjen maantieteellisten rajojen sisällä.”

- (4) Giovannini-asetusluonnoksen johdanto-osan kappaleissa todetaan, että Milanon lentoasemia koskevia voimassa olevia liikenteenjakamissääntöjä on tarpeen muuttaa, jotta voidaan varmistaa, että Milanon Linaten lentoasema säilyy ”kaupunkilentoasemana”, joka palvelee lyhyiden reittien määräraikkoja, sekä hyödyntää täysimittaisesti Milanon Malpensa kehitymistä keskuslentoasemana. Milanon Linaten lentoasemalta olisi myös oltava yhteyksiä unionin ulkopuolisiin lentoasemiin edellyttäen, että nämä sijaitsevat 1 500 kilometrin säteellä ja että unioni on tehnyt horisontaalisen tai kattavan lentoliikennesopimuksen lentoaseman sijaintipaikkana olevan kolmannen maan kanssa.
- (5) Italian viranomaiset toteavat ilmoitusta koskevissa selityksissä, että johdanto-osan 2 kappaleessa mainitun Giovannini-asetusluonnoksen 1 §:n soveltaminen antaa mahdollisuuden jatkaa Milanon Linaten lentoaseman ja Yhdistyneen kuningaskunnan, Euroopan yhteisen ilmailualueen jäsenvaltioiden ja Marokon kaltaisten maiden välisten reittien liikennöintiä Linaten lentoaseman määritellyn toimintakapasiteetin (18 nousua tai laskua tunnissa) rajoissa.
- (6) Johdanto-osan 2 kappaleessa mainitun Giovannini-asetusluonnoksen 1 §:n mukaan 1 500 kilometrin säde Milanon Linaten lentoasemalta mitattuna on mitattava isoympyräreitimenetelmällä. Italian viranomaiset selittävät ilmoituksessaan, että tätä etäisyyttä käytetään unionin lainsäädännössä (esimerkiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 261/2004 ⁽²⁾) kynnysarvona eripituisten lentojen luokittelumiseksi.
- (7) Italian viranomaiset selittävät, että johdanto-osan 3 kappaleessa mainitulla Giovannini-asetusluonnoksen 1 §:llä pyritään varmistamaan ehdotetun 4 §:n 1 momentin noudattamisen valvonta ja että se vastaa voimassa olevissa liikenteenjakamissäännöissä noudatettua lähestymistapaa. Voimassa olevien sääntöjen mukaan kansallisen siviili-ilmailuviranomaisen tehtävänä on valvoa lentoliikennettä Milanon Linaten ja Milanon Malpensa lentoasemilla ja raportoida siitä infrastruktuuri- ja liikenneministeriölle, jotta voidaan arvioida kyseisten sääntöjen noudattamista ja lisätoimien tarpeellisuutta.

2.2 Italian viranomaisten järjestämät kuulemiset

- (8) Italian siviili-ilmailuviranomainen (ENAC) kutsui 6 päivänä syyskuuta 2021 asetuksen (EY) N:o 1008/2008 19 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianomaiset osapuolet kuulemiseen, joka järjestettiin Milanon Linaten lentoasemalla 8 päivänä syyskuuta 2021.
- (9) Italian viranomaisten toimittamien tietojen mukaan kuulemiseen osallistuivat Linaten ja Malpensa lentoasemien käyttäjien komiteat, jotka koostuvat lentoliikenteen harjoittajista, maahuolintayrityksistä, lentoaseman hallintoelimestä sekä lähtö- ja saapumisaikojen koordinaattorista.
- (10) Kuulemisraportin mukaan osapuolten enemmistö kannatti ehdotettua muutosta.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 261/2004, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta (EUVL L 46, 17.2.2004, s. 1).

3. KOMISSION JÄRJESTÄMÄT KUULEMISET

- (11) Komissio julkaisi *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽³⁾ 25 päivänä maaliskuuta 2022 tiivistelmän Italian viranomaisten ilmoittamista liikenteenjakamissääntöihin ehdotetuista muutoksista ja antoi asianomaisille osapuolille 20 päivää aikaa huomautusten esittämiseen.
- (12) Komissio sai huomautuksia viideltä asianomaiselta osapuolelta, joista useimmat halusivat pysyä nimettöminä.
- (13) Kaikki asianomaiset osapuolet kannattivat johdanto-osan 2 kappaleessa mainittua Giovannini-asetusluonnoksen 1 §:ää, vaikka yksi osapuoli pyysikin säteen pidentämistä yli 1 500 kilometrin pituiseksi, jotta alue kattaisi useampia määräraikkoja.
- (14) Kolme asianomaista osapuolta kannatti selkeästi johdanto-osan 3 kappaleessa mainittua Giovannini-asetusluonnoksen 1 §:ää sillä perusteella, että se parantaa ehdotetun 4 §:n 1 momentin noudattamista ja säilyttää Linaten lentoaseman todellisena kahden paikan välisten reittien lentoasemana. Eräs asianomainen osapuoli ilmaisi huolensa johdanto-osan 3 kappaleessa mainitusta Giovannini-asetusluonnoksen 1 §:stä väittäen, että kielto myydä lippuja määräraikkoihin, jotka eivät kuulu ehdotetun 4 §:n 1 momentin soveltamisalaan, on suhteeton. Tämä osapuoli näki myös suuria ongelmia siinä, miten säännös pantaisiin täytäntöön, ja epäili, oliko säännös tarkoituksenmukainen keino käsitellä kapasiteettiongelmia.

4. ARVIOINTI

- (15) Aluksi komissio toteaa, että kyseiset kolme lentoasemaa, joihin ilmoitettua liikenteenjakamissääntöä sovelletaan, eli Milanon lentoasemat Linate, Malpensa ja Orio al Serio (Bergamo), täyttävät asetuksen (EY) N:o 1008/2008 19 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyt neljä ehtoa. Lentoasemat palvelevat Milanon kaupunkiryhmää, joten ne täyttävät ensimmäisen ehdon. Kyseisten kolmen lentoaseman infrastruktuuri sekä niiden väliset ja niiden ja Milanon kaupungin väliset julkiset liikenneyhteydet täyttävät toisen ja kolmannen ehdon. Lisäksi lentoasemat tarjoavat lentoliikenteen harjoittajille tarpeelliset palvelut tavalla, joka täyttää neljännen ehdon.
- (16) Komissio toteaa myös, että aiemmissa komission päätöksissä on hyväksytty sellaisten liikenteenjakamissääntöjen antaminen, joiden tavoitteena oli kehittää Milanon Malpensas lentoasemasta kansainvälinen keskuslentoasema ja Milanon Linaten lentoasemasta kahden paikan välisten reittien lentoasema liikenteen rajoittamiseksi jälkimmäisellä lentoasemalla.
- (17) Bersani-asetuksessa ja Bersani 2 -asetuksessa, jotka annettiin 5 päivänä tammikuuta 2001 ja hyväksyttiin komission päätöksellä 2001/163/EY ⁽⁴⁾, rajoitettiin Milanon Linaten lentoaseman osalta unionin lentoasemille suuntautuvien päivittäisten edestakaisten vuorojen lukumäärää matkustajamäärien perusteella. Lisäksi Bersani-asetuksessa ja Bersani 2 -asetuksessa rajoitettiin Milanon Linaten lentoaseman toimintaa sallimalla ainoastaan kahden paikan välinen säännöllinen reittiliikenne yksikäytäväsillä ilma-aluksilla unionin alueella. Tämä johti muun liikenteen siirtämiseen Malpensas lentoasemalle.
- (18) Del Rio -asetuksella, joka annettiin 18 päivänä marraskuuta 2016 ja hyväksyttiin komission täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2016/2019 ⁽⁵⁾, pyrittiin optimoimaan Milanon Linaten lentoaseman käyttö ja parantamaan tämän lentoaseman yhteyksiä kaikkiin muihin Euroopan kaupunkeihin sekä hyödyntämään täysimittaisesti Malpensas kehitysmahdollisuuksia keskuslentoasemana mannertenvälisessä liikenteessä. Sen vuoksi Del Rio -asetuksessa poistettiin matkustajamääriin perustuvat rajoitukset, jotka koskivat lentovoroja Linaten lentoasemalta/lentoasemalle, mutta säilytettiin vaatimukset, joiden mukaan reittejä on liikennöitävä kapearunkoisilla ilma-aluksilla ja määräraikkojen on sijaittava unionin alueella.

⁽³⁾ Italian ilmoitus asetuksen (EY) N:o 1008/2008 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen liikenteenjakamissääntöjen soveltamisesta Milanon lentoasemiin Malpensa ja Linate (EUVL C 134, 25.3.2022, s. 28).

⁽⁴⁾ Komission päätös 2001/163/EY, tehty 21 päivänä joulukuuta 2000, neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2408/92 soveltamiseen liittyvästä menettelystä (asia TREN/AMA/12/00 – Italian säännöt Milanon lentoasemajärjestelmän liikenteen jakamisesta) (EYVL L 58, 28.2.2001, s. 29).

⁽⁵⁾ Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2016/2019, annettu 16 päivänä marraskuuta 2016, muutettujen liikenteenjakamissääntöjen hyväksymisestä Milanon Malpensas, Milanon Linaten ja Orio al Serion (Bergamo) lentoasemien osalta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 19 artiklan nojalla (EUVL L 312, 18.11.2016, s. 73).

- (19) Edellä esitetyn perusteella komissio ei kyseenalaista Italian Milanon Malpensas ja Milanon Linaten lentoasemiin soveltamaa politiikkaa.
- (20) Komissio toteaa, että johdanto-osan 2 kappaleessa mainitussa Giovannini-asetusluonnoksen 1 §:ssä poistetaan tiettyjä Linaten lentoaseman lentoliikenteelle asetettuja rajoituksia. Lentoliikennettä voidaan harjoittaa Linaten lentoaseman ja sellaisten uusien määräpaikkojen välillä, jotka sijaitsevat enintään 1 500 kilometrin säteellä Linaten lentoasemasta kolmansissa maissa, joiden kanssa unioni on tehnyt horisontaalisen tai kattavan lentoliikennesopimuksen.
- (21) Koska johdanto-osan 2 kappaleessa mainitussa Giovannini-asetusluonnoksen 1 §:ssä poistetaan Linaten lentoasemalle saapuvia ja sieltä lähteviä lentoja koskevia rajoituksia, jotta lentoliikenteen harjoittajat voisivat toimia tehokkaammin ja päättää reiteistään matkustajaliikenteen kysynnän perusteella, suhteellisuusongelmaa ei täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2016/2019 omaksutun lähestymistavan perusteella synny.
- (22) Joka tapauksessa johdanto-osan 2 kappaleessa mainitun Giovannini-asetusluonnoksen 1 §:n soveltaminen johtaa siihen, että Linaten lentoaseman lentoliikenteen määräpaikkoja lisätään avoimesti ja puolueettomien perusteiden, jotka eivät aiheuta syrjintää unionin lentoliikenteen harjoittajien tai unionin määräpaikkojen välillä.
- (23) Komissio toteaa, että johdanto-osan 3 kappaleessa mainittu Giovannini-asetusluonnoksen 1 § johtaa asetuksen (EY) N:o 1008/2008 19 artiklan 2 kohdan vastaisiin suhteellisuus- ja avoimuusongelmiin.
- (24) Säännöksessä kielletään lippujen jakelu ja myynti Milanon Linaten lentoaseman ja sellaisten määräpaikkojen välisille reiteille, jotka eivät kuulu johdanto-osan 2 kappaleessa mainitun Giovannini-asetusluonnoksen soveltamisalaan, sekä reiteille, jotka edellyttävät jatkolentoja (eli eivät ole suoria kahden paikan välisiä reittejä). Komission yksiköt lähettivät tästä asiasta 1 päivänä huhtikuuta 2022 kirjallisia kysymyksiä Italian viranomaisille, jotka täsmensivät komission yksiköiden kanssa 4 päivänä huhtikuuta 2022 ja 30 päivänä kesäkuuta 2022 pitämässään kokouksissa, että kyseisellä säännöksellä estetään lentoliikenteen harjoittajia tarjoamasta paitsi sellaisia reittejä, joilla Milanon Linaten lentoasema toimii vaihtopaikkana, myös sellaisia Linaten lentoaseman ja määräpaikkojen välisiä reittejä, joilla jatkolennot lähtevät Milanon ulkopuolisilta lentoasemilta. Itse asiassa tällä säännöksellä säädellään vaihtomat-kustajavirtaa Milanon ulkopuolisilla lentoasemilla.
- (25) Komissio katsoo, että on oikeasuhteista ja asetetun tavoitteen mukaista rajoittaa jatkolentoja ja matkustajien siirtymistä jatkolentoille Linaten lentoasemalla, jotta voidaan säilyttää Linaten lentoasema kahden paikan välisten reittien lentoasemana ja edistää Malpensas lentoaseman kehittämistä kansainvälisenä keskuslentoasemana. Vaihtomat-kustajavirran säätely Milanon ulkopuolisilla lentoasemilla ei kuitenkaan kuulu tiettyä kaupunkia tai kaupunkiryhmää, eli tässä tapauksessa Milanoa, palvelevia lentoasemia koskevien liikenteenjakamissääntöjen legitimiin soveltamisalaan.
- (26) Lisäksi ehdotetussa muutoksessa mennään pidemmälle kuin on tarpeen Italian lentoasemapolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi ja puututaan epäasianmukaisesti lentoliikenteen harjoittajien elinkeinovapauteen ja palvelujen tarjoamisen vapauteen Milanon ulkopuolisilla lentoasemilla.
- (27) Johdanto-osan 3 kappaleessa mainittu Giovannini-asetusluonnoksen 1 § herättää myös avoimuuteen liittyviä kysymyksiä, koska ei ole selvää, miten Italian viranomaiset aikovat valvoa sääntöjen noudattamista. Säännöksessä ei täsmennetä, valvotaanko ainoastaan lentoliikenteen harjoittajien reittejä vai olisiko myös matkatoimistojen ja lipunmyyjien katsottava olevan vastuussa siitä, että ne myyvät lippuja tietyille reiteille, joihin kuuluu muilta lentoasemilta kuin Linaten lentoasemalta lähteviä jatkolentoja. Ei ole myöskään selvää, pyritäänkö säännöksessä ottamaan huomioon jatkolentonsa erikseen varaavat matkustajat, joiden matkareittejä lentoyhtiöt, matkatoimistot ja muut lipunmyyjät eivät pysty valvomaan.

5. PÄÄTELMÄ

- (28) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että johdanto-osan 2 kappaleessa mainittu Giovannini-asetusluonnoksen 1 §, jolla muutetaan Milanon lentoasemia Malpensa, Linate ja Orio al Serio (Bergamo) koskevia voimassa olevia liikenteenjakamissääntöjä, on asetuksen (EY) N:o 1008/2008 19 artiklan 2 kohdan mukainen.
- (29) Komissio katsoo, että johdanto-osan 3 kappaleessa mainittu Giovannini-asetusluonnoksen 1 § ei ole asetuksen (EY) N:o 1008/2008 19 artiklan 2 kohdan mukainen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään johdanto-osan 2 kappaleessa tarkoitetut toimenpiteet, joista säädetään komissiolle 22 päivänä helmikuuta 2022 toimitetun, Milanon lentoasemia Malpensa, Linate ja Orio al Serio (Bergamo) koskevista muutetuista liikenteenjaka-
missäännöistä annetun Giovannini-asetusluonnoksen 1 §:ssä.

Johdanto-osan 3 kappaleessa mainitussa kyseisen asetusluonnoksen 1 §:ssä säädettyjä toimenpiteitä ei hyväksytä.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 18 päivänä elokuuta 2022.

Komission puolesta
Adina VĂLEAN
Komission jäsen

ISSN 1977-0812 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-261X (painettu julkaisu)

■ Euroopan unionin
julkaisutoimisto
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI